

NOTA BETREFFENDE DEN TOESTAND VAN 'S RIJKS FINANCIËN.

Ter begeleiding van de stukken inzake de ontwerpen van wet tot vaststelling van de Rijksbegrooting voor het dienstjaar 1947 heeft de ondergeteekende de eer de gebruikelijke Nota, betreffende den toestand van 's-Rijks financiën, over te leggen met de daarbij behorende bijlagen.

Deze Nota bevat, na een inleiding:

- a. een beschouwing over de dienstjaren 1940 tot en met 1945;
- b. een nadere beschouwing over de ontwerp-begrooting voor 1946;
- c. opmerkingen en beschouwingen over de ontwerp-begrooting voor 1947;
- d. een beschouwing over de ontwerp-begrooting voor 1947, geplaatst in het kader van liet door liet Centraal Planbureau i.o. ontworpen Nationaal Budget.

Het nas nog niet mogelijk bij deze Nota een nader aangevulde Staatsbalans over te leggen.) Intusschen vinden de voor de samenstelling daarvan noodige werkzaamheden gestadig voortgang.

INLEIDING.

Het totaal der uitgaven van de thans aangeboden ontwerp-begrooting voor 1947 bedraagt, wanneer men de bijdrage van den Gewonen Dienst aan de middelen van den Buitengewonen Dienst buiten beschouwing laat, f 4 250 093 693.

Het totaal der uitgaven van de ontwerp-begrooting voor 1946, zooals die op 12 April 1946 bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal werd ingediend, bedraagt f 5 368 997 913. In de vergelijking met de cijfers voor 1946, zooals die in de thans aangeboden begrotingsstukken is gemaakt, is er rekening mee gehouden, dat het ontwerp van hoofdstuk VIII B (Marine) van die begrooting moest worden verbeterd, aangezien nog geen rekening was gehouden met verschillende wijzigingen, welke destijds in voorbereiding waren, doch welke op liet tijdstip van de samenstelling van de ontwerp-begrooting op liet betrokken Ministerie niet voldoende waren geconcretiseerd oin reeds aanstonds in de ontwerp-begrooting voor 1946 te worden opgenomen. Inmiddels is echter een daartoe strekkende Nota van Wijzigingen, zoomede een genijzigd ontwerp van n-et, op 7 Augustus 1946 aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal aangeboden. Houdt men rekening met de in die Nota opgenomen wijzigingen, dan bedraagt het totale geraamde uitgaven-cijfer — de bijdrage van den Gewonen Dienst aan de middelen van den Buitengewonen Dienst wederom buiten beschouwing gelaten — f 5 491 002 228.

Behalve de reeds ingediende wijziging van de Marine-begrooting voor 1946 zullen eerstdaags aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal Nota's van Wijzigingen betreffende de overige hoofdstukken der ontwerp-begrooting voor 1946 worden aangeboden. Overwogen is nog, om ook de hierbedoelde wijzigingen in de begrotingsstukken voor 1947 te verwerken, hetgeen een juist inzicht in de verschillen tusschen de ontwerp-begrootingen voor 1946 en voor 1947 ongetwijfeld ten goede zou zijn gekomen. Ten einde de tijdige indiening van de ontwerp-begrooting voor 1947 niet in gevaar te brengen, moest daarvan noodgedwongen worden afgezien.

In deze inleiding en in de nadere beschouwing over de ontwerp-begrooting voor 1946 (hierna opgenomen sub B. Ontwerp-begrooting voor 1946) kon echter met de resultaten van deze wijziging nog wel rekening worden gehouden.

¹⁾ Een eerste opstelling van dit stuk werd gegeven op blz. 8 van de Nota betreffende den toestand van 's Rijks financiën, behorende bij de begrooting voor 1945 (2e halfjaar).

Met inbegrip hiervan n-ijst het totaal der uitgaven van de ontwerp-begrooting voor 1946 thans een bedrag aan van f 5 582 877 223.

In liet volgend overzicht zijn naast elkaar opgenomen recapitulaties van de cijfers van respectievelijk:

1. de ontwerp-begrooting voor 1946, zooals die op 12 April 1.1, bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal is ingezonden;

2. de ontwerp-begrooting voor 1946 met inbegrip van de i-oor-gestelde wijziging van hoofdstuk VIII B (Marine);

3. de ontwerp-begrooting voor 1946 met inbegrip tevens van alle eerstdaags in te dienen n-ijzigingen;

4. de ontwerp-begrooting voor 1947.

OMSCHRIJVING	Ontwerp-begrooting voor 1946 ingediend op 12 April 1946	Ontwerp-begrooting voor 1946, met inbegrip van de voorgestelde wijziging van hoofdstuk VIII B (Marine)	Ontwerp-begrooting voor 1946, met inbegrip tevens van alle eerstdaags in te dienen wijzigingen	Ontwerp-begrooting voor 1947
Gewone Dienst				
Uitgaven	f 2 230 977 094	f 2376364929	f 2 423 676 484	f 2 310 358 329
Middelen	2 394 024 742	2 394 024 742	2 476 202 901	2 401 141 856
Voorcleelig saldo	f 163 047 648	f 17 659 813	f 52 526 417	f 90 783 527
Over te brengen naar de Middelen van den Buitengewonen Dienst	163 047 648	17 659 813	52 526 417	90 783 527
Buitengewone Dienst				
Uitgaven	f 3 138 020 819	f 3 114 637 299	f 3 159 200 739	f 1 939 735 364
Middelen	748 838 904	748 838 904	848 578 904	197 834 828
	f 2 389 181 915	f 2 365 798 395	f 2 310 621 835	f 1 741 900 536
Overgebracht van den Gewonen Dienst	163 047 648	17 659 813	52 526 417	90 783 527
Nacleelig saldo	f 2 226 134 267	f 2 348 138 582	f 2 258 095 418	f 1 651 117 009
Nacleelig saldo Landbouwerisisfonds	376 240 000	376 240 000	376 240 000	316 282 913
	f 2 602 374 267	f 2 724 378 582	f 2 634 335 418	f 1 967 399 922
Geheele Dienst				
Uitgaven, exclusief de bijdrage van den Gewonen aan den Buitengewonen Dienst	f 5 368 997 913	f 5 491 002 228	f 5 582 877 223	f 4 250 093 693
Middelen, exclusief de bijdrage van den Gewonen aan den Buitengewonen Dienst	3 142 863 646	3 142 863 646	3 324 781 805	2 598 976 684
Nadeelig saldo	f 2 226 134 267	f 2 348 138 582	f 2 258 095 418	f 1 651 117 009
Nadeelig saldo Landbouwcrcisisfonds	376 240 000	376 240 000	376 240 000	316 282 913
	f 2 602 374 267	f 2 724 378 582	f 2 634 335 418	f 1 967 399 922

De vermindering van het uitgaventotaal voor 1947 ten opzichte van dat voor 1946 (met inbegrip van alle voorgestelde wijzigingen) bedraagt dus f 1333 miljoen. Van deze vermindering is ruim f 113 miljoen gevonden op den Gewonen Dienst en bijna f 1220 miljoen op den Buitengewonen Dienst.

Hierbij is nog geen rekening gehouden met het Landbouwcrcisisfonds. Het nadeelig saldo van dat fonds, waarvoor geen afzonderlijke dekking aanwezig is en dat dus voor het verkrijgen van een juist inzicht in de budgetaire situatie aan het totaal der uitgaven van de Rijksbegrooting dient te worden toegevoegd, is voor 1946 geraamd op f 376 240 000 en voor 1947 op f 316 282 913, dus ca. 160 miljoen minder. De verlaging van uitgaven bedraagt dus in totaal f 1333 miljoen + f 60 miljoen = f 1393 miljoen.

Uit een en ander blijkt, dat de door den ondergeteekende in de Vergadering van de Eerste Kamer der Staten-Generaal op

BIJLAGEN,

behoorende bij de Nota, betreffende den toestand van 's Rijks financiën, overgelegd bij de ontwerp-Rijksbegrooting voor het dienstjaar **1947**.

- A. Algemeene verzamelstaat der Rijksbegrooting voor het dienstjaar **1947**.
- B. Beknopt vergelijkend overzicht van de raming der middelen van de Rijksbegrooting voor het dienstjaar **1947**.
- C. Overzicht der uitgaven van den Buitengewonen Dienst van de Rijksbegrooting voor het dienstjaar **1947**.
- D. overzicht der ontvangsten van den Buitengewonen Dienst van de Rijksbegrooting voor het dienstjaar **1947**.

Bijlage A.

ALGEMEENE VERZAMELSTAAT DER RIJKSBEGRÖTING VOOR HET DIENSTJAAR 1944.

TITEL A. GEWONE DIENST.

Omschrijving	Raming voor 1947	Raming voor 1946
Uitgaven.		
I. Huis der Koningin	f 1 580 000,—	f 1 580 000,—
II. Hooge Colleges van Staat. Kabinet der Koningin en Kabinet van van den Minister-President	5 789 207,—	5 310 883,— ¹⁾
III. Buitenlandsche Zaken	15 769 816,—	15 749 165,—
IV. Justitie	90 664 812,—	75 016 531,—
V. Binnenlandsche Zaken	137 867 253,—	234 789 619,—
VI. Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen	246 078 063,—	235 114 508,—
VIIA. Nationale Schuld	779 510 135,—	716 852 577,—
VII B. Financiën	111 354 158,— ²⁾	112 445 028,— ³⁾
VIIIA. Oorlog	228 607 350,—	193 338 848,—
VIII B. Marine	302 807 220,—	394 164 366,— ⁴⁾
IXA. Openbare Werken en Wederopbouw	119 945 437,—	123 322 555,—
IS B. Verkeer	42 492 208,—	66 462 299,— ⁵⁾
X. Economische Zaken	28 794 600,—	28 071 726,—
XI. Landbouw. Visscherij en Voedselvoorziening	69 274 692,—	61 447 722,—
XII. Sociale Zaken	123 655 795,—	107 391 175,—
XIII. Overzeesche Gebiedsdeelen	6 137 583,—	5 277 927,—
XIV. Onvoorziene Uitgaven	30 000,—	30 000,—
Middelen	f 2 310 358 329,— 2 401 141 856,—	f 2 376 364 929,— 2 394 024 742,—
Voordeelige saldi	f 90 783 527,—	f 17 659 813,—
Bijdrage aan de Middelen van den Buitengewonen Dieiist	f 90 783 527,—	f 17 659 813,—

1) Hierin begrepen f 2 459 095,— zijnde liet totaal van het thans opgeheven Hoofdstuk II A (Algemeene Oorlogvoering van het Koninkrijk).

2) Niet inbegrepen de bijdrage aan de middelen van den Buitengewonen Dienst ad f 90 753 527.—.

3) Niet inbegrepen de bijdrage aan de middelen van den Buitengewonen Dienst ad f 17 659 813.—.

4) Hierin begrepen een bedrag van f 145 387 835,— in verband met de inmiddels bij de Tweede Kamer der Stateil-Generaal ingediende Nota van Wijzigingen.

5) Hierin begrepen f 6 563 393.— zijnde het totaal van het thans opgeheven Hoofdstuk X A (Scheepvaart).

TITEL B. BUITENGEWONE DIENST.

Omschrijving	Raming voor 1947			Raming voor 1946
	A. Kapitaalsuitgaven en -ontvangsten	B. Uitgaven en ontvangsten van aflopend karakter, voortvloeiende uit de bijzondere omstandigheden	Totaal	
Uitgaven				
I. Huis der Koningin	f 27 500,—	—	f 27 500,—	f 258 750,—
II. Hooge Colleges van Staat, Kabinet der Koningin en Kabinet van den Minister-President	104 500,—	—	104 500,—	2 334 100,— ⁶⁾
IV. Justitie	345 000,—	f 89 633 842,—	89 978 842,—	129 511 777,—
V. Binnenlandsche Zaken	844 920,—	18 009 000,—	18 853 920,—	117 536 000,—
VI. Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen	534 320,—	2 890 000,—	3 424 320,—	1 579 400,—
VIIA. Nationale Schuld	—	9 727 100,—	9 727 100,—	9 948 000,—
VIIB. Financiën	47 547 255,—	727 196 290,—	774 743 545,—	1 156 863 858,—
VIIIA. Oorlog	137 205 050,—	279 955 550,—	417 162 600,—	512 709 044,—
VIIB. Marine	57 400 000,—	14 800 000,—	72 200 000,—	53 848 280,— ⁷⁾
IXA. Openbare Werken en Wederopbouw	151 182 750,—	105 743 300,—	256 926 050,—	360 212 200,—
IXB. Verkeer	75 089 000,—	15 560 450,—	90 649 450,—	195 861 300,— ⁸⁾
X., Economische Zaken	41 324 700,—	55 772 900,—	97 097 600,—	382 420 600,—
XI. Landbouw, Visscherij en Voedselvoorziening	12 597 200,—	9 181 300,—	81 778 500,—	107 034 935,—
XII. Sociale Zaken	46 312,—	17 615 125,—	17 661 437,—	84 375 755,—
XIII. Overzeesche Gebiedsdeelen	—	9 400 000,—	9 400 000,—	143 300,—
	f 524 250 507,—	f 1 415 484 857,—	f 1 939 735 364,—	f 3 114 637 299,—
Middelen	36 535 578,—	161 299 250,—	197 834 828,—	748 838 904,—
	f 487 714 929,—	f 1 254 185 607,—	f 1 741 900 536,—	f 2 365 798 395,—
Bijdrage van den Gewonen Dienst	—	90 783 527,—	90 783 527,—	17 659 813,—
Nadeelige saldi	f 487 714 929,—	f 1 163 402 080,—	f 1 651 117 009,—	f 2 348 138 582,—

Overzicht eindcijfers van den Buitengewonen Dienst.

Uitgaven van aflopend karakter, voortvloeiende uit de bijzondere tijdsomstandigheden, f 1 415 484 857,— ⁹⁾

De daartegenover staande middelen beloopt 161 299 250,—

f 1 254 185 607,—

Bijdrage van den Gewonen Dienst aan de middelen van den Buitengewonen Dienst 90 783 527,—

Nadeelig saldo van den Buitengewonen Dienst, zonder inachtneming van de kapitaalsuitgaven en -ontvangsten f 1 163 402 080,—

Kapitaalsuitgaven f 524 250 507,—

Kapitaalsontvangsten 36 535 578,—

Nadeelig saldo kapitaalsuitgaven en -ontvangsten 487 714 929,—

Nadeelig saldo Buitengewone Dienst f 1 651 117 009,— ⁹⁾

⁶⁾ Hierin begrepen f 2 279 100,— zijnde het totaal van het thans opgeheven Hoofdstuk II A (Algemeene Oorlogvoering van het Koninkrijk).

⁷⁾ Rekening is gehouden met een vermindering ad f 23 383 520,— in verband met de inmiddels bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal ingediende Nota van Wijzigingen.

⁸⁾ Hierin begrepen f 118 886 000,— zijnde liet totaal van het thans opgeheven Hoofdstuk X A (Scheepvaart).

⁹⁾ Hierin is niet begrepen het nadeelig saldo van het Landbouwerisisfonds ad f 316 282 913,—.

Bijlage B.

BEKNOPT VERGELIJKEND OVERZICHT VAN DE RAMING DER

HOOFDSTUIC.	RAMING voor 1947.	
TITEL A. GEWONE DIENST.		
I. Huis der Koningin		Memorie
II. Hooge Colleges van Staat, Kabinet der Koningin en Kabinet van den Minister-President	f	159 350
III. Buitenlandsche Zaken		1 547 780
IV. Justitie		24 140 919
V. Binnenlandsche Zaken		2 844 000
VI. Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen		25 006 725
VII A. Nationale Schuld		43 244 650
VII B. Financiën:		
Inkomstenbelasting	f	660 000 000
Loonbelasting		340 000 000
Dividendbelasting		11 000 000
Saldo van de opbrengst van herkapitalisatie en superdividendbelasting	Memorie	
Voorheffing op in het buitenland geaccumuleerde inkomsten		2 000 000
Vermogensbelasting natuurlijke personen		90 000 000
Vermogensbelasting voor lichamen		36 000 000
Vennootschapsbelasting		140 000 000
Commissarissenbelasting		1 000 000
Vereveningsheffing		150 000 000
Motorrijtuigenbelasting		20 000 000
Invoerrechten		120 000 000
Statistiekrecht		1 300 000
Accijns op zout		7 000 000
Accijns op wijn		850 000
Bijzondere wijnbelasting		400 000
Accijns op gedistilleerd		30 000 000
Accijns op bier		32 000 000
Accijns op suiker		23 000 000
Accijns op tabak		120 000 000
Belasting op gouden en zilveren werken		600 000
Omzetbelasting		330 000 000
Rechten van zegel		10 000 000
Rechten van registratie		20 000 000
Rechten van successie		60 000 000
	f	2 205 150 000
Overige middelen betreffende Financiën		52 140 114
Totaal Hoofdstuk VII B		2 257 290 114

MIDDELEN VAN DE RIJKSBEGRUOTING VOOR HET DIENSTJAAR 1947.

RAMING voor 1946.		VERSCHIL tusschen de raming voor 1947 en die voor 1946.			
		Meer.		Minder.	
	Memorie				
	f 260 800 ¹⁾				f 101 450
	916 680		f 631 100		
	16 430 464		7 710 455		
	13 672 605				10 828 605
	22 483 625		2 523 100		
	44 359 872				1 115 222
f 890 000 000		f 90 000 000		f 230 000 000	
250 000 000		3 000 000			
8 000 000					
Memorie					
55 000 000				53 000 000	
100 000 000				10 000 000	
33 000 000		3 000 000			
115 000 000		25 000 000			
1 000 000					
110 000 000		40 000 000			
15 000 000		5 000 000			
25 000 000		95 000 000			
1 300 000					
6 500 000		500 000			
600 000		250 000			
300 000		100 000			
22 000 000		8 000 000			
25 000 000		7 000 000			
50 000 000				27 000 000	
120 000 000					
600 000					
300 000 000		30 000 000			
8 000 000		2 000 000			
10 000 000		10 000 000			
60 000 000					
f 2 206 300 000		f 318 850 000		f 320 000 000	
52 174 615				34 501	
	2 258 474 615				1 184 501

¹⁾ Hierin begrepen f 160 000,— zijnde het totaal van liet thans opgeheven Hoofdstuk II A (Algemeene Oorlogvoering van liet Koninkrijk).

HOOFDSTUK.	R A M I N G voor 1947.	
VIII A. Oorlog VIII B. Marine IX A. Openbare Werken en Wederopbouw IX B. Verkeer X. Economische Zaken XI. Landbouw, Visscherij en Voedselvoorzieuing XII. Sociale Zaken XIII. Overzeesche Gebiedsdeelen XIV. Onvoorziene ontvangsten		f 3 872 330 5 318 200 2 529 917 15 737 043 4 889 400 10 004 160 3 668 829 938 439 Memorie
Totaal Titel A. Gewone Dienst Verschil tusschen de raming voor 1947 en die voor 1946 meer		f 2 401 141 856 f 7 117 114
TITEL B. BUITENGEWONE DIENST.		
IV. Justitie V. Binnenlandsche Zaken VII A. Nationale Schuld VII B. Financiën: Middelen Bijdrage van den Gewonen Dienst VIII A. Oorlog IX A. Openbare Werken Wederopbouw IX B. Verkeer X. Economische Zaken XI. Landbouw, Visscherij en Voedselvoorziening XII. Sociale Zaken		f 19 176 000 Memorie 19 224 600 112 800 000 90 783 527 140 000 1 887 978 Memorie 26 802 800 17 200 000 603 450
Totaal Titel B. Buitengewone Dienst Verschil tusschen de raming voor 1947 en die voor 1946 . . minder		f 288 618 355 f 477 880 362

RAMING voor 1946.		VERSCHIL tusschen de raming voor 1947 en die voor 1946.			
		Meer.		Minder.	
	f 15 397 060				f 11 524 730
	3 288 455		f 2 029 745		
	3 311 110				781 193
	5 756 414 ¹⁾		9 980 629		
	3 034 925		1 804 475		
	3 218 933		6 785 227		
	2 622 474		1 046 355		
	796 710		141 729		
	Memorie				
	f 2 394 024 742		f 32 652 815		f 25 535 701
			f 7 117 114		
	f 5 250 000		f 13 926 000		
	11 162 000				f 11 162 000
	18 811 570		413 030		
	358 306 000				245 506 000
	17 659 813 ²⁾		73 123 714		
	251 000				111 000
	7 530 167				5 642 189
	350 000				350 000
	329 210 529				302 407 729
	16 120 000		1 080 000		
	1 847 638				1 244 188
	f 766 498 717		f 88 542 744		f 566 423 106
					f 477 880 362

¹⁾ Hierin begrepen f 86 055 zijnde het totaal van het thans opgeheven Hoofdstuk X A (Scheepvaart).

²⁾ Deze bijdrage, welke oorspronkelijk f 163 047 648 bedroeg, is verminderd in verband met de inmiddels bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal ingediende Nota van Wijzigingen betreffende Hoofdstuk VIII B (Marine).

Bijlage C. OVERZICHT DER UITGAVEN VAN DEN BUITENGEWONEN DIENST VAN BE
RIJKSBEGROOTING VOOR HET DIENSTJAAR 1947.

A. KAPITAALSUITGAVEN.

Hoofdstuk	Artikel	Aard der uitgaven	Geraamd voor 1947	
			Totaal per artikel	Totaal per hoofdstuk
I		Huis der Koningin.		
	6	Oorlogsschade aan de Koninklijke Paleizen		f 27 500,—
II		Hooge Colleges van Staat, Kabinet der Koningin en Kabinet van den Minister-President.		
	57	Kosten van herstel van door oorlogsgeweld aan Rijkseigendommen toegebrachte schade		104 500,—
IV		Justitie.		
	174	Kosten van herstel van door oorlogsgeweld aan Rijkseigendommen toegebrachte schade		345 000,—
V		Binnenlandsche Zaken.		
	114	Uitlieering aan het Staatsbecrijf der Algemeene Landsdrukkerij: a. van liet bedrag, waarmede de waarde der voorraden bij het einde van het dienstjaar 1947 de waarde bij den aanvang daarvan overtreft Memorie b. wegens verstrekking van kapitaal over het jaar 1947 f 286 920	f 286 920,—	
	115	Kosten van herstel van door oorlogsgeweld aan Rijkseigendommen toegebrachte schade	558 000,—	
		Totaal hoofdstuk V		844 920,—
VI		Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen.		
	364	Rosten van herstel van door oorlogsgeweld aan Rijkseigendommen toegebrachte schade		534 320,—
VII B		Financiën.		
	140	Uitkeering aan het Staatsmuntbedrijf: n. van het bedrag, waarmede de waarde der voorraden bij het einde van het dienstjaar 1947 de waarde bij den aanvang daarvan overtreft Memorie b. wegens verstrekking van kapitaal f 78 000	f 78 000,—	
	141	Kosten, vallende op de aanmuntingen voor rekening van het Rijk	234 023,—	
	142	Aankoop van muntmetalen ten dienste van de aanmuntingen voor rekening van het Rijk	Memorie	
	143	Aan ingetrokken en ter vermunting voor rekening van het Rijk bestemde munten	Memorie	
	144	Kosten, vallende op ontmuntingen	Memorie	
	145	Aan ingetrokken en ter ontmuntung bestemde munten	Memorie	
	146	Aankoop van Staatsschuld voor liet Fonds uit de zuivere winsten, verkregen uit aanmuntingen voor rekening van liet Rijk	Memorie	
	147	Verbetering van gronden; overeenkomsten te clier zake met derden; overeenkomsten verband houdende met het beheer; afkooprijzen van rechten en vergoedingen van schade; kooprijzen voor aankoop van gronden, enz. (Dienst der Domeinen)	380 000,—	
		Transporteeren	692 023,—	f 1 856 240,—

Hoofdstuk	Artikel	Aard der uitgaven	Geraamd voor 1947	
			Totaal per artikel	Totaal per hoofdstuk
VII B		Transport . . .	f 692 023,—	f 1 856 240,—
148		Bouw van boerderijen en andere opstallen, ter verbetering of bevordering van exploitatie van Staatsgronden (Dienst der Domeinen)	250 000,—	
149		Voorzieningen aan boerderijen en andere gebouwen en opstallen (Rentambt Wieringermeer)	22 000,—	
150		Herstel van geringe oorlogsschade aan domeinen met uitzondering van de Wieringermeer	40 000,—	
151		Herstel van oorlogsschade aan domeinen in de Wieringermeer	Memorie	
152		Voorschotten, ingevolge artikel 56 der Woningwet	Memorie	
153		Voorschotten aan gemeenten, ingevolge artikel 7, eerste lid, der Landarbeiderswet	Memorie	
154		Voorschotten aan gemeenten, teneinde deze in staat te stellen aan particuliere bouwers geldleeningen onder hypothecair verband te verstrekken voor den bouw van arbeiderswoningen	Memorie	
155		Voorschotten aan provinciën en gemeenten voor den aanleg van drinkwaterleidingen, overeenkomstig de wet van 19 September 1919 (<i>Staatsblad</i> n°. 582).	Memorie	
156		Voorschotten voor den aanleg van drinkwaterleidingen in onrendabele gebieden	Memorie	
157		Verstreking van kapitaal aan het Zuiderzeefonds	45 929 600,—	
158		Uitkeering aan het Zuiderzeefonds voor het dienstjaar 1947 voor rentedragende voorschotten ten behoeve van de credietverleening, bedoeld in de Zuiderzeesteunwet 1925 (<i>Staatsblad</i> n°. 290)	250 000,—	
159		Uitkeering aan het Zuiderzeefonds voor het dienstjaar 1947 voor rentedragende voorschotten in verband met de uitkeering van contante waarde waardevermindering, als bedoeld in artikel 6a der Zuiderzeesteunwet 1925 (<i>Staatsblad</i> n°. 290)	50 000,—	
160		Uitkeering aan het Zuiderzeefonds voor het dienstjaar 1947 voor rentedragende voorschotten in verband met de uitkeering van toelagen tot een bedrag in eens, als bedoeld in artikel 6 der Zuiderzeesteunwet 1925 (<i>Staatsblad</i> n°. 290)	100 000,—	
161		Rentedragende voorschotten ter voorziening in de kasbehoeften van gemeenten	Memorie	
162		Rentedragende voorschotten aan de Maatschappij tot behartiging van de Nationale Scheepvaartbelangen N.V. te 's-Gravenhage	Memorie	
163		Rentedragende voorschotten voor de financiering van aankopen van vast goed ter afronding of uitbreiding van het Staatsboschbezit	Memorie	
164		Verstreking van gelden aan den keuringsdienst bij het Rijksinkoopbureau ten behoeve van de aanschaffing van textielgoederen, enz.	Memorie	
165		Kosten van herstel van door oorlogsgeweld aan Rijkseigendommen toegebrachte schade	213 632,—	
Totaal hoofdstuk VII B . . .				47 547 255,—
Transporteeren . . .				f 49 403 495,—

Hoofdstuk	Artikel	Aard der uitgaven	Geraamd voor 1947	
			Totaal per artikel	Totaal per hoofdstuk
		Transport . . .		f 49 403 495,—
VIII A		Oorlog.		
	112	Personeele en materieele uitgaven, welke aanvankelijk ten laste van den Gewonen Dienst worden voldaan en vóór het afsluiten van den dienst overgebracht worden naar den Buitengewonen Dienst (zie ook overzicht B: Uitgaven, andere dan Kapitaalsuitgaven)		137 207 050,—
VIII B		Marine.		
	146	Aanbouw en aanschaffing van schepen en vaartuigen	f 18 750 000,—	
	146	Uitrusting van schepen, vaartuigen en inrichtingen aan den mal	8 000 000,—	
	147	Gebouwen en terreinen	10 250 000,—	
	148	Kosten van herstel en inrichting van het Marine-Etablissement te Soerabaja, welke aanvankelijk ten laste van artikel 18 worden voldaan en vóór het afsluiten van den dienst op dit artikel zullen worden overgebracht	11 500 000,—	
	149	Kosten van aanschaffing van automobielen en rijwielen, welke aanvankelijk ten laste van artikel 19 worden voldaan en vóór het afsluiten van den dienst op dit artikel zullen worden overgebracht	1 000 000,—	
	150	Kosten van aanschaffing van inventarisgoederen voor het Marine-hospitaal, welke aanvankelijk ten laste van artikel 51 worden voldaan en vóór het afsluiten van den dienst op dit artikel zullen worden overgebracht	800 000,—	
	153	Loods- en afhaalvaartuigen	2 000 000,—	
	154	Betonnings- en verlichtingsvaartuigen; lichtschepen	Memorie	
	155	Gebouwen, terreinen, fabrielen en lichttorens van de betonning en verlichting	600 000,—	
	156	Opnemingsvaartuigen	4 500 000,—	
		Totaal hoofdstuk VIII B . . .		57 400 000,—
IX A		Openbare Werken en Wederopbouw.		
	199	Voorschotten, ingevolge artikel 56 der Woningwet	f 84 000 000,—	
	200	Bijdragen aan gemeenten, ter voorziening in het exploitatie-tekort, ten behoeve van den bouw van arbeiders- en middenstandswoningen door particuliere bouwers	3 000 000,—	
	201	Voorschotten a gemeenten ingevolge t i e 7, eerste lid, der Landarbeiderswet	3 500 000,—	
	202	Kredieten onder hypothecair verband voor verdere woningbouwvoorzieningen	7 500 000,—	
	203	Aankoop en bouw van panden ten behoeve van den Rijksgebouwendienst	700 000,—	
	204	Onderzoekingen en werkzaamheden op het gebied der landaanwinning	3 151 750,—	
	205	Aanleg van kanalen, vaarten, sluiswerken en bruggen c.a. . .	4 945 000,—	
	206	Aanleg van wegen, welke voorkomen op het Rijkswegenplan	11 836 000,—	
		Transporteeren . . .	f 118 632 750,—	f 244 010 545,—

Hoofdstuk	Artikel	Aard der uitgaven	Geraamd voor 1947	
			Totaal per artikel	Totaal per hoofdstuk
IX A		Transport . . .	f 118 632 750,—	f 244 010 545,—
	207	Kosten van aankoop van ijzer en staal, ter vervanging van door den bezetter weggevoerde materialen	Memorie	
	208	Uitkeering aan het Staatsvisschershavenbedrijf: n. van het bedrag, waarmee de waarde der voorraden bij het einde van het jaar 1947, de waarde bij den aanvang daarvan overtreft	Memorie	
		b. wegens verstrekking van kapitaal over het jaar 1947 f 50 000	50 000,—	
	209	Uitgaven ten behoeve van den wederopbouw van de aan het Rijk toebehoorende eigendommen, de met dien wederopbouw verband houdende li-ostein, alsmede voor kosten wegens beschikbaarstelling val~bergingsmaterieel en personeel, voor zoover deze niet onmiddellijk op derden kunnen worden verhaald	21 500 000,—	
	210	Uitgaven ten behoeve van den mecleropbouw en het herstel van de aan het Rijk toebehoorende eigendommen (D.U.W.) . .	Memorie	
	211	Kredieten onder verband van hypotheek ten behoeve van bouw, herstel of herbouw, alsmede de vervanging van onroerend goecl, dat oorlogsschade geleden heeft, uitgezonderd schepen	Memorie	
	212	Voorschotten voor woningwetbouw in verwoeste gebieden . .	11 000 000,—	
		Totaal hoofdstuk IX A . . .		151 182 750,—
IX B		Verkeer.		
	168	Kosten van herstel van door oorlogsgeweld aan Rijkseigendommen toegebrachte schade en daarmede verband houdende uitgaven	f 82 500,—	
	169	Verbetering van spoorwegtoestanden aan de oostzijde van Amsterdam	Memorie	
	170	Aanbrengen van automatische lichtseinen en bakens bij overwegen	75 000,—	
	171	Omhoogbrengen emplacement Leiden H.S. en wijziging Leiden S.S.	300 000,—	
	172	Spoorwegwerken in en om Rotterdam in verband met den wederopbouw	Memorie	
	173	Verbetering spoorwegtoestanden te Eindhoven	Memorie	
	174	Maken van een voetgangerstunnel aan de Willemstraat te Heerlen	Memorie	
	175	Termijnbetaling van voor derden aangekochte zeeschepen . .	2 327 500,—	
	177	Luchtvaartterreinen	15 000 000,—	
	178	Uitkeering aan het Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie: a. van het bedrag, waarmee de waarde der voorraden bij het einde van liet dienstjaar 1947 de waarde bij den aanvang daarvan overtreft	Memorie	
		b. wegens verstrekking van kapitaal over het jaar 1947 f 57 304 000	57 304 000,—	
		Totaal hoofdstuk IX B . . .		75 089 000,—
		Transporteeren . . .		f 470 282 295,—

Hoofdstuk	Artikel	Aard der uitgaven	Geraamd voor 1947	
			Totaal per artikel	Totaal per hoofdstuk
X		Transport		f 470 282 295,—
		Economische Zaken.		
	119	Uitkeering aan de Staatsmijnen in Limburg wegens verstrekking van kapitaal over het jaar 1947	39 445 000,—	
	120	Uitkeering aan de Staatsmijnen in Limburg wegens verstrekking van kapitaal voor aanleg van nieuwe gebouwen ten behoeve van de vakopleiding der jeugdige ondergrondse arbeiders	655 000,—	
	121	Bouw van een 150 kV-koppelverbinding van Geertruidenberg naar Dordrecht	256 400,—	
	122	Kosten in verband met de electriciteitsvoorziening	453 300,—	
	123	Kosten in verband met de gasvoorziening	400 000,—	
	124	Kosten van herstel van door oorlogsgeweld aan Rijkseigenclommen toegebrachte schade	115 000,—	
		Totaal hoofdstuk X		41 324 700,—
XI		Landbouw, Visscherij en Voedselvoorziening.		
	140	Kosten voor het tot stand brengen van ruilverkavelingen . .	f 3 000 000,—	
	141	Voorschotten voor uitvoering van „vrij werk“-objecten over 1947 en afgesloten dienstjaren	5 000 000,—	
	142	Voorschotten aan de Stichting Beheer Landbouwgronden f 5 038 200 waarvan ten laste komt van hoofdstuk VII B 591 000 zoodat wordt uitgetrokken	4 447 200,—	
	143	Kosten van herstel van door oorlogsgeweld aan Rijkseigendommen toegebrachte schade	150 000,—	
		Totaal hoofdstuk XI		12 597 200,—
XII		Sociale Zaken.		
	171	Kosten van herstel van door oorlogsgeweld aan Rijkseigenclommen toegebrachte schade		46 312,—
		Totaal der Kapitaalsuitgaven		f 524 250 507,—

B. UITGAVEN, ANDERE DAN KAPITAALSUITGAVEN.

IV		Sustitie.		
	175	Personeelsuitgaven (Oorlogspleegkinderen)	f 173 000,—	
	166	Materieele behoeften en overige uitgaven (Oorlogspleegkinderen)	475 000,—	
	177	Uitkeeringen aan het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds, verschuldigd ingevolge de Pensioenwet 1922 (<i>Staatsblad</i> n°. 240), voor zoover niet opgenomen onder afdeeling VII (artikel 220), alsmede uitkeeringen, als bedoeld in artikel 63 van het Arbeidsovereenkomstenbesluit en artikel 95a van het Algemeen Rijksambtenarenreglement (Oorlogspleegkinderen) . .	Memorie	
	178	Personeelsuitgaven (Directoraat-Generaal voor Bijzondere Rechtspleging)	800 000,—	
	179	Materieele behoeften en overige uitgaven (Directoraat-Generaal voor Bijzondere Rechtspleging)	400 000,—	
	180	Personeelsuitgaven (Bijzondere Raad van Cassatie)	134 808,—	
		Transporteeren	f 1 984 808,—	

Hoofdstuk	Artikel	Aard der uitgaven	Geraamd voor 1947	
			Totaal per artikel	Totaal per hoofdstuk
IV		Transport . . .	f 1 984 868,—	
	181	Materieele behoeften en overige uitgaven (Bijzondere Raad van Cassatie)	30 000,—	
	182	Personeelsuitgaven (Bijzondere Gerechtshoven) :	2 185 419,—	
	183	Materieele behoeften en overige uitgaven (Bijzondere Gerechtshoven)	459 950,—	
	184	Personeelsuitgaven (Hooge Autoriteiten, als bedoeld in artikel 4 van het Koninklijk Besluit van 23 December 1944 (Staatsblad n°. E 153)	74 700,—	
	185	Materieele behoeften en overige uitgaven (Hooge Autoriteiten als bedoeld in artikel 4 van liet Koninklijk Besluit van 23 December 1944 (Staatsblad n°. E 153)	109 500,—	
	186	Personeelsuitgaven (Tribunalen)	2 437 500,—	
	187	Materieele behoeften en overige uitgaven (Tribunalen)	961 650,—	
	188	Personeelsuitgaven (Politieke Recherche Afdeeling)	8 007 000,—	
	189	Materieele behoeften en overige uitgaven (Politieke Recherche Afdeeling)	4 743 000,—	
	190	Personeelsuitgaven (Inbewaringstelling kampen)	21 550 000,—	
	191	Materieele behoeften en overige uitgaven (Inbewaringstelling kampen)	12 407 000,—	
	192	Gerechtskosten in strafzaken en overige uitgaven betreffende de Bijzondere Rechtspleging	965 215,—	
	193	Kosten, voortvloeiende uit het Besluit opsporing oorlogsmisdrijven (Koninklijk Besluit van 29 Mei 1945, Staatsblad n°. F 85)	300 000,—	
	194	Kosten voorlichting Bijzondere Gerechtshoven en Tribunalen over en toezicht op politieke delinquenten	1 500 000,—	
	195	Uitkeeringen aan liet Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds, verschuldigd ingevolge de Pensioenwet 1922 (Staatsblad no. 240), voor zoover niet opgenomen onder afdeeling VII (artikel 220), alsmede uitkeeringen als bedoeld in artikel 63 van het Arbeidsovereenkomstenbesluit en artikel 95a van het Algemeen Rijksambtenarenreglement (Bijzondere Rechtspleging)	65 000,—	
	196	Personeelsuitgaven (Secretariaat van den Raad voor liet Rechtsherstel)	66 700,—	
	197	Materieele behoeften en overige uitgaven (Secretariaat van den Raad voor het Rechtsherstel)	24 000,—	
	198	Personeelsuitgaven (Afdeeling Rechtspraak van den Raad voor het Rechtsherstel)	276 300,—	
	199	Materieele behoeften en overige uitgaven (Afdeeling Rechtspraak van den Raad voor het Rechtsherstel)	24 000,—	
	200	Personeelsuitgaven (Afdeeling Effectenregistratie van den Raad voor liet Rechtsherstel)	763 100,—	
	201	Materieele behoeften en overige uitgaven (Afdeeling Effectenregistratie van den Raad voor het Rechtsherstel)	197 000,—	
	202	Personeelsuitgaven (Afdeeling Beheer van den Raad voor het Rechtsherstel)	6 370 300,—	
	203	Materieele behoeften en overige uitgaven (Afdeeling Beheer van den Raad voor het Rechtsherstel)	2 437 700,—	
	204	Personeelsuitgaven (Afdeeling Onroerende Goederen van den Raad voor liet Rechtsherstel)	162 000,—	
		Transporteeren . . .	f 68 101 842,—	

Hoofdstuk	Artikel	Aard der uitgaven	Geraamd voor 1947	
			Totaal per artikel	Totaal per hoofdstuk
IV		Transport	f 68 101 842,—	
	205	Materieele behoeften en overige uitgaven (Afdeeling Onroerende Goederen van den Raad voor liet Rechtsherstel)	22 000,—	
	206	Personeelsuitgaven (Gedelegeerden der Overzeesche Gebiedsdeelen)	Memorie	
	207	Materieele behoeften en overige uitgaven (Gedelegeerden der Overzeesche Gebiedsdeelen)	Memorie	
	208	Uitkeeringen aan het Algemeen Burgerlijki Pensioenfonds, verschuldigd ingevolge de Pensioenwet 1922 (<i>Staatsblad</i> n°. 240), voor zoover niet opgenomen onder Afdeeling VII (artikel 220), alsmede uitkeeringen, als bedoeld in artikel 63 van liet Arbeidsovereenkomstenbesluit en artikel 95a van het Algemeen Rijksambtenarenreglement	Memorie	
	209	Personeelsuitgaven (Inspectie Bijzondere Jeugdzorg)	210 000,—	
	210	Materieele behoeften en overige uitgaven (Inspectie Bijzondere Jeugdzorg)	135 000,—	
	211	Personeelsuitgaven (Kindertehuizen)	800 000,—	
	212	Materieele behoeften en overige uitgaven (Kindertehuizen) .	1 615 000,—	
	213	Kosten van verpleging in gezinnen en in niet door Bijzondere Jeugdzorg geëxploiteerde tehuizen	700 000,—	
	214	Vergoedingen aan vereenigingen, stichtingen of instellingen wegens kosten voortvloeiende uit de haar overgedragen zorg van kinderen en uit de haar overgedragen exploitatie van tehuizen voor Bijzondere Jeugdzorg	6 000 000,—	
	215	Uitkeeringen aan het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds, verschuldigd ingevolge de Pensioenwet 1822 (<i>Staatsblad</i> no. 240), voor zoover niet opgenomen onder afdeeling VII (artikel 220), alsmede uitkeeringen als bedoeld in artikel 63 van liet Arbeidsovereenkomstenbesluit en artikel 95a van liet Algemeen Rijksambtenarenreglement (Bijzonclere Jeugdzorg)	15 000,—	
	216	Kosten van uitbreiding van de capaciteit der strafgestichten in verband met de opneming van tot gevangenisstraffen veroordeelde politieke gevangenen	12 000 000,—	
	217	Kosten, voortvloeiende uit het besluit van 20 November 1945, houdende herziening van tijdens de bezetting verleende ontslagen en andere maatregelen ten aanzien van personen in overheidsdienst (<i>Staatsblad</i> n°. F 298)	Memorie	
	218	Kosten, verband houdende met de instelling van Zuiveringsraden en andere Colleges, welke zich bezig houden met de zuivering van het personeel, ressorteerende onder het Ministerie van Justitie	Memorie	
	219	Kosten, voortvloeiende uit liet besluit van 17 November 1945, houdende vaststelling van het, Besluit gevolgen van het huwelijk met vijandelijke onderdanen No. 11	35 000,—	
	220	Uitkeeringen aan het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds ter voldoening aan de artikelen 40, 42a, 42b, 135 en 157 der Pensioenwet 1922 (<i>Staatsblad</i> n°. 240)	Memorie	
		Totaal hoofdstuk HV		f 89 633 842,—
V		Binnenlandsche Zaken.		
	116	Uitkeeringen en vergoedingen ten behoeve van evacuë's over 1947 en afgesloten dienstjaren	f 8 009 000,—	
	117	Uitkeeringen ia eens en vergoedingen aan overige oorlogsslachtoffers (niet-evacuë's)	10 000 000,—	
		Transporteeren	f 18 009 000,—	f 89 633 842,—

Hoofdstuk	Artikel	Aard der uitgaven	Geraamd voor 1947	
			Totaal per artikel	Totaal per hoofdstuk
V		Transport . . .	f 18 009 000,—	f 89 633 842,—
	118	Uitgaven ten behoeve van de aanschaffing, enz. van Intendance-goederen (hulpverlening aan oorlogsslachtoffers) . .	Memorie	
	119	Hulpverleningscolonnes voor het opruimen en vervoeren van mijnen en munitie	Memorie	
	120	Uitkeering aan gemeenten wegens suppletie-opbrengst van door of ten bate van de gemeenten gelieven belastingen . .	Memorie	
		Totaal hoofdstuk V . . .		18 009 000,—
VI		Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen.		
	358	Aankoop van een natuurreservaat	Memorie	
	359	Subsidiën en andere uitgaven ten behoeve van den aankoop van natuurmonumenten	f 240 000,—	
	360	Aandeel in de kosten van den wederopbouw c.q. herstelling van monumenten van geschiedenis en kunst . . . , .	2 500 000,—	
	361	Subsidie aan de Stichting Nederlandsch Kunstbezit . . .	100 000,—	
	362	Subsidiën aan gemeenten voor bouw en aanleg van eenvoudige oefengelegenheden	50 000,—	
	363	Herstel, inrichting en aanleg van gebouwencomplexen met bijbehorende sportterreinen ten behoeve van de centrale opleidingsschool voor sportleiders	Memorie	
		Totaal hoofdstuk BI . . .		2 890 000,—
VII A		Nationale schuld.		
	46	Aflossing van opgenomen langlopende credieten in buitenslandsch geld, afgesloten krachtens het Koninklijk Besluit van 13 September 1945 (<i>Staatsblad</i> n°. F 174)		9 727 100,—
VII B		Financiën.		
	166	Uitgaven voor schadeloosstellingen op grond van de: I. Wet van den 15den April 1896 (<i>Staatsblad</i> n°. 71) (Militaire Inundatiën). II. Wet van den 23sten Mei 1899 (<i>Staatsblad</i> n°. 128) (Staat van Oorlog en Beleg). III. Wet van den 30sten September 1938 (<i>Staatsblad</i> n°. 634) (Algemeene Vorderingswet 1938). IV. Wet van den 24sten Juni 1939 (<i>Staatsblad</i> n°. 631) (Algemeene Vorderingswet 1939). V. Wet van den 14den September 1866 (<i>Staatsblad</i> n°. 138) (Inkwartieringswet)	Memorie	
	167	Bijdragen in oorlogsschade aan goederen, alsmede uitkeeringen van vergoedingen wegens ten name van het Rijk onteigende opstallen	f 295 500 000,—	
	168	Financiering van het landbouwherstel, als bedoeld in de artikelen 142, 149 en de artikelen 153 t/m 166 van hoofdstuk SI.	94 461 000,—	
	169	Bijdrage aan het Scheepvaartfonds wegens aandeel van het Rijk in de kosten van vlootreconstructie „groote, liorte en kustvaart”	40 000 000,—	
	170	Uitgaven wegens te betalen renten over door derden verstrekte credieten ten behoeve van aanvullende herstelfinanciering .	2 000 000,—	
		Transporteeren . . .	f 431 961 000,—	f 120 259 942,—

Hoofdstuk	Artikel	Aard der uitgaven	Geraamd voor 1947	
			Totaal per artikel	Totaal per hoofdstuk*:
VII B		Transport . . .	f 431 961 000,—	f 120 259 942,—
	171	Uitgaven ter zake van vermogensschade, geen schade aan goederen zijnde, als gevolg van bijzondere handelingen, maatregelen of beschikkingen van den vijand geleden (Koninklijk besluit van 9 November 1945, <i>Staatsblad</i> n°. F 255) . . .	6 000 000,—	
	172	Bijdrage in de kosten van tegemoetkomingen aan de ingeschrevenen in het Grootboek voor de Rijn- en Binnenvloot, ingevolge artikel 6 van het Besluit Herstel Rijn- en Binnenvaartvloot II (Besluit n°. 178/1941) . . .	750 000,—	
	173	Uitgaven wegens steunverleening aan ondernemingen, welker bedrijven gesloten zijn (Besluit Steunverleening Gesloten Bedrijven 1943, n°. 1) . . .	2 500 000,—	
	174	Uitgaven ter zake van schaderegelingen in verband met tewerkstelling in Duitschland of elders van personen, die vóór die tewerkstelling geheel of gedeeltelijk hun bestaan vonden in de uitoefening van een zelfstandig beroep hier te lande . .	Memorie	
	175	Bijdragen ten behoeve van den wederopbouw van de aan andere publiekrechtelijke of daarmede gelijk te stellen lichamen toebehoorende eigendommen, alsmede voorloopige betalingen daarop . . .	50 000 000,—	
	176	Verliezen geleden op oorlogsmolestcredieten . . .	Memorie	
	177	Uitgaven te doen aan de Nederlandsche Middenstandsbank N.V. wegens door deze bank te lijden verliezen op door haar voor rekening en risico van het Rijk te verleen herbevoorradingscrdieten, mitsgaders wegens kosten . . .	Memorie	
	178	Vergoeding aan de Maatschappij Lot Financiering van liet Nationaal Herstel N.V., of door deze instelling aangewezen bankinstellingen, van geleden verliezen op voor risico van den Staat verleende bijzondere credieten aan bedrijven, die daaraan behoefte hebben voor in het algemeen belang noodzakelijk herstel en vernieuwing, alsmede van geleverde rente uit hoofde van verleende rentefaciliteiten ter zake van aanvullende financiering . . .	800 000,—	
	179	Uitgaven, voortvloeiende uit de door liet Rijk aan de houders van preferente aandelen B van de Maatschappij tot financiering van liet Nationaal Herstel N.V. verleende dividendgarantie . . .	Memorie	
	180	Personeelsuitgaven (Centraal Bureau Vergoeding Militaire Vorderingen) . . .	526 040,—	
	181	Materieele behoeften en overige uitgaven (Centraal Bureau Vergoeding Militaire Vorderingen) . . .	394 500,—	
	182	Vergoedingen (Centraal Bureau Vergoeding Militaire Vorderingen) . . .	50 000 000,—	
	183	Uitkeeringen aan het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds, verschuldigd ingevolge de Pensioenwet 1922 (<i>Staatsblad</i> n°. 240), voor zoover niet opgenomen onder afdeeling VIII, alsmede uitkeeringen als bedoeld in artikel 63 van het Arbeidsovereenkomstenbesluit en artikel 95a van het Algemeen Rijksambtenarenreglement (Centraal Bureau Vergoeding Militaire Vorderingen) . . .	10 000,—	
	184	Personeelsuitgaven in verband met de uitvoering van de Wet op het Consumentencrediet . . .	2 073 000,—	
	185	Materieele behoeften en overige uitgaven in verband met de uitvoering van de Wet op het Consumentencrediet . . .	1 433 000,—	
	186	Voorschotten ingevolge artikel 1, eerste lid, van de Wet op het Consumentencrediet . . .	180 000 000,—	
		Transporteeren . . .	f 726 447 540,—	f 120 259 942,—

Hoofdstuk	Artikel	Aard der uitgaven	Geraamd voor 1947	
			Totaal per artikel	Totaal per hoofdstuk
VII B		Transport	f 726 447 540,—	f 120 259 942,—
	187	Uitkeeringen aan het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds, verschuldigd ingevolge de Pensioenwet 1922 (<i>Staatsblad</i> n°. 240), voor zoover niet opgenomen onder afdeeling VIII, alsmede uitkeeringen als bedoeld in artikel 63 van het Arbeids-overeenkomstenbesluit en artikel 95a van het Algemeen Rijksambtenarenreglement (in verband met de uitvoering van de Wet op het Consumentencrediet)	Memorie	
	188	Personeelsuitgaven (Bureau Oorlogsbuit)	189 450,—	
	189	Materieele behoeften en overige uitgaven (Bureau Oorlogsbuit)	117 300,—	
	190	Onkosten van oorlogsmateriaal (Bureau Oorlogsbuit)	250 000,—	
	191	Uitkeeringen aan het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds, verschuldigd ingevolge de Pensioenwet 1922 (<i>Sfaatsblad</i> n°. 240), voor zoover niet opgenomen onder afdeeling VIII, alsmede uitkeeringen als bedoeld in artikel 63 van het Arbeids-overeenkomstenbesluit en artikel 95a van het Algemeen Rijksambtenarenreglement (Bureau Oorlogsbuit)	Memorie	
	192	Investeringscommissie	17 000,—	
	193	Bijdrage aan het Intergeallieerd Agentschap voor de Herstelbetalingen te Brussel, ingevolge het verdrag van Parijs in zake Duitse Herstelbetalingen)	150 000,—	
	194	Kosten in verband met de vertegenwoordiging in liet Intergeallieerd Agentschap voor Herstelbetalingen te Brussel . .	25 000,—	
	195	Uitgaven, voortvloeiende uit de door het Rijk aan de Export-Import Bank of Washington verleende garantie voor een crediet door haar te verstrekken ten behoeve van den invoer van Amerikaansche katoen	Memorie	
	196	Uitgaven, voortvloeiende uit de door het Rijk aan de Nederlandsche Bank N.V. verleende koers- en solvabiliteitsgarantie wegens het verstrekken door genoemde bank aan de Bank voor Nederlandsch-Indië van een crediet, groot één miljoen gulden Ned. crt.	Memorie	
		Totaal hoofdstuk VII B		727 196 290,—
VIII A		Oorlog.		
	85	Personeelsuitgaven (Beheer en administratie Bureau Londen) .	f 228 250,—	
	86	Materieele behoeften en overige uitgaven (Beheer en administratie Bureau Londen)	35 500,—	
	87	Uitkeeringen aan het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds, verschuldigd ingevolge de Pensioenwet 1922 (<i>Staatsblad</i> n°. 240), alsmede uitkeeringen als bedoeld in artikel 63 van liet Arbeidsovereenkomstenbesluit en artikel 95a van het Algemeen Rijksambtenarenreglement (Beheer en administratie Bureau Londen)	Memorie	
	88	Uitkeeringen aan het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds, verschuldigd ingevolge de Militaire Weduwenwet 1922 (<i>Staatsblad</i> n°. 337) (Beheer en administratie Bureau Londen) . .	300,—	
	89	Personeelsuitgaven (Opleiding ten behoeve van Nederland; voormalige Expeditionnaire Macht)	2 140 050,—	
	90	Materieele behoeften en overige uitgaven (Opleiding ten behoeve van Nederland; voormalige Expeditionnaire Macht)	775 000,—	
	91	Personeelsuitgaven (Luchtstrijdkrachten)	1 586 650,—	
	92	Materieele behoeften en overige uitgaven (Luchtstrijdkrachten)	1 157 500,—	
		Transporteeren	f 5 923 250,—	f 847 456 232,—

Hoofdstuk	Artikel	Aaid der uitgaven	Geraamd voor 1947	
			Totaal per artikel	Totaal per hoofdstuk
VIII A		Transporteeren . . .	f 5 923 250,—	f 847 456 232,—
	93	Personeelsuitgaven (Missie opzending militair personeel N.O.I.)	101 000,—	
	94	Materieele behoeften en overige uitgaven (Missie opzending militair personeel N.O.I.)	22 500,—	
	95	Personeelsuitgaven (Overig personeel in Engeland)	837 150,—	
	96	Materieele behoeften en overige uitgaven (Overig personeel in Engeland)	383 000,—	
	97	Uitkeeringen aan het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds, verschuldigd ingevolge de Pensioenwet 1922 (<i>Staatsblad</i> n°. 240), alsmede uitkeeringen, als bedoeld in artikel 63 van het Arbeidsovereenkomstenbesluit en artikel 95a van het Algemeen Rijksambtenarenreglement (Militaire uitgaven Bureau Londen)	Memorie	
	98	Uitkeeringen aan liet Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds, verschuldigd ingevolge de Militaire Weduwenwet 1922 (<i>Staatsblad</i> n°. 337) (Militaire uitgaven Bureau Londen)	10 800,—	
	99	Geestelijke verzorging (Bureau Londen)	Memorie	
	100	Begrafeniskosten (Bureau Londen)	10 000,—	
	101	Ontwikkeling en ontspanning (Bureau Londen)	10 000,—	
	102	Kosten oefening en opleiding (Bureau Londen)	5 000,—	
	103	Representatiekosten (Bureau Londen)	10 000,—	
	104	Aanschaffing medailles en andere eeretekenen (Bureau Londen)	Memorie	
	105	Wachtgelden, pensioenen, onderstanden en uitkeeringen bij demobilisatie (Bureau Londen)	100 000,—	
	106	Geheime Dienst (Bureau Londen)	Memorie	
	107	Schade veroorzaakt door rollend materieel (Bureau Londen)	5 000,—	
	108	Verloren gegane gelden of goederen (Bureau Londen)	5 000,—	
	109	Vorderingen over afgesloten dienstjaren (Bureau Londen)	20 000,—	
	110	Onvoorziene uitgaven (Bureau Londen)	50 000,—	
	111	Uitgaven krachtens de wet van 4 April 1940 (<i>Staatsblad</i> n°. 520) (Voorzieningen in verband met beschadiging waterstaatswerken)	5 000,—	
	112	Personeele en materieele uitgaven, welke aanvankelijk ten laste van den Gewonen Dienst worden voldaan en vóór het afsluiten van den dienst overgebracht worden naar den Buitengewonen Dienst (zie ook overzicht A: Kapitaalsuitgaven)	262 457 850,—	
	113	Buitengewoon krediet in verband met de onvoorziene omstandigheden, welke zich bij den wederopbouw van het leger en bij de in Nederlandsch-Indië te vervullen taken voordoen	10 000 000,—	
		Totaal hoofdstuk VIII A		279 955 550,—
VIII B		Marine.		
	151	Kosten van demobilisatie van liet personeel der zeemacht	f 4 500 000,—	
	152	Kosten van de diensten der Marine te Londen, welke aanvankelijk ten laste van de artikelen 102 en 103 worden voldaan en vóór het afsluiten van den dienst op dit artikel zullen worden overgebracht	300 000,—	
	157	Buitengewoon krediet in verband met onvoorziene omstandigheden, welke zich bij den opbouw der vloot en de in Nederlandsch-Indië te vervullen taken; voordoen	10 000 000,—	
		Totaal hoofdstuk VIII B		14 800 000,—
		Transporteeren		f 1 142 211 782,—

Hoofdstuk	Artikel	Aard der uitgaven	Geraamd voor 1947	
			Totaal per artikel	Totaal per hoofdstuk
IX A		Transport . . .		f 1 142 211 782,—
		Openbare Werken en Wederopbouw.		
	158	Uitgaven, gedaan voor rekening van den polder Walcheren ten behoeve van het herstel en den wederopbouw van het eiland Walcheren	Memorie	
	159	Uitgaven, gedaan voor rekening van het Heemraadschap De Wieringermeer en andere lichamen ten behoeve van het herstel en den wederopbouw van de Wieringermeer	f 17 873 000,—	
	160	Uitgaven in verband niet de puinopruiming	6 000 000,—	
	161	Bijdragen in de kosten verbonden aan het bouwrijp maken van gronden ten behoeve van den woningbouw voor Hieldersche vluchtelingen	Memorie	
	162	Uitgaven en kredieten ten behoeve van den wederopbouw van de aan de gemeente Rotterdam toebehoorende eigendommen en voor bijkomende kosten	27 750 000,—	
	165	Bouwpremies ter stimuleering van den wederopbouw	Memorie	
	166	Extra-bijdrage à fonds perdu voor den bouw en het herstel van onroerend goed, uitgezonderd schepen	Memorie	
	167	Kosten van door particulieren uitgevoerden herbouw, voor zoover cleze niet op de belanghebbende-getroffenen kunnen worden verhaald	Memorie	
	168	Kosten van door het Rijk uitgevoerden woningbouw, voor zoover cleze niet op de belanghebbende-getroffenen kunnen worden verhaald	Memorie	
	169	Tegemoetkoming in de kosten van herbouw van niet door oorlogsgeweld getroffen, op grond van het Besluit Wederopbouw II en liet Koninklijk Besluit van 7 Mei 1945 (<i>Staatsblad</i> n°. F 67) onteigende panden, voor zoover de kosten niet uit de onteigeningsvergoeding kunnen worden bestreden	300 000,—	
	170	Extra bijdragen à fonds perdu voor herstel of vervanging van schepen	Memorie	
	171	Bijdragen in de kosten van vervanging van provisorische elektrische geleidingen	Memorie	
	172	Kredieten voor bouw van noodwoningen en noodwinkels, zoomede liet treffen van verdere noodvoorzieningen	Memorie	
	173	Kredieten voor bouw van semi-permanente woningen	Memorie	
	174	Voorloopige voorzieningen aan onroerend goed, uitgezonderd schepen	Memorie	
	175	Uitgaven in verband met de beschikbaarstelling van noodwoningen en noodwinkels, zoomede liet treffen van verdere noodvoorzieningen	Memorie	
	176	Personeelsuitgaven (Bouwbureaux)	10 200 000,—	
	177	Materieele behoeften en overige uitgaven (Couvobureaux)	5 001 000,—	
	178	Personeelsuitgaven Adviesbureau Stadsplan Rotterdam (A.S.R.O.)	287 000,—	
	179	Materieele behoeften en overige uitgaven Adviesbureau Stadsplan Rotterdam (A.S.R.O.)	67 000,—	
	180	Personeelsuitgaven Adviesbureau Financiering Opbouw (A.F.O.) Rotterdam	28 000,—	
	181	Materieele behoeften en overige uitgaven Adviesbureau Financiering Opbouw (A.F.O.) Rotterdam	5 000,—	
		Transporteeren . . .	f 67 511 000,—	f 1 142 211 782,—

Hoofdstuk	Artikel	Aard der uitgaven	Geraamd voor 1947	
			Totaal per artikel	Totaal per hoofdstuk
IX A		Transport . . .	f 67 511 000,—	f 1 142 211 782,—
	182	Adviescommissie Grondtoewijzing Rotterdam (A.G.R.O.) . .	2 000,—	
	183	Personeelsuitgaven Stichting herbouw Walcheren	96 000,—	
	184	Materieele behoeften en overige uitgaven Stichting herbouw Walcheren	49 000,—	
	185	Personeelsuitgaven in verband niet de huisvesting en de geestelijke en cultureele verzorging van arbeiders, tewerkgesteld in getroffen gebieden ten behoeve van den wederopbouw . .	350 000,—	
	186	Materieele uitgaven in verband met de geestelijke en cultureele verzorging van arbeiders, tewerkgesteld in getroffen gebieden ten behoeve van den wederopbouw	297 300,—	
	187	Uitgaven voor sociale en cultureele verzorging van arbeiders, tewerkgesteld in getroffen gebieden ten behoeve van den wederopbouw	1 000 000,—	
	188	Bijzondere uitgaven ten behoeve van arbeiders, tewerkgesteld in getroffen gebieden in verband met het herstel en den wederopbouw	22 000 000,—	
	189	Kosten voor bouw, verbouw en inrichting van verblijven voor huisvesting van arbeiders, tewerkgesteld in getroffen gebieden ten behoeve van den wederopbouw	1 012 500,—	
	190	Uitgaven voor de exploitatie van verblijven voor huisvesting van arbeiders, tewerkgesteld in getroffen gebieden ten behoeve van den wederopbouw	5 680 000,—	
	191	Uitgaven voor aankoop en opslag van bouwmaterialen . . .	100 000,—	
	192	Uitgaven ter stimuleering van de materiaalvoorziening . . .	Memorie	
	193	Voorziening electrotechnisch materiaal (V.E.M.).	47 000,—	
	193a	Bijdragen aan gemeenten voor werkzaamheden ten behoeve van den wederopbouw	Memorie	
	194	Uitgaven verbonden aan het taxeren van oorlogsschade aan onroerende goederen, zoomede de contrôle op liet herstel daarvan	2 500 000,—	
	195	Uitgaven voor instanties bedoeld in artikel 3, 4e lid en artikel 10, 1e en 4e lid van het Koninklijk Besluit van 9 November 1945 (<i>Staatsblad</i> n°. F 255)	60 000,—	
	196	Uitgaven in verband met den wederopbouw en het onderhoud van de Koorkerk en de Nieuwe Ikerk te Middelburg	200 000,—	
	197	Kredieten in verband met den herbouw van de St. Laurenskerk te Rotterdam	200 000,—	
	198	Uitkeringen aan het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds verschuldigd ingevolge de Pensioenwet 1922 (<i>Staatsblad</i> no. 240), alsmede uitkeringen als bedoeld in artikel 63 van het Arbeidsovereenkomstenbesluit en artikel 95a van het Algemeen Rijksambtenarenreglement	138 500,—	
	198a	Uitgaven wegens subsidie in loonen en daarmede gelijk te stellen kosten, verbonden aan de tewerkstelling van politieke gevangenen	4 500 000,—	
		De kosten, bedoeld in artikel 163, verband houdende met bouw en herstel van onroerende goederen, enz., welke uiteindelijk ten laste van hoofdstuk VII B komen en hier „Nihil” bedragen, zijn in dezen staat niet opgenomen		
		Totaal hoofdstuk IX B . . .		105 743 300,—
		Transporteeren . . .		f 1 247 955 082,—

Hoofdstuk	Artikel	Aard der uitgaven	Geraamd voor 1947	
			Totaal per artikel	Totaal per hoofdstuk
IX B		Transport . . .		f 1 247 955 082,—
		Verkeer		
	157	Schadevergoedingen, voortvloeiende uit de Zee- en Luchtvaart-verzekeringswet 1939 (<i>Staatsblad</i> n°. 637) over 1947 en af-gesloten dienstjaren	f 15 000 000,—	
	158	Uitkeering aan liet Scheepvaartfonds ten bedrage van het nadeelig saldo der lasten en baten van dat fonds over 1947	115 450,—	
	163	Uitgaven, verband houdende met den wederopbouw van het wagenpark en liet herstel van de Rijn- en binnenvloot . .	Memorie	
	164	Voorschotbetalingen voor vervoer ten behoeve van de ge-allieerde landen	Memorie	
	165	Personeelsuitgaven van de Nederlandsche Rijnvaart Missie te Duisburg.	220 000,—	
	166	Materieele uitgaven van de Nederlandsche Rijnvaart Missie te Duisburg	225 000,—	
	167	Deelneming in de kosten van den wederopbouw van de Neder-landsche Luchtvaartindustrie	Memorie	
		Totaal hoofdstuk IXB . . .		15 560 450,—
X		Economische Zaken.		
	90	Personeelsuitgaven van het C.D.K. f 3240000 Hiervan wordt terugontvangen van het Depar-temment van Landbouw, Visscherij en Voedsel-voorziening 1 800 000 zoodat wordt uitgetrokken	f 1 440 000,—	
	91	Materieele behoeften en overige uitgaven van het C.D.K. f 3'759000 Hiervan wordt terugontvangen van het Depar-temment van Landbouw, Visscherij en Voedsel-voorziening 1 600 000 zoodat wordt uitgetrokken	2 159 000,—	
	92	Tegemoetkoming aan de gemeenten in de kosten van uitvoering van de „Distributiewet 1939” over 1947 en afgesloten dienstjaren f 30 000 000 Hiervan wordt terugontvangen van het Depar-temment van Landbouw, Visscherij en Voedsel-voorziening 10 000 000 zoodat wordt uitgetrokken	20 000 000,—	
	93	Personeelsuitgaven van de Rijksbureaux voor Handel en Nij-verheid over 1947 en afgesloten dienstjaren	7 650 000,—	
	94	Materieele behoeften en overige uitgaven van de Rijksbureaux voor Handel en Nijverheid over 1947 en afgesloten dienst-jaren	2 850 000,—	
	95	Nadeelig saldo bij verkoop van grondstoffen en producten . .	Memorie	
	96	Personeelsuitgaven (Centrale Dienst voor de Economische Contrôle)	2 500 000,—	
	97	Materieele behoeften en overige uitgaven (Centrale Dienst voor de Economische Contrôle)	800 000,—	
	98	Personeelsuitgaven (Bureau Aanvoer Goederen Overzee) . .	Memorie	
	99	Materieele behoeften en overige uitgaven (Bureau Aanvoer Goederen Overzee)	Memorie	
	100	Personeelsuitgaven Dienst van den Commissaris-Generaal voor de Nederlandsche Economische Belangen in Duitschland . .	600 000,—	
		Transporteeren . . .	f 37 999 000,—	f 1 263 515 532,—

Hoofdstuk	Artikel	r Aa d der uitgaven	Geraamd voor 1947	
			Totaal per artikel	Totaal per hoofdstuk
X		Transport	f 37 999 000,—	f 1 263 515 532,—
	101	Materieele behoeften en overige uitgaven Dienst van den Commissaris-Generaal voor de Nederlandsche Economische Belangen in Duitschland	400 000,—	
	102	Kosten Zuiveringsraden voor liet Bedrijfsleven	800 000,—	
	103	Vergoeding aan de Nederlandsche Middenstandsbank N.V. wegens verliezen door deze instelling geleden op door haar ten behoeve van door de oorlogsomstandigheden in moeilijkheden geraakte middenstandsbedrijven verleende herstelcredieten	Memorie	
	104	Vergoecing aan de regionale middenstandsborgstellingsfondsen wegens verliezen door deze instellingen geleden op door haar verleende credieten aan middenstanders, die hun oorspronkelijk bedrijf ten gevolge van de bezettingsomstandigheden verloren hebben zien gaan	Memorie	
	105	Kosten der Adviescommissies voor de toewijzing van herstelcredieten aan Middenstandsbedrijven	5 000,—	
	106	Overige uitgaven voortvloeiende uit de uitvoering van wettelijke en andere maatregelen verband houdende met de buitengewone omstandigheden	75 000,—	
	107	Uitkeeringen als bedoeld in artikel 63 van het Arbeidsovereenkomstenbesluit en artikel 95a van het Algemeen Rijksambtenarenreglement	300 000,—	
	108	Uitkeering aan de Staatsmijnen in Limburg wegens nadeelig saldo over het jaar 1947	Memorie	
	109	Kosten ingevolge het Buitengewoon Mijnbesluit	Memorie	
	110	Kosten van de Commissie voor Aangehouden Lading	100 000,—	
	111	Personeelsuitgaven (Tuchtrechters voor de Prijzen)	660 900,—	
	112	Materieele behoeften en overige uitgaven (Tuchtrechters voor de Prijzen)	313 000,—	
	113	Uitkeering aan personeel ingevolge artikel 3, 5de lid, van het Zuiveringsbesluit (Directoraat-Generaal van de Prijzen)	Memorie	
	114	Uitkeeringen, als bedoeld in artikel 63 van het Arbeidsovereenkomstenbesluit en artikel 95a van het Algemeen Rijksambtenarenreglement (Directoraat-Generaal van de Prijzen)	20 000,—	
	115	Personeelsuitgaven (Administratie voor Relief en Rehabilitation)	Memorie	
	116	Materieele behoeften en overige uitgaven (Administratie voor Relief en Rehabilitation)	Memorie	
	117	Bijdrage U.N.X.R.A.	Memorie	
	118	Kosten van het Netherlands Shipping Committee	100 000,—	
	125	Uitkeering aan den Buitengewonen Dienst van het dienstjaar 1946 ten bedrage van het nadeelig verschil tusschen de ontvangsten en uitgaven van liet Fonds voor de Prijspolitiek van dat jaar	Memorie	
	126	Uitgaven, als bedoeld in artikel 1, 3de lid, onder a, van het Besluit tot vorming van het Fonds voor de Prijspolitiek	15 000 000,—	
	127	Uitkeering aan den Buitengewonen Dienst van het dienstjaar 1948 ten bedrage van het voordeelig verschil tusschen de ontvangsten en uitgaven van het Fonds voor de Prijspolitiek van het dienstjaar 1947	Memorie	
		Transporteeren	f 55 772 900,—	f 1 263 515 532,—

Hoofdstuk	Artikel	Aard der uitgaven	Geraamd voor 1947	
			Totaal per artikel	Totaal per hoofdstuk
X		Transport	f 55 772 900,—	f 1 263 515 532,—
	128	Kosten van aankoop van grondstoffen en producten, benevens waarde van den voorraad bij den aanvang van het dienstjaar	Memorie	
	129	Kosten voortvloeiende uit den aankoop van 01-ertollige legergoederen	Memorie	
		Totaal hoofdstuk X		55 772 900,—
XI		Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening.		
	129	Bijdrage aan het Landbouwerisfonds in de kosten van maatregelen ten behoeve van de visserij in verband niet de buitengewone omstandigheden	Memorie	
	130	Bijdrage aan het Landbouwerisfonds in de kosten van distributie en controle in verband met de buitengewone omstandigheden	f 10 000 000,—	
	131	Bijdrage aan het Departement van Economische Zaken in de kosten van het Centraal Distributiekantoor	13 400 000,—	
	132	Kosten en subsidiën in verband niet de verwerking van stedelijke afvalstoffen voor landbouwkundige doeleinden	Memorie	
	133	Overige uitgaven, voortvloeiende uit de uitvoering van wettelijke en andere maatregelen, verband houdende niet de buitengewone omstandigheden	Memorie	
	134	Personeelsuitgaven (Centrale Contrôledienst)	10 815 000,—	
	135	Materieele behoeften en overige uitgaven (Centrale Contrôledienst)	3 352 500,—	
	136	Uitkeering aan het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds, verschuldigd ingevolge de Pensioenwet 1922 (<i>Staatsblad</i> n°. 240), voor zoover niet opgenomen onder Afdeling V, alsmede uitkeeringen, als bedoeld in artikel 63 van het Arbeids-overeenkomstenbesluit en artikel 95a van het Algemeen Rijksambtenarenreglement (Centrale Contrôledienst)	Memorie	
	137	Schadeloosstellingen (Centrale Contrôledienst)	Memorie	
	144	Personeelsuitgaven (Rijksdienst voor Landbouwherstel)	1 725 000,—	
	145	Materieele behoeften en overige uitgaven (Rijksdienst voor Landbouwherstel)	1 138 800,—	
	146	Bijkomende kosten in verband met verstrekkingen in natura aan gedupeerden (Rijksdienst voor Landbouwherstel)	Memorie	
	147	Uitgaven in verband met aankleeding landschap over 1947 en afgesloten dienstjaren (Rijksdienst voor Landbouwherstel)	2 000 000,—	
	148	Kosten wetenschappelijk onderzoek (Rijksdienst voor Landbouwherstel)	213 000,—	
	150	Schadevoorkomende voorzieningen in verband met destijds voorgenomen en/of uitgevoerde inundaties en evacuaties (Rijksdienst voor Landbouwherstel)	Memorie	
	151	Subsidies (Rijksdienst voor Landbouwherstel)	64 500,—	
	152	Nadeelig saldo in verband met inzaai en droging lucerne (Rijksdienst voor Landbouwherstel)	Memorie	
	167	Personeelsuitgaven (Beheer van Vijandelijke Agrarische Vermogens)	11 500,—	
	168	Materieele behoeften en overige uitgaven (Beheer van Vijandelijke Agrarische Vermogens)	11 000,—	
	169	Personeelsuitgaven (Bureau Oogstvoorziening)	371 840,—	
		Transporteeren	f 43 103 140,—	f 1 319 288 432,—

Hoofdstuk	Artikel	Aancl der uitgaven	Geraamd voor 1947	
			Totaal per artikel	Totaal per hoofdstuk
XI		Transport . . .	f 43 103 140,—	f 1 319 288 432,—
	170	Materieele behoeften en overige uitgaven (Bureau Oogstvoor- ziening)	328 160,—	
	171	Uitgaven verband houdende met de voorziening in de behoeften aan arbeidskrachten, paarden en werktuigen ten be- hoeve van de oogstwerkzaamheden	20 750 000,—	
	172	Herbebosschingskosten over 1947 en afgesloten dienstjaren (Boschwezen, houtvoorziening en jacht)	5 000 000,—	
	173	Uitgaven wegens kasteltorten door oorlogsomstandigheden (c.q. diefstal) ontstaan	Memorie	
		De kosten, bedoeld in de artikelen 149, 153 tot en met 155, 158, 160, 162 en 164, verband houdende met liet herstel van schade ten gevolge van inundatie, enz. (welke uiteindelijk ten laste van hoofdstuk VII B komen en op deze begrooting „nihil” bedragen) zijn iii dezen staat niet opgenomen.		
		Totaal hoofdstuk XI . . .		69 181 300,—
XII		Sociale Zaken.		
	172	Kosten van wederopbouw van Koloniehuzen	f 1 500 000,—	
	173	Kosten van verstrekking van vitamine D	55 000,—	
	174	Bijdrage van het Rijk wegens subsidiën in de kosten van wachtgeldregelingel?	5 000 000,—	
	175	Bijdragen aan wachtgeldfondsen wegens dekking van daarin ontstane teliorten	100 000,—	
	176	Teruggave aan gemeenten van door haar verstrekte subsidiën in wachtgeldten over 1941	5 000,—	
	177	Uitgaven ten behoeve van overbruggings- en andere uitkee- ringen aan werklooze arbeiders over 1947 en afgesloten dienst- jaren	9 740 000,—	
	178	Sociaal-economische hulpverlening aan kleine zelfstandigen over 1947 en afgesloten dienstjaren	400 000,—	
	179	Subsidie in gemeentelijke contrôle-kosten over 1947 en afge- sloten dienstjaren	350 000,—	
	180	Steun aan academisch gevormden	2 000,—	
	181	Coördineeren en stimuleeren van sociaal werk	10 000,—	
	182	Wachtgeldregeling voor afgevoerde schepelingen	20 000,—	
	183	Kosten ter bevordering van het sociaal welzijn van het personeel der handelsvloot in binnen- en buitenland	40 325,—	
	184	Bijzondere Sociale bijstand	10 000,—	
	185	Bijdrage in de kosten van het bestuursapparaat van de Stichting Nationale Hulpactie Roode Kruis (H.A.R.B.)	300 000,—	
	186	Kosten in verband met de repatriëering van in het buitenland (Duitschland en andere landen, behalve Engeland) verblij- vende Nederlanders over 1947 en afgesloten dienstjaren . .	82 800,—	
		Totaal hoofdstuk XII . . .		17 615 125,—
		Transporteeren . . .		f 1 406 084 857,—

Hoofdstuk	Artikel	Aard der uitgaven	Geraamd voor 1947	
			Totaal per artikel	Totaal per hoofdstuk
XIII		Transport		f 1 406 084 857,—
		Overzeesche Gebiedsdeelen.		
	42	Terugbetaling aan Suriname van door dit gebiedsdeel teil be- hoeve van de algemeene oorlogvoering gedane uitgal-en (eerste termijn)	f 1 400 000,—	
	43	Bijdrage aan het Welvaartsfonds Suriname	8 000 000,—	
		Totaal Hoofdstuk XIII		9 400 000,—
		Totaal wan de uitgaven, andere dan Kapitaalsuitgaven		f 1 415 484 857,—

RECAPITULATIE.

Totaal overzicht A.	Kapitaalsuitgaven . . . f	524 250 507
Totaal overzicht B.	Uitgaven, andere dan	
	Kapitaalsuitgaven . . .	1 415 484 857
	Totaal-Geileraal . . . f	1 939 735 364

Bijlage D. OVERZICHT DER ONTVANGSTEN VAN DEN BUITENGEWONEN DIENST VAN OE
RIJKSBEGROOTING VOOR HET DIENSTJAAR 1947.

A. KAPITAALSONTVANGSTEN.

Hoofdstuk	Artikel	Aard der ontvangsten	Geraamd voor 1947	
			Totaal per artikel	Totaal per hoofdstuk
VII A		Nationale Schuld.		
		<i>Kapitaalsontvangsten.</i>		
	781	Uitkeering van het Staatshedrijf der Algemeene Landsdrukkerij: u. van het bedrag, waarmee de waarde der voorraden bij den aanvang van het dienstjaar 1947 de waarde op het einde daarvan overtreft Memorie		
		b. wegens aflossing van verstrekt kapitaal . . . f 88 400	f 88 400,—	
	782	Uitkeering van het Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie: a. van het bedrag, waarmee de waarde der voorraden bij den aanvang van het dienstjaar 1947 de waarde op het einde daarvan overtreft Memorie		
		b. wegens aflossing van verstrekt kapitaal . . . f 14 000 000	14 000 000,—	
	783	Uitkeering van het Staatsmuntbedrijf: a. van het bedrag, waarmee de waarde der voorraden bij den aanvang van het dienstjaar 1947 de waarde op het einde daarvan overtreft Memorie		
		b. wegens aflossing van verstrekt kapitaal . . . f 36 200	36 200,—	
	784	Uitkeering van de Staatsmijnen in Limburg wegens aflossing van verstrekt kapitaal	5 000 000,—	
	785	Uitkeering van het Staatsvischershavenbedrijf: a. van het bedrag, waarmee de waarde der voorraden bij den aanvang van het dienstjaar 1947 de waarde op het einde daarvan overtreft Memorie		
		b. wegens aflossing van verstrekt kapitaal . . . f 100 000	100 000,—	
		Totaal hoofdstuk VII A . . .		f 19 224 600,—
VII B		Financiën.		
	800	Door het Staatsmuntbedrijf afgeleverde munt	Memorie	
	801	Opbrengst van door ontmunting verkregen metaal	Memorie	
	802	Aflossing, uitloting en verkoop van Nationale Schuld, aange- kocht voor het „Fonds uit de zuivere winsten, verkregen uit aanmuntingen voor rekening van het Rijk”	Memorie	
	803	Koopprijzen van Domeinen	Memorie	
	804	Extra aflossingen van voorschotten ingevolge artikel 56 der Woningwet	f 100 000,—	
	805	Extra aflossingen van voorschotten ingevolge de Landarbeiders- wet	200 000,—	
	806	Aflossing van kasgeldleeningen aan gemeenten	Memorie	
	807	Aflossing van voorschotten, verstrekt aan de „Maatschappij ter behartiging van de Nationale Scheepvaartbelangen” N.V.	Memorie	
	808	Terugbetaling van aan het Gemeentefonds verstrekte renteloze voorschotten	10 000 000,—	
	809	Aflossing van andere door den Staat verleende voorschotten .	Memorie	
		Transporteeren . . .	f 10 300 000,—	f 19 224 600,—

Hoofdstuk	Artikel	Aaid der ontvangsten	Geraamd voor 1947	
			Totaal per artikel	Totaal per hoofdstuk
VIIB		Transport . . .	f 10 300 000,—	f 19 224 600,—
	810	Uitkeering van een gedeelte van het saldo der Nederlandsche Uitvoer Maatschappij in liquidatie	Memorie	
	811	Opbrengst van iit het Magazijn van den Keuringsdienst bij het Rijksinkoopbureau verkochte goederen	Memorie	
	812	Aflossing van aan verschillende lichamen terstrelite financieringsredietel1	Memorie	
	813	Overige ontvangsten betreffende Financiën	Memorie	
		Totaal hoofdstuk VII B . . .		10 300 000,—
IXA		Openbare Werken en Wederopbouw.		
	834	Aflossing van voorschotten ingevolge artikel 56 dei. Woningwet	Memorie	
	835	Aflossing van voorschotten onder hypothecair verband voor verdere woningbouwvoorzieningen	Memorie	
	836	Ontvangsten betreffende den Rijksgebouwendienst	Memorie	
	837	Bijdragen van de gemeente Amsterdam en andere belangheb-benden in de kosten van aanleg r-an het kanaal Amsterdam—Boven-Rijn	f 1 333 333,—	
	838	Ontvangsten, welke rechtstreeks r-erband houden met de uit-gaven ten behoeve van den wederopbouw van de aan het Rijk toebehoorende eigendommen	Memorie	
	839	Overige ontvangsten betreffende den Rijkswaterstaat	Memorie	
	840	Aflossing van kredieten onder verband van hypotheek ten be-hoeve van bouw, herstel of herbouw, alsmede de vervanging van door oorlogshandelingen getroffen onroerend goecl, uit-gezonderd schepen	77 645,—	
	841	Aflossing van kredieten voor woningwetbouw in verwoeste gebieden	Memorie	
	842	Aflossing van voorschotten aan gemeenten ingevolge artikel G. 1e lid, der Landarbeiderswet	Memorie	
		Totaal hoofdstuk IX A . . .		1 410 978,—
IXB		Verkeer.		
	849	Overige kapitoalsontvangsten	Memorie	
		Totaal hoofdstuk IX B . . .		Memorie
X		Economische Zaken.		
	868	Door de provinciën Zuidholland en Noordbrabant terug te be-talen koopsom van de door liet Rijk aangekochte materialen teil behoeve van den bouw r-an een 150 kV-koppelverbinding van Geertruidenberg naar Dordrecht	Memorie	
	869	Opbrengst bij verkoop van hoogspanningsmasten, welke van het Militair Gezag zijn overgenomen als reservemasten voor boog-spanningslijnen	Memorie	
	870	Terugstorting van bij voorschot doer het Rijk gedane uitgaven ten behoeve van de gasvoorziening	f 400 000,—	
	871	Verkoop electrische energie uit Duitschland aan electriciteits-bedrijven	Memorie	
	872	Verkoop gas uit Duitschland aan gasbedrijven	Memorie	
		Totaal hoofdstuk X . . .		400 000,—
		Transporteeren . . .		f 31 335 578,—

Hoofdstuk	Artikel	Aard der ontvangsten	Geraamd voor 1947	
			Totaal per artikel	Totaal per hoofdstuk
XI		Transport . . .		f 31 335 578,—
		Landbouw, Visscherij en Voedselvoorziening.		
	883	Jachtrente als bedoeld in artikel 74 der Jachtwet 1923 . . .	f 200 000,—	
	884	Terugbetaling van voorschotten van uitvoering „vrij werk” objecten	5 000 000,—	
		Totaal hoofdstuk XI . . .		5 200 000,—
		Totaal der Kapitaalsontvangsten . . .		f 36 535 578,—

B. ONTVANGSTEN, ANDERE DAN KAPITAALSONTVANGSTEN.

IV		Justitie.		
	767	Verhaal van pensioensbijdragen en inhoudingen ingevolge artikel 14 van het Arbeidsovereenkomstenbesluit en artikel 15a van het Algemeen Rijksambtenarenreglement	Memorie	
	768	Overige ontvangsten betreffende Oorlogspleegekinderen . . .	Memorie	
	769	Ontvangsten betreffende de Bijzondere Rechtspraak .	f 4 200 000,—	
	770	Ontvangsten betreffende de Politieke Recherche Afdeling . .	Memorie	
	771	Ontvangsten betreffende de Verblijfs- en Interneeringskampen	4 950 000,—	
	772	Verhaal van pensioensbijdragen en inhoudingen ingevolge artikel 14 van het Arbeidsovereenkomstenbesluit en artikel 15a van het Algemeen Rijksambtenarenreglement	20 000,—	
	773	Overige ontvangsten betreffende de Bijzondere Rechtspleging	Memorie	
	774	Ontvangsten voortvloeiende uit het besluit Herstel Rechtsverkeer (Koninklijk besluit van 17 September 1944, <i>Staatsblad</i> n°. E 100)	10 000 000,—	
	775	Verhaal van pensioensbijdragen en inhoudingen ingevolge artikel 14 van het Arbeidsovereenkomstenbesluit en artikel 15a van het Algemeen Rijksambtenarenreglement	6 000,—	
	776	Overige ontvangsten betreffende de Bijzondere Jeugdzorg . .	Memorie	
	777	Verhaal van bijdragen van inkoop van pensioen ingevolge de artikelen 40, 42a en 135 der Pensioenwet 1922 (<i>Staatsblad</i> n°. 240)	Memorie	
	778	Ontvangsten voortvloeiende uit het besluit van 17 November 1945, houdende vaststelling van het Besluit gevolgen van het huwelijk met vijandelijke onderdanen n°. II	Memorie	
	779	Overige ontvangsten betreffende Justitie	Memorie	
		Totaal hoofdstuk IV . . .		f 19 176 000,—
V		Binnenlandsche Zaken.		
	780	Ontvangsten betreffende de verzorging van oorlogsslachtoffers	Memorie	
		Totaal hoofdstuk V . . .		Memorie
VIIB		Financiën.		
	786	Inkomsten wegens terugvorderingen van bijdragen, mede in den vorm van grootboekinschrijvingen in de door oorlogsgeweld veroorzaakte schade aan goederen, zoome de wegens verrellening van bijkomende kosten	Memorie	
		Transporteeren . . .	f —,—	f 19 176 000,—

Hoofdstuk	Artikel	Aard der ontvangsten	Geraamd voor 19-17	
			Totaal per artikel	Totaal per hoofdstuk
VIIB		Transport	f —,—	f 19 176 000,—
	787	Inkomsten, welke rechtstreeks verband houden met de uitgaven teil behoeve van den wederopbouw van de aan andere publiek- rechtelijke of daarmede gelijk te stellen lichamen toebe- hoorende eigendommen	Memorie	
	788	Aflossing van voorschotten op uitkeeringen van de Vereeniging Molestrisico te Amsterdam	Memorie	
	789	Aflossing van voorschotten voor den wederopbouw van eigen- dommen van overige publiekrechtelijke of daarmede gelijk te stellen lichamen en voor bijkomende Bosten	Memorie	
	790	Ontvangsten betreffende Grondgebruik en Landbouwherstel . .	Memorie	
	791	Vermogensaanwasbelasting	Memorie	
	792	Vermogensheffing ineens	Memorie	
	793	Aflossingen consumentencrediet	100 000 000,—	
	794	Ontvangsten in verband met de uitvoering van de wet op het Consumentencrediet	Memorie	
	795	Opbrengst der liquidatie van goederen, n-ellie door Duitsche militaire of para-militaire instanties in Nederland zijn achter- gelaten	2 500 000,—	
	796	Bijdrage van den gewonen dienst van Hoofdstuk VII B der Rijksbegrooting	90 783 527,—	
	797	Inkomsten, voortvloeiende uit de waardeloosverklaring van de bankbiljetten van 500 en 1000 gulden	Memorie	
	798	Inkomsten, voortvloeiende iit de toepassing van het Koninklijk besluit van 5 Juli 1945 (<i>Staatsblad</i> n°. F 115) betreffende in- trekking bank- en muntbiljetten van 100 gulden	} Memorie	
	799	Inkomsten, voortvloeiende uit de toepassing van artikel 2 van de beschikking van den Minister van Financiën van 12 Sep- tember 1945 (<i>Staatsblad</i> no. F 169) betreffende waardeloos- verklaring van alle bank- en muntbiljetten, met uitzondering van die van f 1000, f 500 en f 100		
		Totaal hoofdstuk VIIB		193 283 527,—
VIIIA		Oorlog.		
	814	Ontvangsten betreffende het Bureau te Londen	f 140 000,—	
	815	Ontvangsten betreffende het Militair Gezag iit liquidatie . . .	Memorie	
	816	Ontvangsten betreffende herstelling Waterstaatswerken . . .	Memorie	
	817	Overige ontvangsten betreffende Oorlog	Memorie	
		Totaal hoofdstuk VIIIA . . .		140 000,—
IXA		Openbare Werken en Wederopbouw.		
	818	Ontvangsten, welke rechtstreeks verband houden met het her- stel en den wederopbouw van het eiland Walcheren	Memorie	
	819	Ontvangsten, welke rechtstreeks verband houden met het her- stel eii den wederopbouw van de Wieringermeer	Memorie	
	820	Ontvangsten in verband met de puinopruiming	Memorie	
	821	Ontvangsten, welke rechtstreeks verband houden met de uit- gaven en kredieten teil behoeve van den wederopbouw van de aan andere publiekrechtelijke of daarmede gelijk te stellen lichamen toebehoorende eigendommen	Memorie	
		Transporteeren	f —,—	f 212 599 527,—

Hoofdstuk	Artikel	Aard der ontvangsten	Geraamd voor 1947	
			Totaal per artikel	Totaal per hoofdstuk
IX A		Transport . . .	f —,—	f 212 599 527,—
	822	Ontvangsten, welke rechtstreeks verband houden met uitkeeringen op grond van de Beschikking van den Minister van Financiën inzake liet in redelijk bewoonbaren staat brengen van panden, zoomede met bijdragen in oorlogsschade voor herstel van onroerende goederen	Memorie	
	823	Ontvangsten, welke rechtstreeks verband houden met verleende bijdragen in oorlogsscliade en kredieten voor bouw van overheidswege	Memorie	
	824	Aflossing van kredieten voor bouw van noodwoningen en noodwinkels, zoomede het treffen van verdere noodvoorzieningen	Memorie	
	825	Aflossing van kredieten voor bouw van semi-permanente woningen	Memorie	
	826	Ontvangsten, welke rechtstreeks verband houden met de uitgaven voor voorloopige voorzieningen aan onroerend goecl, uitgezonderd schepen	Memorie	
	827	Ontvangsten, in verband met de beschikbaarstelling van noodwoningen en noodwinkels, zoomede het treffen van verdere noodvoorzieningen	Memorie	
	828	Ontvangsten in verband met de tewerkstelling van arbeiders in getroffen gebieden	Memorie	
	829	Ontvangsten in verband met den verkoop van bouwmaterialen	Memorie	
	830	Ontvangsten in verband met den wederopbouw en het onderhoud van de Koorkerk en de Nieuwe Kerk te Middelburg . .	Memorie	
	831	Aflossing van lierdieten in verband met den herbouw van de St. Laurenskerk te Rotterdam	Memorie	
	832	Verhaal van pensioensbijdragen en inhoudingen ingevolge artikel 14 van het Arbeidsovereenkomstenbesluit en artikel 15a van het Algemeen Rijksambtenarenreglement	363 000,—	
	833	Overige ontvangsten betreffende het College van Algemeene Commissarissen voor den Wederopbouw	114 000,—	
		Totaal hoofdstuk IX A . . .		477 000,—
IX U		Verkeer.		
	843	Ontvangsten, voortvloeiende uit de uitvoering van de Zee- en Luchtvaartverzekeringswet 1939 (<i>Staatsblad</i> no. 637) . . .	Memorie	
	843a	Uitkeering van liet Scheepvaartfonds van het voordeelig saldo van de lasten en baten van dat fonds over 1947	Memorie	
	847	Ontvangsten voor vervoer ten behoeve van de geallieerde landen	Memorie	
	848	Overige ontvangsten betreffende Verkeer	Memorie	
		Totaal hoofdstuk IX B . . .		Memorie
X		Economische Zaken.		
	850	Ontvangsten van het Centraal Distributiekantoor	f 100 000,—	
	851	Heffingen en overige inkomsten van de Rijksbureaux voor Handel en Nijverheid over 1947 en afgesloten dienstjaren . .	17 000 000,—	
	852	Voordeelig saldo op den aan- en verloop van grondstoffen en producten	Memorie	
	853	Ontvangsten van den Centralen Dienst voor de Econoinisclie Contrôle	Memorie	
	854	Ontvangsten van het Bureau Aanvoer Goederen Overzee . . .	Memorie	
		Transporteeren . . .	f 17 100 000,—	f 213 076 527,—

Hoofdstuk	Artikel	Aard der ontvangsten	Geraamd voor 1947	
			Totaal per artikel	Totaal per hoofdstuk
X		Transport . . .	f 17 100 000,—	f 213 076 527,—
	855	Ontvangsten van den Dienst van den Commissaris-Generaal voor de Nederlandsche Economische Belangen in Duitschland . .	500 000,—	
	856	Ontvangsten van de Zuiveringsraden voor liet Bedrijfsleven	Memorie	
	857	T-erliaal van pensioensbijdragen en inhoudingen ingevolge artikel 14 van liet Arbeidsovereenkomstenbesluit en artikel 15a van het Algemeen Rijksambtenarenreglement	300 000,—	
	858	Overige ontvangsten in verband met de buitengewone omstandigheden	Memorie	
	859	Ontvangsten van de Commissie voor Aangehouden Lading . .	Memorie	
	860	Schikkingen ingevolge artikel 15 van liet Besluit „Berechting Economische Delicten”	635 000,—	
	861	Boeteii	7 250 000,—	
	862	In beslag genomen en verbeurd verklaarde goederen	614 000,—	
	863	Waarschuwingen	1 000,—	
	864	Overige ontvangsten van de Tuchtrechters van de Prijzen .	1 620,—	
	865	Verhaal van pensioensbijdragen en inhoudingen ingevolge artikel 14 van het Arbeidsovereenkomstenbesluit en artikel 15a van het Algemeen Rijksambtenarenreglement	1 180,—	
	866	Ontvangsten van de Vertegenwoordiging in Engeland	Memorie	
	867	Overige ontvangsten buiten Nederland	Memorie	
	873	Voordeelig verschil tusschen de ontvangsten en uitgaven van Afdeeling VII van Titel B, Foicls voor de Prijspolitiek van liet dienstjaar 1946	Memorie	
	874	Ontvangsten, voortvloeiende uit in prijsvoorschriften en prijsvaststellingen opgenomen bepalingen omtrent het van prijzen en vergoedingen afdragen van bedragen	Memorie	
	875	Uitkeeringen ten laste van Afdeeling VII van Titel B, Fonds voor de Prijspolitiek, van liet dienstjaar 1948 ten bedrage van liet nadeelig verschil tusschen de ontvangsten en uitgaven van Titel B, Foicls voor de Prijspolitiek, dienstjaar 1947 . .	Memorie	
	876	Opbrengst wegens verkoop van grondstoffen en producten, belle-eiis-aarde van den voorraad bij liet einde van het dienstjaar	Memorie	
	877	Ontvangsten voortvloeiende uit den aankoop van overtollige legergoederen	Memorie	
	878	Overige ontvangsten betreffende Economische Zaken . . .	Memorie	
		Totaal hoofdstuk X . . .		26 402 800,—
X		Landbouw, Visscherij en Voedselvoorziening.		
	879	Ontvangsten, voortvloeiende uit de uitvoering van wettelijke en andere maatregelen, verband houdende met de buitengewone omstandigheden	Memorie	
	880	Bijdragen van de Rijksbureaux voor Handel en Nijverheid in de kosten van de Afdeeling Centrale Contrôledienst . . .	Memorie	
	881	Ontvangsten van het Bureau Oogstvoorziening	f 12 000 000,—	
	882	Ontvangsten betreffende Grondgebruik en Landbouwherstel	Memorie	
		Totaal hoofdstuk XI . . .		12 000 000,—
		Transporteeren . . .		f 251 479 327,—

Hoofdstuk	Artikel	Aard der ontvangsten	Geraamd voor 1947	
			Totaal per artikel	Totaal per hoofdstuk
XII		Transport		f 251 479 327,—
		Sociale Zaken.		
	885	Ontvangsten wegens het verhuren van barakken aan sanatoria e.d. ,	f 600 000,—	
	886	Teruggaaf van door het Rijk verstrekte subsidies in de kosten van wachtgeldregelingen ,	Memorie	
	888	Bijdrage van liet Scheepvaartfonds in verband met de kosten van Welfare Voorzieningen	Memorie	
	889	Bijdrage van het Scheepvaartfonds in verband niet de 2de reserve-regeling	Memorie	
	890	Verhaal van pensioensbijdragen en inhoudingen ingevolge artikel 14 van het Arbeidsovereenkomstenbesluit en artikel 15a van het Algemeen Rijksambtenarenreglement	3 000,—	
	891	Overige ontvangsten betreffende Sociale Zaken	450,—	
		Totaal hoofdstuk XII		603 450,—
		Totaal der ontvangsten, andere dan Kapitaalsontvangsten		f 252 082 777,—

RECAPITULATIE.

Totaal overzicht A.	Kapitaalsontvangsten . f	36 535 578
Totaal overzicht B.	Ontvangsten, andere dan	
	Kapitaalsontvangsten .	252 082 777
	Totaal-Generaal . . . f	288 618 355

28 Mei 1946 uitgesproken verwachting, dat het geraamd uitgaventotaal voor 1947 ca. 1 1½ milliard lager zou kunnen zijn dan dat voor 1946, nog n-ordt or-ertroffeil.

Daartegenover staat, dat de opbrengst van de middelen, welke niet inbegrip van alle voorgestelde wijzigingeil voor 19-16 — afgezien ran de bijdrage van den Gewonen Dienst aan de middelen van den Buitengewonen Dienst — op f 3325 miljoen n-erd begroot, voor 1947 naar raming f 2599 miljoen zal bedragen, derhalve f 726 miljoen minder.

En en ander heeft tot gevolg, dat het nadeelig saldo van den Geheelen Dienst der Rijksbegrooting, voor 1946 — met inbegrip van alle voorgestelde wijzigingen — te ramen op f 2258 miljoen, voor 1947 met f 607 miljoen is verminderd tot f 1651 miljoen, terwijl, indien ook het nadeelig saldo val1 het Landbouwcrisisfonds in aanmerking wordt genomen, het begrootingstekort is teruggelopen van f 2634 miljoen voor 1946 tot f 1967 miljoen r-oor 1947, dus met f 667 miljoen.

Bij de beschouwing van dit tekort mag niet uit liet oog n-orden verloren, dat dit wederom, evenals liet nadeelig saldo van de ontwerp-begrooting voor 1946, geheel is veroorzaakt door de uitgaven van den Buitengewonen Dienst.

Zoals iit het onderstaand overzicht blijkt, valt deze dienst uiteen in twee gedeelten, namelijk de kapitaalsuitgaven met daartegenover staande kapitaalsontvangsten eenerzijds en de uitgaven en inkomsten van aflopend li-araliter, voortvloeiende uit de bijzondere omstandigheden, anderzijds.

Ter vergelijking zijn, naast de bedragen voor 1947, die voor 1946 opgenomen (met inbegrip van de ingediende en de eerst-daags in te dienen wijzigingen).

Omschrijving	1947	1946
A. Kapitaalsuitgaven	f 524 250 507	f 690 311 958
Kapitaalsinkomsten	36 535 578	S3 112 737
Nadeelig saldo	f 487 714 929	f 607 199 221
B. Uitgaven van aflopend karakter, voortvloeiende uit de bijzondere omstandigheden	f 1 415 484 857	f 2 468 888 781
Daartegenover staande inkomsten .	161 299 250	765 466 167
Nadeelig saldo	f 1 254 185 607	f 1 703 422 614
Nadeelig saldo uitgaven en inkomsten sub A	f 487 714 929	f 607 199 221
Nadeelig saldo uitgaven en inkomsten sub B	1 254 185 607	1 703 422 614
	f 1 741 900 536	f 2 310 621 835
Bijdrage van den Gewonen Dienst . .	90 783 527	52 526 417
Nadeelig saldo van den Buitengewonen Dienst	f 1 651 117 009	f 2 258 095 418

A. DIENSTJAREN 1940 TOT EN MET 1945.

Thans moge de aandacht worden gevraagd voor de cijfers van de dienstjaren 1940 tot en met 1945, voor zoover deze belierend zijn.

1. NEDERLAND.

De hiernavolgende overzichten van de dienstjaren 1940 tot en met 1945 wijken in zooverre af van de in vorige jaren gevolgde werkwijze, dat in de cijferopstelling ook vermeld zijn de nadeelige saldi van het voormalig Herstelfoncls 1940 (te beginnen met den dienst 1940) en van het Landbouwerisisfonds (te beginnen met den dienst 1943), voor welke saldi geen bijzondere dekking aanwezig is.

Dienstjaar 1940.

Rekeningscijfers.

Titel h. Gewone Dienst,

Uitgaven	f 867 410 687,22
Middelen	S31 743 431,83
Nadeelig saldo	f 35 667 255,39

Titel B. Kapitaaldienst.

Uitgaven	f	852 920 727,14
Middelen		173 335 761,12
Nadeelig saldo	f	679 584 966,02
Nadeelig saldo voormalig Herstelfonds ...		27 713 165,45
Totaal nadeelig saldo Kapitaaldienst	f	707 298 131,47

Geheele dienst.

Uitgaven, waaronder gerekend het nadeelig saldo van liet voormalig Herstelfonds	f	1 748 044 579,81
Middelen		1 005 079 192,95
Nadeelig saldo	f	742 965 386,86

Deze cijfers zijn opgenomen in de ingevolge artikel 86, 2de lid, der Comptabiliteitswet (*Staatsblad* 1927, n°. 259) samengestelde en door de Algemeene Rekenkamer goedgekeurde algemeene rekening van het dienstjaar 1940, met dien verstande, dat voor het voormalige Herstelfonds uiteraard een afzonderlijke rekening is opgemaakt.

Evenals vorige jaren zij wederom opgemerkt, dat in bovenstaande cijfers niet tot uitdrukking komen de uitgaven, welke uiteindelijk uit het voormalig Leeningfonds 1940 werden gefinancierd, waaronder de Nederlandsche mobilisatieuitgaven (f 273 808 673,82) en de kosten van den Nederlandschen Opbouwdienst (f 28 317 309,41).

Het groote tekort op den Kapitaaldienst houdt, afgezien van het nadeelig saldo van het voormalig Herstelfonds, grootendeels verband met de uitgaven wegens credieten ten behoeve van de Deutsche Weermacht ad f 477 324 791,75 en wegens rentedragende credieten ten behoeve van het Nederlandsch Clearinginstituut ad f 125 000 000.

Dienstjaar 1941.*Voorloopige rekeningcijfers.***Titel A. Gewone Dienst,**

Uitgaven	f	1 065 594 435,44
Middelen		1 384 935 688,95
Voordeelig saldo	f	319 341 253,51

Titel B. Kapitaaldienst.

Uitgaven	f	2 391 181 342,62
Middelen		365 030 730,76
Nadeelig saldo	f	2 026 150 611,86
Nadeelig saldo voormalig Herstelfonds ...		117 615 987,18
Totaal nadeelig saldo Kapitaaldienst	f	2 143 766 599,04

Geheele Dienst.

Uitgaven, waaronder gereliend liet nadeelig saldo van het voormalig Herstelfonds ...	f	3 574 391 765,24
Middelen		1 749 966 419,71
Nadeelig saldo	f	1 824 425 345,53

De uitgaven van den Gewonen Dienst waren f 17 817 706,44 hooger dan de raming; de middelen beliepen f 351 084 989,95 meer dan de raming. Door deze hoogere opbrengst wijst de Gewone Dienst een voordeelig saldo aan van f 319 341 253,51, terwijl aanvankelijk een tekort groot f 13 926 030 was geraamd.

Voor wat betreft den Kapitaaldienst — het nadeelig saldo van het voormalig Herstelfonds buiten beschouwing gelaten — waren de uitgaven f 701 026 558,62 hooger dan de raming, terwijl de middelen de raming niet f 296 108 660,76 overtroffen. Als gevolg van een en ander steeg het destijds geschatte tekort van f 1 621 232 714 tot f 2 026 150 611,86.

Dienstjaar 1942.

Voorloopige rekeningcijfers.

Titel A. Gewone Dienst.

Uitgaven	f	1 285 046 711,56
Middelen		1 758 381 577,01
Voordeelig saldo	f	473 334 865,45

Titel B. Kapitaaldienst.

Uitgaven	f	2 337 655 843,48 ¹⁾
Middelen		147 276 750,98
Nadeelig salclo	f	2 190 379 092,50
Nadeelig saldo voormalig Herstelfonds ...		201 211 477,35
Totaal nadeelig salclo Kapitaaldienst	f	2 391 590 569,85

Geheele Dienst.

Uitgaven, waaronder gerekend liet na- deelig salclo van liet voormalig Herstelfonds	f	3 523 914 032,89
Middelen		1 905 658 327,99
Nadeelig salclo	f	1 918 255 704,40

De uitgaven van den Gewonen Dienst bleven met f 90 790 185,44 beneden de raming.
De opbrengst van de middelen was eeliter f 555 953 309,01
hooger.

Als gevolg van deze omstandigheden wijst de voorloopige rekening een overschot aan van f 473 334 865,45 in plaats van liet aanvankelijk vastgestelde tekort van f 173 408 629.

In aanmerking dient nog te worden genomen, dat bij de oorspronkelijke raming der middelen geen rekening was gehouden met de opbrengst van de radiobelasting ad f 8 912 912.

Zonder rekening te houden met de uitkomsten van liet voormalig Herstelfonds werd bij de begrooting met een tekort op den Kapitaaldienst gerekend van f 2 422 197 476.

Inmiddels bleven de uitgaven met f 170 930 678,52 beneden de raming, terwijl de middelen f 60 557 704,98 meer opbrachten.

Om deze redenen wijst de voorloopige rekening op den Kapitaaldienst een tekort aan van f 2 190 379 092,50.

Dienstjaar 1943.

Voorloopige rekeningcijfers.

Titel A. Gewone Dienst.

Uitgaven	f	1 577 738 588,38
Middelen		1 705 481 067,74
Voordeelig saldo	f	127 742 479,36
Nadeelig saldo Landbouwerisisfonds ²⁾ , nader geraamd op		75 000 000,—
Totaal voordeelig saldo Gewone Dienst f		52 742 479,36

¹⁾ Hierbij is in aanmerking te nemen, dat onder de uitgaven van den Kapitaaldienst is opgenomen liet saldo van liet opgeheven Leeningfonds 1940 ad f 363 373 539,— per ultimo 1941, welk bedrag reële beteekenis voor het budget 1942 mist. Dit salclo is in feite nog belangrijk hooger, doch kon, daar alle uitgaven nog niet waren gedaan, in dezen dienst tot geen hooger bedrag dan het genoemde worden opgenomen.

²⁾ Sinds 1940 vertoont het Landbouwerisisfonds een nadeelig salclo. Voor de dienstjaren 1940 tot en met 1942 kon dit nadeelig saldo in mindering worden gebracht op de in vorige dienstjaren gekweekte overschotten. Te beginnen met liet dienstjaar 1943 was dit niet meer mogelijk, zoodat voor een juist inzicht in de budgetaire situatie vanaf het dienstjaar 1943 bij de bepaling van het saldo van den Gewonen Dienst der Rijksbegrooting rekening dient te worden gehouden met het nadeelig saldo van liet Landbouwerisisfonds.

Titel B. Hapitaaldienst.

Uitgaven	f 2 039 507 791,57
Middelen	224 646 598,68
Wadeelig salclo	f 1 814 861 192,89
Nadeelig saldo vooriiialig Herstelfonds ...	82 530 685,85
Totaal nadeelig saldo Kapitaaldienst ...	f 1 897 391 878,74

Geheele Dienst.

Uitgaven, waaronder gerekend de na- deelige saldi van het Landbouwcrisisfonds en het voormalig Herstelfonds	f 3 774 777 065,80
Miclcclen	1 930 127 666,42
Nadeelig saldo	f 1 844 649 399,38

Dé Gewone Dienst, waarvoor aanvankelijk een tekort van f 105 623 765 was geraamd, sluit — exclusief het voorloopig vastgestelde nadeelige salclo van het Landbouwcrisisfonds — met een voordeelg saldo van f 127 742 479,36.

Deze uitkomst is ontstaan, cloorclat de opbrengst van de mid-
delen de raming daarvan met f 274 348 519,74 heeft overtrof-
fen, waartegenover echter ook de uitgaven f 40 982 275,38 meer
beliepen, dan zij aanvanlielijli waren geraamd.

Voor den Kapitaaldienst werd — met uitzondering van het
nadeelig salclo van het voormalig Herstelfonds — een tekort
van f 1 812 546 033 geraamd, zoodat het volgens de thans
bekende gegevens f 2 315 159,89 hooger zal zijn. Dit is een
gevolg van de omstandigheid, dat vergeleken bij de raming,
naast een hoogere middelenopbrengst van f 169 236 398,68, een
stijging van de uitgaven is gebleken met f 171 551 558,57.

Dienstjaar 1944.

Vermoedelijke uitkomsten.

Titel B. Gewone Dienst.

Uitgaven	f 1 744 448 930,99
Middelen	1 582 163 345,19
Nadeelig saldo	f 162 285 585,80
Nadeelig saldo Landbouwcrisisfonds voor- loopig geraamd op	128 330 000,—
Totaal nadeelig saldo Gewone Dienst ...	f 290 615 585,80

Titel B. Kapitaaldienst.

Uitgaven	f 2 565 785 743,80
Middelen	189 029 452,94
Nadeelig saldo	f 2 376 756 290,86
Nadeelig salclo voormalig Herstelfoncls nader geraamd op	57 078 587,48
Totaal nadeelig saldo Kapitaaldienst ...	f 2 433 834 878,34

Geheele Dienst.

Uitgaven, waaronder gerekend de na- deelige salcli van het Landbouwcrisisfonds en het voormalig Herstelfonds	f 4 495 643 262,27
Middelen	1 771 192 798,13
Nadeelig saldo	f 2 724 450 464,14

De voorloopige uitlioinsten van de uitgaven van den Gesvoaen
Dienst zijn — afgezien van het nadeelig salclo van het Land-
bouwcrisisfonds — f 95 275 264,01 lager dan de raming, terwijl
de opbrengst van de middelen volgens de thans bekende gege-
vens f 119 197 037,19 meer dan de raming beloopt.

Aan de hand van deze voorloopige uitkomsten kan, in plaats
van' met het aanvankelijk geschatte tekort van f 376 757 887
thans vermoedelijk worden gerekend met een nadeelig saldo
van f 162 285 585,80.

Het tekort op den I-apitaaldienst werd, zonder rekening i houden met het nadeelig saldo van liet voormalig Herstelfond geraamd op f 1 809 935 651, welk bedrag volgens de thans l keilde gegevens vermoedelijk op f 2 376 756 290,86 moet word gestelct.

Deze stijging is veroorzaakt doordat behalve de uitgaven n f 693 796 066,80, ook de middelen met een beclrag va f 126 975 426,94 de raming overtroffen.

Dienstjaar 1945.

Vermoedelijke uitkomsten.

Uiteraard geldt ook hier, nog in sterkere mate dan voor h dienstjaar 1944, dat de gegevens een voorloopig karakter drage

Titel A. Gewone Dienst.

Uitgaven	f 1 809 283 474,2
Middelen	697 370 174,0
Nadeelig saldo	f 1 111 913 299,5
Nadeelig saldo Landbouwcrisisfonds ge- raamd op	264 000 000,--
Totaal nadeelig saldo Gewone Dienst ...	f 1 375 913 299,5

Titel B. Buitengewone Dienst,

Uitgaven	f 1 678 627 808,5
Middelen	259 548 765,7
Nadeelig saldo	f 1 419 079 042,8

Geheele Dienst.

Uitgaven, waaronder gerekend het nadee- lig saldo van het Landbouwcrisisfonds ...	f 3 751 911 282,5
Middelen	936 918 940,2
Nadeelig saldo	f 2 794 992 342,2

Waar voor het dienstjaar 1945 alleen voor liet 2de halfja en niet voor liet geheele jaar een begrooting is samengesteld kan voor dit dienstjaar geen vergelijking tusschen de begrootings cijfers en de cijfers van de vermoedelijke uitkomsten morden ge maakt.

2. LONDEN.

Ten aanzien van de uitgaven en de middelen van het h, - stuursapparaat, dat tijdens de oorlogsjaren te Londen gevestig was, zijn thans, behalve de rekeningscijfers voor de jaren 194 t/m 1943, voorloopige gegevens bekend omtrent de uitkomsten voor de jaren 1944 en 1945.

Dienstjaar 1940.

Rekeningscijfers.

Uitgaven titel A. Gewone Dienst	£ 5 195 418 4 1
Uitgaven titel B. Kapitaaldienst	212 296 19 4
Totaal uitgaven	£ 5 407 715 3 1
Totaal middelen	749 456 7 9
Nacieelig saldo	£ 4 658 258 15 8

Dienstjaar 1941.

Rekeningscijfers

Uitgaven titel A. Gewone Dienst	£ 8 667 673 15 7
Uitgaven titel B. Kapitaaldienst	5 057 317 11 0
Totaal uitgaven	£ 13 724 991 6 9
Totaal middelen	759 355 10 0
Nadeelig saldo	£ 12 965 435 16 9

Dienstjaar 1942.

Rekeningscijfers.

Uitgaven titel A. Gewone Dienst	£ 8 435 092 5 10
Uitgaven titel B. Kapitaaldienst	1 132 400 4 6
Totaal uitgaven	6 9 567 492 10 4
Totaal middelen	2 034 398 15 9
Nadeelig saldo	£ 7 533 093 14 7

Dienstjaar 1943.

Rekeningscijfers.

Uitgaven titel A. Gewone Dienst	6 16 638 667 S 8
Uitgaven titel B. Kapitaaldienst	3 013 871 15 1
Totaal uitgaven	6 19 652 539 3 9
Totaal middelen	S99 730 16 2
Nadeelig saldo	6 18 752 805 7 7

Dienstjaar 1944.

Vermoedelijke uitkomsten.

De voorloopige gegevens leveren de volgende uitkomsten op:

Titel A. Gewone Dienst.

Uitgaven	6 14 393 443 18 5
Middelen	5 860 119 10 7
Nadeelig saldo	£ 8 535 324 7 10

Titel B. Kapitaaldienst.

Uitgaven	6 2 557 601 8 1
Middelen	6 578 18 11
Nadeelig saldo	£ 2 551 022 9 2

Titel C. Dienst terugkeer Nederland.

Uitgaven	£ 2 510 16 5
Middelen	nihil
Nadeelig saldo	£ 2 510 16 5

Geheele Dienst.

Uitgaven	6 16 955 556 2 11
Middelen	5 866 698 9 6
Nadeelig saldo	£ 11 088 857 13 5

Dienstjaar 1945.

1ste halfjaar.

*Vermoedelijke uitkomsten.***Titel A. Gewone Dienst.**

Uitgaven	6 3 041 304 13 10
Middelen	962 908 2 8
Nadeelig saldo	6 2 078 596 11 2

Titel B. Kapitaaldienst.

Uitgaven	£ 8 576 272 4 8
Middelen	nihil
Nadeelig saldo	£ 8 576 372 4 8

Titel C. Dienst terugkeer Nederland.

Uitgaven	£	11 396 18	9
Middelen		nihil	
Nadeelig saldo	£	17 396 18	9

Geheele Dienst.

Uitgaven	£	11 628 973 17	3
Middelen		962 908 2	8
Nadeelig saldo	£	10 666 065 14	7

2de halfjaar.

Het u-as bij het opmaken van de begrooting voor het 2de halfjaar 1945 over het algemeen nog niet mogelijk de uitgaven ie Londen in de onderscheidene hoofdstukken der Rijksbegrooting op te nemen. Daarom zijn die uitgaven voor het 2de halfjaar 1945 meerendeels opgenomen in afzonderlijke begrootingen voor de betreffende Ministeriën, voorzien van de aanduiding „Uitgaven buiten Nederland”.

Te beginnen met de begrooting voor 1946 zijn de uitgaven buiten Nederland geheel in de verschillende hoofdstukken der Rijksbegrooting verwerkt.

De vermoedelijke uitkomsten voor het 2de halfjaar 1945 bedragen in totaal:

Titel A. Gewone Dienst.

Uitgaven	f	12 441 974,91
Middelen		3 044 496,92
Nadeelig saldo	f	9 397 477,99

Titel B. Buitengewone Dienst.

Uitgaven	f	65 423 510,40
Middelen		nihil
Nadeelig saldo	f	65 423 510,40

Geheele Dienst.

Uitgaven	f	77 865 485,31
Middelen		3 044 496,92
Nadeelig saldo	f	74 820 988,39

3. SAMENVATTING

In onderstaande tabel is een samenvatting gegeven van de begrootingstekorten in Nederland en te Londen or-er de jaren 19-10 tot en met 1945.

Rijksbegrooting	Nederland	Londen ¹⁾	Totaal der tekorten
1940	f 742 965 386,86	f 49 801 444,65	f 792 766 831,51
1941	1 824 425 345,53	138 613 474,54	1 963 038 820,07
1942	1 918 255 704,40	80 536 305,06	1 998 792 009,46
1943	1 844 649 399,38	200 486 274,38	2 045 135 673,76
1944	2 724 450 464,14	118 550 977,36	2 843 001 441,50
1945	2 794 992 342,25	188 851 897,10	2 983 844 239,35
Totaal . .	f 11 849 738 642,56	f 776 840 373,09	f 12 626 579 015,65

¹⁾ Voor de omrekening in guldens is gebruik gemaakt van den officieelen verdragskoers ad f 10,691, aangezien tot dezen koers de ££-tekorten het bedrag van de Staatsschuld vermeerderen.

B. ONTWERP-BEGROOTING VOOR 1946.

Zooals oolr in de inleiding tot cleze Nota is vermeld, is liet noodig gebleken het ontwerp van hoofdstuk VIII B (Marine) van de Rijksbegrooting te verbeteren en is een daartoe strekkende Nota van Wijzigingen, zoomede een gewijzigd ontwerp van wet, inmiddels aan de Tn-eede Kamer der Staten-Generaal aangeboden.

Met inachtneming van cleze Nota van Wijzigingen gaf de ontwerp-begrooting voor 1946 liet volgende beeld.

Gewone Dienst.

Uitgaven	f 2 376 364 929
Middelen	2 394 024 742
Voordeelig saldo	f 17 659 813
Over te brengen naar de middelen van den Buitengewonen Dienst	17 659 813

Buitengewone Dienst.

Uitgaven	f 3 114 637 299
Middelen	f 748 838 904
Overgebracht van den Gewonen Dienst	17 659 813
	766 498 717
Nadeelig saldo	f 2 348 138 582
Nadeelig saldo van het Landbouwerisisfonds ...	376 240 000
	f 2 724 378 582

Geheele Dienst.

Uitgaven, exclusief de bijclrage van den Gewonen aan den Buitengewonen Dienst	f 5 491 002 228
Middelen, exclusief de bijclrage van den Gewo- nen aan den Buitengewonen Dienst	3 142 863 646
Nadeelig saldo	f 2 348 138 582
Nadeelig saldo van liet Landbouwerisisfonds ...	376 240 000
	f 2 724 378 582

Waast vorengenoemde wijziging van de Marinebegrooting, waardoor liet budgetaire beeld een verslechtering onderging, dienen nog verschillende andere wijzigingen in de ontwerp-begrooting voor 1946 te worden aangebracht. Krachtens deze laatste wijzigingen stijgen de uitgaven door verhooging van bestaande posten en invoeging van nieuwe artikelen en vermindere de uitgaven door verlaging van diverse posten. Pro resto worden de uitgaven verhoogd met f 92 miljoen. Hiertegenover staat echter, dat de raming der middelen kon worden verhoogd met f 182 miljoen. Uiteindelijk Ban dus een budgetverbetering worden geconstateerd van f 182 miljoen — f 92 miljoen = f 90 miljoen.

De belangrijkste verhoogingen en verminderingen, waarom het hier gaat, zijn:

A. *Verhooging van bestaande en invoeging van nieuwe uitgaafposten:*

Invasievoorschotten en bijzondere uitke- ringen onderwijzers	f 20 miljoen
Rente over in geld gestelde zekerheidsstel- lingen voor bestaande of toekomstige belas- tingschulden	67 „
Landbouwherstel	67 „

Deelneming Herstelbank	f 100	millioen
Bijdrage aan het Scheepvaartfonds wegens aandeel van het Rijk in de kosten van reconstructie van de koopvaardijvloot	40	„
Renteuitkeeringen reconstructie koopvaardij- vloot	6	„
Bijdragen wederopbouw publiekrechtelijke li- chamen	30,5	„
Voorschotten consumentencrediet	60	„
Aankoop Staatsfondsen uit winst wegens aan- muntingen in bezettingstijd	75	„
Taxeeren oorlogsschade aan onroerende goe- deren	6	„
Uitgaven wegens ten behoeve van derden in het buitenland gekochte zeeschepen	9	„
Voorschotbetalingen voor vervoer ten behoeve van geallieerde landen	9	„
Luchtvaartterreinen en steun ten behoeve van den wederopbouw van de luchtvaart- industrie	7	„

B. Verlaging van uitgaafposten:

Voorschotten Herstelbank ten behoeve van aanvullende herstellfinanciering	f 212,5	millioen
Personeele en materiele uitgaven van het Ministerie van Oorlog, welke aanvankelijk ten laste van den Gewonen Dienst worden voldaan, doch vóór het afsluiten van den dienst worden overgebracht naar den Buiten- gewonen Dienst	37	„
Uitkeering aan het Scheepvaartfonds ten be- drage van het nadeelig saldo der kapitaals- uitgaven en ontvangsten van dat fonds over 1946	93	„
In bewaring stelling politieke delinquenten (kampen)	13	„

C. Verhooging der middelen:

Belastingen (niet-kohier belastingen)	f 93	millioen
Opbrengst liquidatie van goecleren, door Duitsche militaire of para-militaire instan- ties in Nederland achtergelaten	35	„
Ontvangsten wegens ten behoeve van derden in het buitenland gekochte zeeschepen	37	„
Ontvangsten van vervoer ten behoeve van geallieerde landen	11,5	„
Ontvangsten voortvloeiende uit het, Besluit Herstel Rechtsverkeer	10	„

D. Verlaging der middelen:

Verhaal van pensioensbijdragen enz. (Minis- terie van Oorlog)	f 4,5	millioen
Ontvangsten betreffende voeding (Ministerie van Oorlog)	5,5	„

Met inachtneming van de hierbedoelde wijzigingen geeft de ontwerp-begroting voor 1946 het volgende beeld:

Gewone Dienst.

Uitgaven	f 2 423 676 484
Middelen	2 476 202 901
Voordeelig saldo	f 52 526 417
Over te brengen naar de middelen van den Buitengewonen Dienst	f 52 526 417

Buitengewone Dienst.

Uitgaven	f 3 159 200 739
Middelen	f 848 578 904
Overgebracht van den Gewonen Dienst	52 526 417
	901 105 321
Nadeelig saldo	f 2 258 095 418
Nadeelig saldo van het Landbouwerisisfonds	376 240 000
	f 2 634 335 418

Geheele Dienst.

Uitgaven, exclusief de bijdrage van den Gewonen aan den Buitengewonen Dienst	f 5 582 577 223
Middelen, exclusief de bijdrage van den Gewonen aan den Buitengewonen Dienst	3 324 781 805
Nadeelig saldo	f 2 258 095 418
Nadeelig saldo van het Landbouwerisisfonds	376 240 000
	f 2 634 335 418

C. ONTWERP-BEGROTING VOOR 1947.

Algemeen overzicht.

Overgaande tot een beschouwing van de ontwerp-begroting voor 1947 moge in de eerste plaats een beeld worden gegeven van de totaalcijfers van dat dienstjaar.

Deze luiden als volgt:

Gewone Dienst.

Uitgaven	f 2 310 358 329
Middelen	2 401 141 856
Voordeelig saldo	f 90 783 527
Over te brengen naar de middelen van den Buitengewonen Dienst	f 90 783 527

Buitengewone Dienst.

Uitgaven	f 1 939 735 364
Middelen	f 197 534 828
Overgebracht van den Gewonen Dienst	90 783 527
	288 618 355
Nadeelig saldo	f 1 651 117 009
Nadeelig saldo van het Landbouwerisisfonds	316 282 913
	f 1 967 399 922

Geheele Dienst.

Uitga\en, exclusief de bijdrage van den Ge-	
wonen aan den Buitengewonen Dienst	f 4 250 093 693
Middelen, exclusief de bijdrage van den Ge-	
wonen aan den Buitengewonen Dienst	2 593 976 684
Nadeelig saldo	f 1 651 117 009
Nadeelig saldo van liet Landbouwcrisisfonds	316 282 913
	f 1 967 399 922

In de Inleiding va11 deze Nota is een vergelijking gemaakt tusschen de begrootingscijfers voor 1947 en die voor 1946, waar- uit blijkt, dat de vermindering van het uitgaventotaal voor 1947 ten opzichte van 1946, wanneer liet nadeelig snlclo van het Landbouwcrisisfonds buiten beschouwing n-ordt gelaten, f 1333 miljoen bedraagt, en f 1393 miljoen, wanneer dit wel in aan- merking wordt genomen.

Bij deze vergelijking dient in aanmerking te worden genomen, dat de verlaging van het uitgaventotaal nog grooter was gcs\-eest, indien niet verschillende nieuwe posten iil dc begrooting 1947 hadden moeten worden opgenomen.

De voornaamste van deze posten vormen de voorschotten ingevolge de wet op het consumentencrediet, welke voor 1947 op pl.m. L 180 inillioen worden geschat. Indien deze regeling ten bate van het minder koopkrachtige deel van liet Neder- landsche volk niet noodig n-are geweest, dan zou de verminde- ring, welke in de cijfers voor 1947 tot uitdrukking komt, een bedrag van ruim f 1,5 milliard hebben aangewezen.

Ter vermindering van misverstand mag hier niet onvermeld blijven, dat de vermindering van het uitgavenpeil vooral is tot stand gekomen door een verlaging van den Buitengewonen Dienst en Aid voor een belangrijk deel door het wegval\en van uitgaven, welke een op zichzelf staand karakter hadden en dus de begrooting 1947 niet meer konden beïnvloeden.

In het bijzonder moet in dit verband worden vermeld de post voor aankoop van grondstoffen en producten voor rekening van derden ad f 275 miljoen, die in de begrooting voor 1946 is opgenomen en waartegenover onder de middelen eenzelfde bedrag is geraamd.

Dit doet niet af aan liet feit, dat bij de voorloopige vast- stelling der cijfers naar de grootste zuinigheid is gestreefd. De mogelijkheden op dit gebied konden echter, naar liet oordeel ran den ondergeteekende, gezien den daar\oor vereischten aan- looptijd, nog niet teil rolle worden verwezenlijkt.

Een verdere blijvende verlaging van liet uitgavenbudget hoopt de ondergeteekende te verkrijgen door — naast de gewenschte rationalisatie van het bestuursapparaat — te streven naar voort- zetting van de systematische liquidatie van die posten, welke het gevolg zijn van de bijzondere omstandigheden.

Voorts is in de Inleiding oolc reeds vermeld, dat de raming van de middelen r-oor 1947 rond f 726 miljoen lager is dan die voor 1946.

Hierbij wordt liet volgende aangeteekend.

In de middelenraming voor 1946 zijn verschillende posten begrepen, welke in 1947 niet meer voorkomen dan wel voor memorie of tot belangrijk lagere bedragen zijn geraamd.

De belangrijkste dezer posten zijn:

Opbrengst wegens verkoop van grondstoffen en producten aan derden	f 273 miljoen
Vergoedingen door de Geallieerde Regeeringen voor in Nederland geleverde goederen en ver- richte diensten, n-aarop de Mutual Aid en Lend Lease overeenkomsten niet van toepas- sing zijn	100 „
Inkomsten in verband met de intrekking van bank- en muntbiljetten	200 „
Inning van achterstallige belastingen (i11 1946 f 492 miljoen; in 1947 f 123 miljoen).....	369 „
1947 lager dan 1946	f 944 miljoen
In de raming voor 1947 komt de volgende be- langrijke post voor, welke in 1946 niet is ge- raamd, nl. aflossing consumentencredieten ...	100 „
Blijft verlaging voor 1947	f 844 miljoen
De merlielijlie verlaging belooft rond	726 „
Zoodat in feite een verbetering valt te consta- teeren van rond	f 118 miljoen

Het beeld, dat de middelenraming 1947 te zien geeft, behoeft dus niet onbevredigend te worden genoemd.

Aangezien aan de te verwachten ontvangsten uit de „Vermogensaanwasbelasting” en de „Heffing in eens” een bijzondere bestemming zal worden gegeven, nl. aflossing van Staatsschuld, zijn deze buiten beschouwing gelaten en dus niet in de raming voor 1947 opgenomen.

Tenslotte wordt nog opgemerkt, dat een plan in studie is om diverse middelen, andere dan belastingen, te verhoogen. Een groot deel dezer middelen wordt ontvangen op grond van tarieven, welke gedurende tal van jaren ongewijzigd bleven en welke vastgesteld werden op tijdstippen, waarop liet kostenpeil belangrijk lager was dan thans. Redelijkerwijze kan een aanpassing dezer tarieven — welke grootendeels liet karakter van vergoeding wegens bewezen diensten dragen — aan het huidige kostenpeil niet onbillijk worden geacht.

Alvorens over te gaan tot een nadere bespreking van de hoofdstukken der ontwerp-Rijksbegrooting voos 1947 acht de ondergeteekende liet gewenscht op deze plaats eenige gegevens te verstrekken omtrent de sterkte van het burgerlijk Rijks-personeel.

Alhoewel door de geregelde statistische verwerking van de personeelscijfers, zooals die sinds eenige maanden plaats vindt, allengs meer juistheid verkregen wordt in het cijfermateriaal, moet dit niettemin nog onder eenigs reserve beschouwd worden. De bij liet huidige administratieve stelsel van liet Rijk toegepaste decentralisatie is nl. nog een bezwaar bij liet bereiken van eenheid in de wijze van samenstelling der gegevens, waardoor nog niet steeds voor de juistheid dezer gegevens kan worden ingestaan.

Het verloop van de personeelssterkte is als volgt:

Hoofdstuk der begrooting	1 Januari 1946 ¹⁾	31 Juli 1946	Meer	Minder
II. Hooge Colleges van Staat, Kabinet der Koningin en Kabinet van den Minister-president	1 397	1 228	—	169
III. Buitenlandsche Zaken	346	380	34	—
IV. Justitie	30 772	31 647	875	—
V. Binnenlandsche Zaken	5 678	5 349	—	329
VI. Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen	5 270	5 105	—	165
VII B. Financiën	19 969	19 970	1	—
VIII A. Oorlog.	4 422	4 930	508	—
VIII B. Marine.	3 956	3 813	—	143
IX A. Openbare Werken en Wederopbouw	9 038	9 277	239	—
IX B. Verkeer	3 366	3 040	—	326
X. Economische Zaken.	13 018	12 744	—	274
XI. Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening . .	9 156	7 485	—	1 671
XII. Sociale Zaken	5 797	4 682	—	1 115
XIII. Overzeesche Gebiedsdeelen	203	248	45	—
Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds	380	355	—	25
Landbouwcrisisfonds	10 870	8 074	—	2 796
Zuiderzeefonds	989	949	—	40
Totaal minder	124 627	119 276	1 702	7 053
				5 351

Gewone Dienst (Uitgaven),

Hiernaast opgenomen een verzamelstaat van den Gewonen Dienst van de ontwerp-begrooting 1947, ingedeeld naar de verschillende hoofdstukken. Ter vergelijking zijn in een lievenkolom de overeenkomstige bedragen van de ontwerp-begrooting voor 1946 gegeven, waarbij in hoofdstuk VIII B (Marine) rekening is gehouden met de reeds eerder genoemde Nota van Wijzigingen.

¹⁾. Deze cijfers wijken, tengevolge van nader bekend geworden, gegevens eenigszins af van vroeger gepubliceerde cijfers.

Uitgaven Gewone Dienst
(in miljoenen guldens).

Hoofdstuk der begrooting	1947	1946
I. Huis der Koningin	1,6	1,6
II. Hooge Colleges van Staat, Kabinet der Koningin en Kabin- et van den Minister-President		5,3 ¹⁾
III. Buitenlandsche Zaken	5,8	15,7
IV. Justitie	15,7	75,0
V. Binnenlandsche Zaken	90,7	234,8
VI. Onderwijs, Kunsten en Weten- schappen	137,8	235,1
VIIA. Nationale Schuld	246,1	716,9
VIIIB. Financiën	779,5	112,5
VIIIA. Oorlog	111,4	193,3
VIIIB. Marine	228,6	394,2 ²⁾
IXA. Openbare Werken en Weder- opbouw	302,8	123,3
IXB. Verkeer	119,9	66,5 ³⁾
X. Economische Zaken	42,5	28,0
XI. Landbouw, Visserij en Voed- selvoorziening	28,8	61,4
XII. Sociale Zaken	69,3	107,4
XIII. Overzeesche Gebiedsdeelen . .	123,7	5,3
XIV. Onvoorziene Uitgaven	6,1	—
Totaal uitgaven Gewone Dienst. . .	—	—
	2 310,3	2 376,3
Bijdrage aan den Buitenge- wonen Dienst ten beloope van het bedrag, waarmede de mid- delen van den Gewonen Dienst de uitgaven van dien dienst overtreffen	90,8	17,7
	2 401,1	2 394,0

Voor een gedetailleerde verklaring van de hiervoren gegeven cijfers wordt verwezen naar de Memories van Toelichting op de desbetreffende begrootingshoofdstukken. Hier moge de onder- geteekende volstaan met een korte bespreking van de onder- scheidene hoofdstukken der ontwerp-begrooting voor 1947, waarin de voornaamste verschillen met de overeenkomstige hoofdstukken der ontwerp-begrooting voor 1946 worden belicht.

II. Hooge Colleges van Staat, Kabinet der Koningin en
Kabinet van den Minister-President.

Raming 1947	f 5 789 207
Raming 1946 (met inbegrip van het thans ver- vallen hoofdstuk II A: Algemeene Oorlogvoering van het Koninkrijk)	5 310 883
Meer	f 478 324

De uitgaven voor den Centralen Veiligheidsdienst en voor den Buitenlandschen Inlichtingendienst (in oprichting) vertoonen vergeleken met die voor 1946 een stijging. Deze stijging vindt haar verklaring in de omstandigheid, dat de ramingen voor 1946 betrekking hadden op slechts een deel van dat jaar. Daarentegen zijn de uitgaven voor den Regeeringsvoorlich- tingsdienst belangrijk verlaagd.

¹⁾ Hierin opgenomen een bedrag van f 2,5 miljoen van het thans opgeheven hoofdstuk II A (Algemeene Oorlogvoering van het Konink- rijk).
²⁾ Hierin opgenomen een bedrag van f 145 miljoen wegens na de indiening der begrooting 1946 bij de Staten-Generaal ingediende Nota van Wijzigingen.
³⁾ Hierin opgenomen een bedrag van f 6,6 miljoen van het thans opgeheven hoofdstuk X A (Scheepvaart).

III. Buitenlandsche Zaken.

Raming 1947	f	15 769 516
Raming 1946		15 749 165
Meer	f	20 651

De opbouw van het Ministerie zal waarschijnlijk in 1947 kunnen worden voltooid. Een verhooging van de personeele en materiele uitgaven van het Departement tegenover die van het vorige jaar was in dit verband niet te vermijden.

Door het inwerkingtreden van het nieuwe Reglement van den Buitenlandschen Dienst, waarbij het onderscheid tusschen diplomatieke en consulaire ambtenaren is weggefallen, zijn thans niet meer de uitgaven voor de ambassades en gezantschappen en die voor de consulaten afzonderlijk uitgetrokken, doch zijn deze uitgaven samengevat onder het hoofd Buitenlandsche Dienst. Hoewel het van kracht worden van het nieuwe Reglement op zichzelf een tendenz met zich brengt tot verhooging van kosten, omdat voortaan de taak van de Overheid zal zijn de vertegenwoordigers in liet buitenland in een zooclanige financieele positie te brengen, dat zij zonder een beroep op eigen middelen te doen, hun functie zullen kunnen uitoefenen, is voor 1947 een scherpere raming mogelijk gebleken dan voor het voorafgaande dienstjaar, omdat thans meer exacte gegevens van de buitenlandse posten ter beschikking staan. Deze omstandigheid, alsmede liet feit, dat het mogelijk wordt geacht, het aantal losse hulpkrachten, dat in het buitenland werkzaam is, ia 1947 in te krimpen, heeft, vergeleken met 1946, tot een verlaging van de uitgaven voor den Buitenlandschen Dienst niet f 1 miljoen geleid.

Voor de bevordering van de belangen van Nederland en Nederlanders in het buitenland moet in 1947 voorloopig niet ruim f 4 miljoen aan uitgaven worden gerekend tegen f 3,1 miljoen in 1946.

Oorzaak hiervan is de gestegen raming voor de militaire missies tot f 2,5 miljoen (vorig jaar f 1 miljoen). Hierbij is te bedenken, dat voor de begrooting 1946 uitsluitend met de missie in Berlijn werd gerekend, waarvoor f 1 miljoen werd uitgetrokken. Dit bedrag zal in 1946 verre worden overschreden. Voor 1947 wordt voorloopig f 2 miljoen voor deze missie geraamd. Voor nieuw ingestelde missies in Oostenrijk, Siam en Japan wordt f 500 000 geraamd.

Tegenover laatstgenoemde verhoogingen staat een daling van de geraamde kosten van den Buitenlandschen Voorlichtingsdienst met bijna f 0,5 miljoen tot f 1,5 miljoen. Inkrimping van dezen dienst wordt mede in verband met de precaire deviezenpositie van ons land noodzakelijk geacht.

IV. Justitie.

Raming 1947	f	90 664 512
Raming 1946		75 016 531
Meer	f	15 645 281

De verhooging van het uitgaventotaal van dit begrootingshoofdstuk wordt overwegend veroorzaakt door een hogere raming voor de politie (f 12,5 miljoen). Deze verhooging is een gevolg van verschillende omstandigheden.

In de eerste plaats dient als zooclanig te worden genoemd de uitbreiding van de Rijkspolitie tot een sterkte van 9000 man, mede als gevolg van den overgang van liet gemeentelijk politiepersoneel van 62 gemeenten naar de Rijkspolitie. Voorts zijn de uitgaven voor de hulppolitie thans van den Buitengewonen Dienst overgebracht naar den Gewonen Dienst, waar zij naar haar aard meer thuis hooren.

Voorts zijn in verband met de voorgenomen opheffing van het korps Parketwacht de uitgaven voor de parketwachters van de afdeeling Burgerlijke Rechtspraak naar de afdeeling Politie overgebracht. Het ligt in het voornemen de werkzaamheden van de parketwachters evenals voorheen, door de Rijkspolitie te doen verrichten. Aangezien het hierdoor mogelijk wordt de vaste bezetting der bij de gerechten gestationneerde groepen te verminderen zal dit naar schatting een bezuiniging opleveren van f 790 000.

Verder is thans opgevoerd een bijdrage van f 2,9 miljoen in de kosten van het Wapen der Koninklijke Marechaussee,

welke kosten over de Ministeries van Oorlog, Binnenlandsche Zaken en Justitie worden omgeslagen.

Voorts bleken thans voor verschillende onderdeelen, waarvoor in de ontwerp-begrootin voor 1946 met memorieposten moest worden volstaan, ramingen mogelijk.

Tenslotte zij nog opgemerkt, dat, aangezien nog geen beslis-sing is verkregen aangaande de definitieve plaats en formatie van de Rijkspolitie, met de daaruit voortvloeiende financieele verbeteringen geen rekening kon worden gehouden.

Naast de uitgaven voor de Politie moesten ook die voor Ge-vangenissen en Rijkswerkinrichtingen en voor Rijkstuchl- en opvoedingswezen worden verhoogd, resp. met f 2,3 en met f 1,0 miljoen. Behalve aan de algemeene prijsstijging, is dit mede te wijten aan de gestegen criminaliteit.

Voor uitgaven in het buitenland (Londen), waarvoor voor 1946 nog ruim f 0,5 miljoen was aangevraagd, behoefde thans nog slechts een gering bedrag te worden uitgetrokken.

V. Binnenlandsche Zaken.

Raming 1947	f 137 867 253
Raming 1946	234 789 619
Minder	f 96.922 366

Hierbij is in aanmerking te nemen, dat in het totaal voor 1946 f 11 miljoen begrepen is als uitkeering wegens nadee-lig saldo aan het Staatsbedrijf der P.T.T., welk bedrijf thans onder het Ministerie van Verkeer is komen te ressorteeren.

Voorts was in 1946 de tijdelijke overbruggingstoelage als be-doeld in het Koninklijk Besluit van 13 Januari 1946, *Staatsblad* G 13, in één bedrag (f 30 miljoen) voor de geheele Rijksbegroo-ting ten laste van dit hoofdstuk gebracht. Schakelt men deze beide factoren uit, dan bedraagt de vermindering van hoofd-stuk V ten opzichte van 1946 f 96,9—(f17 + f 30) = f 49,9 miljoen.

Deze vermindering kan als volgt worden verhelderd.

De uitkeering aan het Gemeentefonds ten behoeve van de noodlijdende gemeenten is met f 25 miljoen verminderd. Mede in verband met de te verwachten verbetering van de gemeen-telijke inkomsten werd het met het oog op den nood van 's Rijks schatkist noodzakelijk geacht dezen post te verlagen.

In verband met het totstandkomen van een andere regeling betreffende de kosten van de politie is de bijdrage in de kosten van de politie met f 4,5 miljoen verlaagd. Daartegenover staat, dat, zooals onder Justitie reeds is vermeld, thans ook ten laste van Binnenlandsche Zaken een deel (f 2,9 miljoen) van de kosten van de Koninklijke Marechaussee is gebracht.

Tenslotte werd het gemotiveerd geacht de uitgaven voor hulp-verleening aan oorlogsslachtoffers te verlagen van f 66 miljoen tot f 44 miljoen, zulks in verband met de vermindering van de uitkeeringen aan oorlogsslachtoffers en de inkrumping van liet desbetreffende ambtelijke apparaat.

VI. Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen.

Raming 1947	f 246 078 063
Raming 1946	235 114 508
Aleer	f 10 963 555

Bij een beschouwing van deze cijfers dient in aanmerking te worden genomen, dat voor 1947 alsnog zal zijn te rekenen op een bedrag wegens te treffen voorzieningen met betrekking tot de onderwijzerssalarissen. Hiermede kon in de ontwerp-begroo-ting voor 1941 nog geen rekening worden gehouden. Voorts kan met betrekking tot de voorgenomen reorganisatie en versobe-ring in deze ontwerp-begrooting slechts de groote lijn worden vers-erkt, waarlangs de plannen gaan.

De verhooging van den Gewonen Dienst voor 1947 ten op-zichte van 1946 is voor een zeer groot gedeelte veroorzaakt door het opnemen van de tijdelijke overbrugginestoelagen (als bedoeld in liet Koninklijk Besluit van 15 Januari 1946, *Staats-blad* G 13) en het normaal accrès (toeneming van de schoolbe-volking, verhooging wegens prijsstijging van algemeene Bosten, vacatie- en examengelden e.d.). Voorts wordt gerekend op hoogere uitgaven in verband met meer subsidies aan gemeente-en bijzondere middelbare meisjesscholen, hoogere burgerscholen, gymnasia, lycea en handelsscholen.

Het feit, dat de ontwikkeling van ons bedrijfsleven een der eerste voorwaarden is voor den wederopbouw van onze volkswelvaart, maakt de uitbreiding van het nijverheidsonderwijs noodzakelijk, hetgeen meer subsidies voor middelbaar technische scholen, dagambachtsscholen en meisjesnijverheidsscholen ten gevolge heeft. Tevens zijn hogere bedragen geraamd voor de bescherming van de jeugd, daar de voor 1946 uitgetrokken bedragen maar op een gedeelte van dat jaar betrekking hadden.

Een aanzienlijke verlaging kon worden toegepast wegens de voorgenomen opschorting van de invoering van liet 8e leerjaar.

Het subsidie aan de Stichting Nederlandsche Onderwijsfilm is thans voor memorie uitgetrokken.

De overbrenging van de uitgaven ten behoeve van den aankoop van natuurmonumenten en die voor den wederopbouw c.q. herstelling van monumenten van geschiedenis en kunst naar den Buitengewonen Dienst — waar die uitgaven naar haar aard thuis hooren — geeft voor den Gen-enen Dienst een aanzienlijke vermindering en voor den Buitengewonen Dienst een overeenkomstige toename.

VII A. Nationale Schuld.

Raming 1947	f 779 510 135
Raming 1946	716 852 577
Meer	f 62 657 558

De stijging wordt overwegend veroorzaakt door een hogere raming wegens rente over de 3 % Grootboekschuld 1946 (f 40½ miljoen meer), alsmede door hogere rentelasten uit hoofde van kasvoorzieningen (f 18,4 miljoen meer). De rente, verschuldigd voor langlopende buitenlandsche credieten, en die, verschuldigd over de inschrijvingen in liet Grootboek voor den Wederopbouw, vertoonen ten opzichte van 1946 eveneens een stijging nl. van resp. f 8 miljoen en f 10,6 miljoen. Een slotte zijn nieuwe posten opgenomen voor rente over in geld gestelde zekerheid voor bestaande of toekomstige belastingschulden (f 3 miljoen), voor rente wegens uitgestelde betaling van uitkeeringen in zake de reconstructie van de koopvaardijvloot (f 3,5 miljoen) en voor rente van het resteerend gedeelte van de koopsom van zeeschepen, welke door bemiddeling van de Regering ten behoeve van derden in het buitenland zijn aangekocht (f 0,8 miljoen).

Deze stijgingen werden gedeeltelijk gecompenseerd door het wegvallen van enkele posten en door verlagingen, o.a. op de artikelen wegens rente voor gevestigde schuld.

VII B. Financiën.

Raming 1947	f 202 137 685
Raming 1946	130 104 841
Meer	f 72 032 844

Het groote verschil wordt gedeels veroorzaakt door de omstandigheid, dat zowel in de ontwerp-begroting voor 1947 als in die voor 1946 het voordeel verschil tusschen de middelen en de uitgaven van den Gewonen Dienst der Rijksbegroting, respectievelijk bedragende f 90 783 527 en f 17,659 813¹⁾ onder de uitgaven van dat hoofdstuk zijn opgenomen. Laat men deze bijdragen buiten beschouwing, dan blijkt het geraamd uitgavetotaal voor 1947 in vergelijking tot dat voor 1946 iets te zijn verminderd:

Raming 1947	f 111 354 158
Raming 1946	112 445 028
Minder	f 1 090 870

De Bosten van werken, uitgevoerd in het belag van de werkverruiming — het betreft hier de afwikkeling van het z.g. Werkfonds 1934 — blijken, in verband met de schaarschte aan materialen en werkkrachten, in de ontwerp-begroting voor 1946 te hoog te zijn geraamd. In verband hiermede is thans deze post niet f 3 miljoen verlaagd.

¹⁾ Rekening dient ermede te worden gehouden, dat tengevolge van de ingediende Nota van Wijzigingen betreffende hoofdstuk VIII B (Marine) voor 1946 liet voordeel verschil tusschen de middelen en de uitgaven van den Gewonen Dienst der ontwerp-Rijksbegroting is verminderd van f 163 047 648 tot f 17 659 813.

Daarentegen moest meer worden geraamd voor de personeele en materiele uitgaven van den Dienst der Belastingen — gedeeltelijk in verband houdende met de voortgaande uitbreiding van den dienst — en voor de uitgaven van de Schade-Enquête-Commissies — waarvoor in 1946 te lage bedragen waren uitgetrokken.

VIII A. Oorlog.

Raming 1947	f 228 607 350
Raming 1946	193 338 848
Meer	f 35 268 502

De verdeling van de uitgaven over den Gewonen en den Buitengewonen Dienst heeft, evenals in de ontwerp-begroting voor 1946 in die voege plaats gehad, dat als uitgaven van den Buitengewonen Dienst zijn aangemerkt:

n. de kosten van aflopenden aard, zooals die voor de gezagstroepen, de Indische bataljons en het Bureau Londen;

b. de kosten van een deel van het materieel, dat ter invang van de door de bezetters weggevoerde of vernielde goederen moet worden aangeschaft;

c. een gedeelte van de kosten, niet vallende onder n en b, welke voor de geheele troepenmacht worden gemaakt.

Wederom zullen eenvoudigheidshalve alle uitgaven — behoudens eenige uitzonderingen — aanvankelijk ten laste van den Gewonen Dienst worden gebracht en zal het gedeelte, dat als buitengewoon is aan te merken, vóór het afsluiten van den dienst worden overgebracht naar den Buitengewonen Dienst.

In verband hiermede is het minder doelmatig om een afzonderlijke vergelijking te maken tusschen de Gewone Diensten 1946—1947 en de Buitengewone Diensten voor die jaren. Verwezen moge daarom worden naar hetgeen onder het hoofd „Oorlog” bij de bespreking van de hoofdstukken van den Buitengewonen Dienst is opgemerkt.

De ondergeteekende vestigt er de aandacht op, dat van de uitgaven voor de Koninklijke Marechaussee voor politiediensten buiten liet leger thans ook een deel wordt gedragen door de Departementen van Justitie en van Binnenlandsche Zaken.

VIII B. Marine.

Raming 1947	f 302 807 220
Raming 1946, met inachtneming van de inmiddels ingediende Nota van Wijzigingen	394 164 366
Minder	f 91 357 146

Zooals uit het bovenstaande blijkt, is, rekening houdende met de reeds eerder genoemde Nota van Wijzigingen van de Marinebegroting voor 1946, in vergelijking tot dat jaar de Gewone Dienst verminderd met een bedrag van ruim f 91 miljoen. Waar de Buitengewone Dienst voor 1947 rond f 18 miljoen hooger is geraamd, is dus een bezuiniging verkregen van plm. f 73 miljoen. Deze bezuiniging is grotendeels verkregen door de uitgaven ten behoeve van het materieel der zeemacht aanzienlijk te besnoeien. Afdeeling II van den Gewonen Dienst van de Marinebegroting (Materieel der Zeemacht) geeft in vergelijking tot 1946 een vermindering aan van f 116,3 miljoen. Vanzelfsprekend vindt een dergelijke ingrijpende vermindering haar grond in liet gevoerde beleid. Terzake zou kunnen worden verwezen naar het gestelde onder X Algemeen zoonel van de Memorie van Toelichting op hoofdstuk VIII B van de Rijksbegroting voor 1946 als van die voor 1947.

Bij de opstelling dezer begroting is van het standpunt uitgegaan, dat de toestand van 's-zijls financiën in liet algemeen en de deviezenpositie in liet bijzonder ook voor 1947 nog niet toelaat om een in een vaststaand aantal jaren te voltooien vlootplan ter goecllieuring aan de Staten-Generaal voor te leggen. In nog sterkere mate dan voorheen worden slechts de noodige gelden uitgetrokken voor de uitbreiding en instandhouding van de Koninklijke Marine, voor zoover de situatie in Nederlandsch-Indië zulks noodzakelijk maakt. Daarbij is echter ten strengste ervoor gemaakt, dat slechts in liet algemeen datgene is aangevraagd, wat te allen tijde in elk vlootplan past. Uitdrukkelijk zij vermeld, dat dus aan liet leidend beginsel, dat op den duur een maritiem machtsapparaat moet ontstaan, dat op de daartoe geëigende wijze zal kunnen bijdragen tot de bescherming van de internationale rechtsorde, ondanks de sterke besnoeiingen, in principieelen zin geen afbreuk wordt gedaan.

Tegenover deze besnoeiing staat een verhooging van de uitgaven ten behoeve van het personeel der zeemacht, welke verhooging in algemeenen zin is toe te schrijven aan de uitbreiding van liet beroepsyeisoneel, dat opgeleid moet worden ter vervanging van dienstplichtigen en oorlogsvrijwilligers. Aangezien met de opleiding van dit personeel niet gewacht kan worden tot deze dienstplichtigen e.q. oorlogsvrijwilligers zijn afgevloeid, zullen juist gedurende het jaar 1947 beide categorieën — bedoeld zijn dus beroepspersoneel en niet-beroepspersoneel — in actieven dienst moeten zijn.

IXA. Openbare Werken en Wederopbouw.

Raming 1947	f 119 945 437
Raming 1946	123 322 555
Minder	f 3 377 118

In de Memorie van Toelichting tot dit begrootingshoofdstuk wordt er op gewezen, dat bij de samenstelling ervan ernstig rekening is gehouden met de positie, waarin 's-Lands financiën verlieeren. Het totaal van de begroting blijft dientengevolge in belangrijke mate beneden de som, welke geacht kan worden noodig te zijn voor de volledige uitvoering van het beschikbare bouwvolume. Mocht het in den loop van 1947 gewenscht blijken en mogelijk zijn, liet beschikbare bouwvolume meer te benaderen, dan zal nader overwogen kunnen worden in hoever 's Lands financieele toestand toestaat daartoe nog gelden bij suppletoire begroting aan te vragen.

De belangrijkste verlaging (f 11,8 miljoen), wellie dit begrootingshoofdstuk ten opzichte van 1946 te zien geeft, betreft den Dienst Uitvoering Werken. Deze verlaging vindt haar grond in de omstandigheid, dat, naar verwacht wordt, in 1947 een veel geringer aantal arbeiders te werk zal worden gesteld dan in 1946.

Voorts konden de materieele uitgaven van den Centralen Dienst van liet College van Algemeene Commissarissen voor den Wederopbouw niet onbelangrijk lager worden geraamd, zulks voornamelijk tengevolge van de huisvesting in één pand van enkele tot het Ministerie behorende diensten.

Voor de reëvacuatie van liet Regeeringsapparaat en van de ambtenaren behoeften geen gelden meer te worden uitgetrokken, daar de clesbetreffende werkzaamheden vóór liet einde van liet jaar 1946 hun beslag zullen hebben gekregen.

Tegenover cleze vermindering staat een verhooging bij de afdeeling Rijkswaterstaat, waarvoor f 8,8 miljoen meer wordt aangevraagd. Deze verhooging is hoofdzakelijk toe te schrijven aan het inhalen van achterstallig onclerhoucl. Daarnaast speelden nog een rol de stijging van de arbeidsloonen en het feit, dat langzamerhand een beter inzicht wordt verkregen in de prijzen.

IX B. Verkeer.

Raming 1947	f 42 492 208
Raming 1946 (met inbegrip van het thans vervallen hoofdstuk X A: Scheepvaart)	66 462 299
Minder	f 23 970 091

In het bedrag voor 1946 is f 3,4 miljoen begrepen wegens uitgaven voor het Mijnwezen en f 0,4 miljoen wegens uitgaven voor Energievoorziening, welke onderwerpen thans oncler het Ministerie van Economische Zaken ressorteeren. Anderzijds is daarin geen rekening gehouden met de uitkeering aan het Staatsbedrijf der P.T.T. wegens nadeelig saldo, welke uitkeering in 1946 was opgenomen onder hoofdstuk V (Binnenland-sche Zaken) tot een bedrag van f 17 miljoen en thans voor memorie is uitgetrokken. Houdt men met cleze verschillende omstandigheden rekening, dan komt men — eenige kleinere posten, wellie overgaan, mede in aanmerking genomen — tot de volgende vergelijking.

Raming 1947	f 42 492 208
Raming 1946 (exclusief Mijnwezen en Ener- gievoorziening, doch inclusief P.T.T.)	79 510 301
Minder	f 37 018 093

Zoouls reeds opgemerkt, wordt dit verschil **r-oor** een bedrag van f 17 miljoen verklaard. **doorclat**, nu voor 1947 geen **r-erlies** voor de **P.T.T.** wordt verwacht. **de** uitkeering aan dat bedrijf wegens nadeelig saldo, voor memorie kon worden geraamd.

Wegens inkrimping van werkzaamheden **bij** de Hoofdingspec-ties en Inspecties voor het **Ter**-cer kon f 3.2 miljoen minder worden uitgetrokken. De uitkeering aan de **N.V.** Nederlandsche Spoorwegen **ten belloei**-c van de afboeking van het reorganisatie-tekort, **r-oor** 1946 begroot op f 7,2 miljoen, **is** thans voor memorie geraamd in verband met **de te** verwachten exploitatie-resultaten van de **S.V.** Nederlandsche Spoorwegen, terwijl de in **de** ontwerp-begrooting voor 1946 voorkomende post ad f 6 miljoen wegens extra-uitkeering aan gepensioneerden van de **S.V.** Nederlandsche Spoorwegen **r-oor** 1947 kon vervallen, aangezien verwacht wordt, dat terzake geen beroep op den Staat behoeft **ie** worden gedaan. Tegenover een vermeerdering van f 2 miljoen **i-oor** deelneming in de kosten van exploitatie van luchtvaartterreinen **slaat een** vermindering van f 2 miljoen voor de opleiding van luchtvaartpersoneel. In verband met het momenteele gunstige verloop **der** uitkomsten van de exploi-tatie van het luchtverkeer **is** het subsidie aan de K.L.M. **roors-**hands **r-oor** memorie uitgetrokken. Minder kon worden geraamd voor kosten **r-erlof**- en wachtgeldregeling zeelieden, terwijl de uitgaven **iii** het belang van de binnenlandsche en internationale sleepvaart **en die** voor den **Regeeringsvliegdiens**t zijn komen **te** vervallen. Daarentegen moest **eeii** nieuwe post worden opge-bracht **i-oor** uitkeering aan de Stichting Week- en Maand-brieven. Deze post **is** in de Memorie van Toelichting tot dit hoofdstuk uitvoerig toegelicht.

X. Economische Zaken.

Raming 1947	f	28 794 600
Raming 1946		28 071 726
Meer	f	722 874

Zooals bij de bespreking van **liet** vorige begrootingshoofdstuk reeds **n-ercl** vermeld, zijn thans onder Economische Zaken komen **te** ressorteeren het Mijnwezen en de Energievoorziening, waarvoor op hoofdstuk IX **13** (Verkeer en Energie) van de ont-werp-begrooting voor 1946 **bijna** f 4 miljoen was uitgetrokken. In feite **n-ijzen de** begrootingscijfers van Economische Zaken dus een vermindering van f 3,3 miljoen aan.

In de eerste plaats **is** op deze vermindering van invloed **ge-weest de** post wegens kosten, verbonden aan de volks-, beroeps- en woningtelling **naarvoor op de** ontwerp-begrooting voor 1946 f 1 '750 000 **is** aangevraagd en welke thans **voor** memorie **is** uit-getrokken. Voorts **zijn de** uitgaven voor **liet** Directoraat-Generaal van de Prijzen met f **I** miljoen verminderd, hoofdzakelijk een gevolg **i-tin de** doorwerking van in de organisatie aange-brachte verbeteringen en van **het** beëindigen van verschillende misstanden **op liet** gebied van **vroeger door** den dienst toege-kende vergoedingen. Ook het **voor** 1947 voor den Economischen Voorlichtingsdienst uitgetrokken bedrag **is** vergeleken met 1946 aanzienlijk verlaagd, welke verlaging **haar** grond vindt in de **zoo** noodzakelijke vermindering **dei** Rijksuitgaven.

Was het dus mogelijk verschillende begrootingsposten **te** ver-lagen, daarnaast moesten andere uitgaven op **hetzelfde** peil blijven, **respectie**-elijli nog worden verhoogd, waar **liet** gold het weer op gang brengen van **het** bedrijfsleven en **liet** verder op-bouwen van de **handelsbetrekkingen** met het buitenland. **Deze** uitgaven vormen factoren van de eigenlijke industriepolitiek en zullen zich over meerdere **jaren** moeten uitstrekken, daar **hier-me**de belangen van groote economische waarde voor **dc** toekomst van ons land zijn gemoeid.

De belangrijkste verhoogingen van deze begrooting betreffen het Directoraat-Generaal voor de Buitenlandsche Economische Betrekkingen en den Centralen **Dienst** voor In- en **uitvoer**.

XI. Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening.

Raming 1947	f	69 274 692
Raming 1946		61 447 722
Meer	f	7 826 970

In de algemeene beschouwingen, opgenomen in de **bijlage** van de Memorie van Toelichting tot dit hoofdstuk wordt er de

aandacht op gevestigd, dat, wil de Nederlandsche landbouw zich ook in de toekomst verzeliere van de vooraanstaande plaats, welke cleze tot dusver lieft ingenomen, alle krachten zullen moeten worden ingespannen om het ontwikkelingspeil zooveel mogelijk te verhoogen en de productiekosten zooveel mogelijk te verlagen, waarbij de overheid ten volle haar steun zal dienen te geven.

In dit licht moeten verschillende verhoogingen van cleze begrooting worden gezien, zooals de hogere uitgaven voor het land- en tuinbouwonderwijs en voor proefnemingen. In nauw verband hiermede zal de bestrijding van schadelijke gewassen en gedieren, alsook de bestrijding van besmettelijke ziekten bij het vee en van plantenziekten op meer uitgebreide schaal worden ondernomen.

Bij de uitgaven van liet Staatsveeartsenijkundig Onderzoekingsinstituut, welke zeer aanzienlijk zijn gestegen, dient intuschen in aanmerking te worden genomen, dat daartegenover een bedrag van f 6 miljoen is geraamd wegens opbrengst van te verkoopen vaccine.

Voor steun aan kleine boerenbedrijven kon met een belangrijk lager bedrag worden volstaan. Deze steunverleening zal op een nieuwe basis plaats vinden. Waar het aanvankelijk een individueelen steun betrof is nu de coöperatieve gedachte in de plannen voor steunverleening verder uitgewerkt. Als gevolg van den gewijzigden opzet is de reclactie van de clesbetreffende posten thans genijzigd in subsidies ten behoeve van de exploitatie van kleine boeren- en tuindersbedrijven.

De verhooging met ruim f 2 miljoen van de uitgaven van liet Staatsboschbeheer vindt voor een groot deel haar verklaring in het feit, dat bedragen moesten worden uitgetrokken voor herstel van oorlogsschade in verscheidene houtvesterijen, alsmede voor herstel van duinterreinen door beplanting.

Voorts zijn meer gelden uitgetrokken voor de afdeeling Visscherijen.

Ten slotte zij er nog op gewezen, dat belangrijk hogere bedragen zijn aangevraagd voor toegepast natuurwetenschappelijk onderzoek en voor propaganda (speciaal kosten van vervaardigen van films).

XII. Sociale Zaken.

Raming 1947	f 123 655 795
Raming 1946	107 391 175
Meer	f 16 264 620

Eet meest trekt de aandacht in deze begrooting de zeer aanzienlijke verhooging van de uitgaven voor herscholing en nascholing, welke verhooging niet minder dan f 16 miljoen bedraagt. Hierbij dient echter te worden overwogen, dat ten spoedigste dient te worden voorzien in het tekort aan geschoolde arbeidskrachten, met name voor den wederopbouw.

De materiele uitgaven van de Gewestelijke Arbeidsbureaux konden belangrijk worden verlaagd, welke verlaging o.m. in verband staat met een inkrumping van de formaties van die bureaux.

Ook voor financieele tegemoetkomingen aan elders werkende arbeiders kon met een aanzienlijk lager bedrag worden volstaan, daar gebleken is, dat de verplaatsing van arbeiders op veel geringer schaal geschiedt dan aanvankelijk was verondersteld.

De uitgaven, serbancl houdende met de verstrekking van goedkoope levensmiddelen aan behoeftige bevolkingsgroepen, zijn thans ten laste van den Gewonen Dienst gebracht, echter tot aanmerkelijk lagere bedragen dan in de ontwerp-begrooting voor de levensmiddelendistributie aan werklozen is uitgetrokken.

Bij het opstellen van cleze begrooting kon nog geen rekening worden gehouden met de in voorbereiding zijnde noodvoorziening voor ouden van dagen. Deze maatregel zal uiteraard een zeer belangrijk bedrag vergen; voorshands is daarvoor een memoriepost opgenomen.

XIII. Overzeesche Gebiedsdeelen.

Raming 1947	f 6 137 583
Raming 1946	5 277 927
Meer	f 859 656

De militaire uitgaven van Curaçao zijn voor 1947 f 0,9 miljoen hooger uitgetrokken dan in de ontwerp-begroting voor 1946. Dit is geen gevolg rail uitbreiding, doch uitsluitend te wijten aan de omstandigheid, dat de ramingen voor 1946 op onjuiste Curacaosche gegevens waren gebaseerd. Waren de uitgaven voor 1946 juist geraamd, dan zouden die voor 1947 ten opzichte van 1946 geen verhooging doch een verlaging te zien hebben gegeven.

De in de ontwerp-begroting voor 1946 voorkomende post voor vergoeding aan de Nederlandsche Handel-Maatschappij wegens nadeelig exploitatie-saldo van de suikeronderneming Mariënburg in Suriname is thans niet meer opgenomen. Dergelijke uitgaven dienen namelijk voortaan uit het Welvaartsfonds te worden gekweten. Zie hiervoor hetgeen is aangeteekend bij den Buitengewonen Dienst van dit hoofdstuk.

Gewone Dienst (Middelen).

De Middelen van den Gewonen Dienst van de ontwerp-begroting voor 1947 vertoonen in vergelijking met de ramingen voor 1946 het volgende beeld:

Middelen Gewone Dienst
(in millioenen guldens)

Hoofdstuk	1947	1946
I. Huis der Koningin	—	—
II. Hooge Colleges van Staat, Kabinet der Koningin en Kabinet van den Minister-President	0,2	0,2 ¹⁾
III. Buitenlandsche Zaken	1,6	0,9
IV. Justitie	24,1	16,4
V. Binnenlandsche Zaken	2,8	13,7
VI. Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen	25,0	22,5
VIIA. Nationale Schuld	43,3	44,4
VIIIB. Financiën. Belastingen	2 205,2	2 206,3
Overige Middelen.	52,1	52,2
VIIIA. Oorlog	3,9	15,4
VIIIB. Marine	5,3	3,3
IXA. Openbare Werken en Wederopbouw	2,5	3,3
IXB. Verkeer	15,7	5,8 ²⁾
X. Economische Zaken	4,8	3,0
XI. Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening	10,0	3,2
XII. Sociale Zaken	3,7	2,6
XIII. Overzeesche Gebiedsdeelen	0,9	0,8
XIV. Onvoorziene ontvangsten	—	—
	2 401,1	2 394,0

Der toelichting van de verschillen tusschen de ramingen der middelen voor 1947 en die voor 1946 wordt het volgende opgemerkt.

III. Buitenlandsche Zaken.

Raming 1947	f	1 547 780
Raming 1946		916 680
Meer	f	631 100

Voor dit hoofdstuk wordt voor 1947 een naar verhouding belangrijk hogere opbrengst van de middelen verwacht, aangezien

¹⁾ Hierin opgenomen een bedrag ad f 160 000 van het thans opgeheven hoofdstuk II A (Algemeene Oorlogvoering van het Koninkrijk).
²⁾ Hierin opgenomen een bedrag ad f 86 055 van het thans opgeheven hoofdstuk S A (Scheepvaart).

het mogelijk is gebleken de raming van de kanselarijleges met f 750 000 te verhoogen. Deze hogere raming houdt verband met een te verwachten toeneming van het buitenlandsche reizigersverkeer.

IV. Justitie,

Raming 1947	f	24 140 919
Raming 1946		16 430 464
Meer	f	7 710 455

In verband met den overgang van de taak der politie in 62 gemeenten naar het Rijk is voor 1947 f 5 miljoen geraamd wegens bijdragen der gemeenten in de kosten v311 de Rijks-politie.

Voorts zijn in de afdeeling Politie thans artikelen opgenomen wegens „Bijdragen in de kosten van den Technischen Verbindingsdienst” en wegens „Bijdragen der gemeenten in de kosten van den Geneeskundigen- en Gezondheidsdienst”. Deze ontvangsten vloeien voort uit het verrichten van diensten ten behoeve van gemeentelijke politie-instanties.

Bijna f 1,5 miljoen meer is geraamd wegens ontvangsten, voortvloeiende uit den arbeid ia gevangenissen en Rijkswerkinrichtingen. Deze hogere raming moordt mogelijk geacht, omdat verwacht wordt, dat in den loop van 1947 over meer grondstoffen zal kunnen worden beschikt en daardoor deze arbeid een meer normaal verloop zal verkrijgen. Wegens verkoop van landbouwvoortbrengselen n-ordt eveneens een hogere opbrengst verwacht als gevolg van betere bemesting en hogere prijzen der producten.

V. Binnenlandsche Zaken.

Raming 1947	f	2 844 000
Raming 1946		13 672 605
Minder	f	10 828 605

Bij deze vergelijking dient in acht te worden genomen, dat onder de middelen voor 1946 zijn begrepen een uitkeering van het Staatsbedrijf der P.T.T., als bedoeld in artikel 6, lid 2, van de Verordening betreffende de organisatie van dat bedrijf (*Verordeningenblad* no. 67-1941) en een uitkeering van de P.T.T., wegens vergoeding van pensioensuitgaven ad f 2,6 miljoen. Deze uitkeeringen zijn als gevolg van de gewijzigde departementale indeeling thans onder Hoofdstuk IX B (Verkeer) opgenomen. In feite zijn de middelen van Binnenlandsche Zaken dus niet teruggelopen, doch is de raming ervan verhoogd met f 0,9 miljoen.

Hooger zijn geraamd de ontvangsten betreffende de verzorging van armen. Dit houdt verband met restituties van gedurende den oorlog aan Nederlanders in den vreemde verstrekte voorschotten. De administratie van de terugvordering van deze voorschotten — welke in vele gevallen zijn verstrekt aan personen, die uitsluitend ten gevolge van den oorlogstoestand in behoeftige omstandigheden verkeerden — zal in 1947 waarschijnlijk in zijn geheel in behandeling kunnen worden genomen. Mede gezien de ontvangsten over het 1ste kwartaal 1946, is deze hogere raming gewettigd.

VI. Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen,

Raming 1947	f	55 006 725
Raming 1946		22 483 625
Meer	f	2 523 100

De belangrijkste verhooging betreft het aandeel in de opbrengst der luisterbijdragen. In verband met de toeneming van liet aantal luisteraars kon deze f 1,9 miljoen hooger worden geraamd.

VII A. Nationale Schuld.

Raming 1947	f	43 244 650
Raming 1946		44 359 872
Minder	f	1 115 222

In overeenstemming met de raming onder de uitgaven van het Landbouwerisisfonds is de post wegens rente van kasvoorschotten aan het Landbouwerisisfonds thans voor memorie uitgetrokken tegen f 7 miljoen in de ontwerp-begroting voor 1946.

Deze verlaging is voor een belangrijk **deel** gecompenseerd, doordat de ontvangsten wegens rente van kasvoorschotten aan Nederlandsch-Indië **en** Suriname hooger zijn geraamd. Onder de huidige omstandigheden nemen de **saldi**, waarover door Nederlandsch-Indië rente verschuldigd is, sterk **toe**

VII B. Financiën.

Raming 1947	f 2 257 290 114
Raming 1946	2 258 474 615
Minder	f 1 184 501

Verreweg het grootste **deel** van de middelen van dit hoofdstuk komt uiteraard **i-ooi*** rekening van de opbrengst der belastingen. In het volgend overzicht wordt een specificatie gegeven van de geraamde opbrengsten van de belastingen voor **1947 en** voor **1946**.

Geraamde opbrengst der belastingen
(in millioenen guldens)

Omschrijving	1947	1946
Inkomstenbelasting.	660,0 ¹⁾	890,0
Loonbelasting	340,0	250,0
Dividendbelasting	11,0	8,0
Voorheffing op in hei buitenland ge- accumuleerde inkomsten	2,0	55,0
Vermogensbelasting natuurlijke per- sonen	90,0	100,0
Vermogensbelasting voor lichamen. .	36,0 ¹⁾	33,0
Vennootschapsbelasting	140,0 ¹⁾	115,0
Commissarissenbelasting	1,0	1,0
Vereveningsheffing	150,0	110,0
Motorrijtuigenbelasting	20,0	15,0
Invoerrechten	120,0	25,0
Xtatistiekrecht	1,3	1,3
Accijns op zout	7,0	6,5
Accijns op wijn	0,9	0,6
Bijzondere wijnbelasting	0,4	0,3
Accijns op gedistilleerd	30,0	22,0
Accijns op bier	32,0	25,0
Accijns op suiker	23,0	50,0
Accijns op tabak	120,0	120,0
Belasting op gouden en zilveren werken	0,6	0,6
Omzetbelasting	330,0	300,0
Rechten van zegel	10,0	8,0
Rechten van registratie	20,0	10,0
Rechten van successie	60,0 ¹⁾	60,0
	2 205,2	2 206,3

In herinnering zij gebracht, dat in de Nota betreffende den toestand van 's-Rijks financiën, behorende bij de ontwerp-begroting voor **1946**, is vermeld, dat in het totaal van de voor dat jaar geraamde belastingopbrengst ad f 2 206,3 miljoen de volgende bedragen zijn begrepen, **n-ellic**, ten bate van 1946 zullen komen wegens liet inhalen van achterstand in de be-
lastingheffing, wegens navorderingen en **n-egclis** in de inkom-
stenbelasting **1946 ie** belasten inkomsten van vroegere jaren, welke in 1946 eerst invorderbaar **11-orden**:

inkomstenbelasting	290 mln
voorheffing op in liet buitenland geaccu- muleerde inkomsten	55 „
dividendbelasting	4 „
vermogensbelasting natuurlijke personen	47 „
vermogensbelasting van lichamen	13 „
vennootschapsbelasting	65 „
tabaksaccijns	18 „
	492 mln

1) Bij de raming van deze belastingen is rekening gehouden met de gevolgen van de vermogensheffingen.

In het geraamd totaal van f 2205,2 miljoen voor 1947 zijn de volgende bedragen begrepen, welke ten bate van 1947 zullen komen wegens het inhalen van achterstand in de belastingheffing en wegens navorderingen:

voorheffing op in het buitenland geaccumuleerde inkomsten	2 mln
vermogensbelasting natuurlijke personen	40 „
vermogensbelasting van lichamen	16 „
vennootschapsbelasting	65 „
	123 mln

Afgezien van11 vorengenoemde achterstallige belastingen geeft een vergelijking rail de geraamde belastingopbrengsten voor 1947 en 1946 het volgende beeld:

Omschrijving	1947	1946
Inkoiristenbelasting.	660,0	600,0
Loonbelasting	340,0	250,0
Dividendbelasting	11,0	4,0
Voorheffing van in het buitenland geaccumuleerde inkomsten	—	—
Vermogensbelasting natuurlijke personen	50,0	53,0
Vermogensbelasting voor lichamen .	20,0	20,0
Vennootschapsbelasting	75,0	50,0
Commissarissenbelasting	1,0	1,0
Vereveningsheffing	150,0	110,0
Motorrijtuigenbelasting	20,0	15,0
Invoerrechten	120,0	25,0
Statistiekrecht	1,3	1,3
Accijns op zout	7,0	6,5
Accijns op wijn	0,9	0,6
Bijzondere wijnbelasting	0,4	0,3
Accijns op gedistilleerd	30,0	22,0
Accijns op bier	32,0	25,0
Accijns op suiker	23,0	50,0
Accijns op tabak	120,0	102,0
Belasting op gouden en zilveren werken	0,6	0,6
Omzetbelasting	330,0	300,0
Rechten van zegel	10,0	8,0
Rechten van registratie.	20,0	10,0
Rechten van successie	60,0	60,0
	2 082,2	1 714,3

Voor toelichtingen op de ramingen van de opbrengsten der belastingen moge worden verwezen naar de Memorie van Toelichting behorende bij de ontwerp-Middelenwet.

PIH W. Oorlog.

Raming 1947	f	3 872 330
Raming 1946		15 397 060
Minder	f	11 524 730

De lagere raming houdt verband met het feit, dat door het ontbreken van juiste gegevens de vermoedelijke ontvangsten op den post verhaal van pensioensbijdragen enz. voo 1946 met f 3,7 miljoen te hoog werden geraamd. Voorts werd de post Ontvangsten betreffende ontwikkeling, ontspanning en cantines thans voor memorie geraamd, terwijl daarvoor in de begrooting voor 1946 een bedrag van f 1 miljoen was uitgetrokken. Aangezien geen voorschotten ten behoeve van de instandhouding van cantines zullen worden verstrekt en de reeds verstrekte voorschotten vóór het begin van het jaar 1947 zullen zijn afgelost zijn uiteraard geen ontvangsten wegens terugbetaling daarvan te verwachten.

De ontvangsten betreffende voeding zijn thans voor memorie uitgetrokken. In de ontwerp-begrooting voor 1946 was daarvoor f 6,4 miljoen geraamd. Deze inkomsten betroffen de baten voor verstrekking van N.d.A.F.I.-rations aan troepen in de overzee-

sche gebieden. Waar, zooals bij de bespreking van den Buitengewonen Dienst van Hoofdstuk VIII A ooli zal worden opgemerkt, de kosten voor de voeding van de troepen in Indië niet in de Rijksbegrooting voor 1947 zijn geraamd, doch deze teil laste van de Indische begrooting moeten worden gebracht, dienen uiteraard ooli eventueel daartegenover staande inkomsten niet meer in de Nederlandsche begrooting te worden opgenomen.

VIII B. Marine.

Raming 1947	f	5 318 200
Raming 1946		3 288 455
Meer	f	2 029 745

Voor liet jaar 1947 werd de post Verhaal van pensioensbijdragen enz. f 1,7 miljoen hooger geraamd dan voor het jaar 1946. Dit vindt zijn oorzaali in de personeelsuitbreicling. Met het oog op de te verwachten toeneming der scheepvaart werd de opbrengst der loodsgelden f 0,1 miljoen hooger geraamd.

IX A. Openbare Werken en Wederopbouw.

Raming 1947	f	2 529 917
Raming 1946		3 311 110
Minder	f	781 193

De raming van de middelen van dit hoofdstuk geeft, vergeleken met die voor 1946, over liet algemeen weinig veranderingen te zien. Nagenoeg liet geheele verschil ontstaat bij de afdeeling College van Algemeene Commissarissen voor den Wederopbouw, waarvan de ontvangsten ruim f 0,7 miljoen lager zijn geraamd. Dit verschil wordt verklaard eensdeels door de omstandigheid, dat een bedrag wegens rente van voorschotten voor woningwetbouw thans onder Hoofdstuk VII B (Financiën) is verantwoord en anderdeels door het feit, dat een gedeelte van de ontvangsten naar den Buitengewonen Dienst is overgebracht.

IX B. Verkeer.

Raming 1947	f	15 737 043
Raming 1946 (met inbegrip van het tlians vervallen hoofdstuk SA: Scheepvaart)		5 756 414
Meer	f	9 980 629

Hierbij dient in acht te worden genomen, dat de uitkeeringen van het Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie, waarvoor thans onder clit hoofdstuk f 13,6 miljoen wordt geraamd, in 1946 tot een bedrag van f 11,7 miljoen onder hoofdstuk V (Binnenlandsche Zaken) ss-uren opgenomen. Daarentegen werd in 1946 onder clit hoofdstuk een beclrag van f 0,3 miljoen voor liet Mijnwezen geraamd, welke post voor het jaar 1947 voorkomt onder hoofdstuk X (Economische Zaken). Wegens opheffing van den Autobevrachtingsdienst is de voor 1946 met f 1,2 miljoen geraamde post Provisie voor vervoerdiensten voor liet jaar 1947 komen te vervallen. Eveneens is voor liet jaar 1947 komen te vervallen de voor 1946 met f 0,6 millicen geraamde post Ontvangsten van den Regeeringsvliegdiensl, wegens het opheffen van dezen dienst. De exploitatie van de door de Amerikaansche Regeering inder tijd ter beschikking gestelde sleepbooten, waarvan de resultaten overigens niet aan de verwachtingen hebben beantwoord, moest worden beëindigd door het terugnemen van deze sleepbooten. In verband daarmee is thans geen post meer opgebracht voor Ontvangsten, voortvloeiende uit werkzaamheden, verricht ten behoeve van de binnenlandsche- en internationale sleepvaart.

X. Economische Zaken.

Raming 1947	f	4 539 400
Raming 1946		3 034 925
Meer	f	1 804 475

De verhooging van clit hoofdstuk vindt voor een deel haar oorzaak in de opneming van de afdeeling Mijnwezen niet een beclrag van f 0,5 miljoen. Voor het jaar 1946 kwamen de desbetreffende posten voor onder bet toenmalige hoofdstuk IX B (Verkeer en Energie).

Vanwege het opleggen van een heffing door den Centralen Dienst voor In- en Uitvoer op de in- en uitgevoerde goederen konden de ontvangsten van dezen dienst voor liet jaar 1947 f 1 miljoen hooger worden geraamd.

Daar het tarievenbesluit van het IJkwezen zal worden herzien, konden de ontvangsten van justeer- en ijkloonen f 0,4 miljoen hooger worden geraamd.

In verband met het toenemen der werkzaamheden van het Bureau voor den Industrieelen Eigendom kon verwacht worden, dat de ontvangsten, voortvloeiende uit de uitvoering van de Octrooiwet en de Merkenwet, f 0,3 miljoen hooger zullen zijn.

XI. Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening.

Raming 1947	f	10 004 160
Raming 1946		3 218 933

Meer	f	6 785 227
------------	---	-----------

Wegens uitbreiding van het gebouw van het Staatsveeartsenijkundig Onderzoekingsinstituut is men in staat belangrijke hoeveelheden sera te vervaardigen, welke naar het buitenland worden geëxporteerd. Ook wordt geen vaccin liosteloos meer verstrekt, zoodat de post Ontvangsten wegens bereiding van serum enz. f 6 miljoen hooger kon worden geraamd.

Onder de raming voor liet jaar 1947 komt een bedrag van f 0,7 miljoen voor wegens ontvangsten in verband met verkoop van calcium-arsenaat ter bestrijding van den coloradokever, welk bestrijdingsmiddel voorheen gratis werd verstrekt.

XII. Sociale Zaken.

Raming 1947	f	3 668 529
Raming 1946		2 622 474

Meer	f	1 046 355
------------	---	-----------

De verhooging op dit hoofdstuk vindt voor een groot deel haar oorzaak in liet feit, dat, nu de uitgaven in verband met de verstrekking van goedkope levensmiddelen aan behoeftige bevolkingsgroepen naar den Gewonen Dienst zijn overgebracht, thans ook de daartegenover staande inkomsten (in zake de distributie van zeevisch) onder de gewone middelen zijn geraamd. Voorts was de post Ontvangsten, voortvloeiende uit de keuring van voor invoer bestemd vleesch, voor het jaar 1946 te laag geraamd en moest deze dientengevolge voor 1947 op een hooger bedrag worden uitgetrokken.

XIII. Overzeesche Gebiedsdeelen.

Raming 1947	f	938 439
Raming 1946		796 710

Meer	f	141 729
------------	---	---------

In verband met personeelsuitbreiding bij het Commissariaat voor Indische Zaken moest, daar de uitgaven van dat Commissariaat ten laste van Nederlandsch-Indië komen, de post wegens terugontvangst van die uitgaven met f 0,1 miljoen worden verhoogd. Overigens geeft de raming van dit Hoofdstuk geen aanleiding tot nadere toelichting.

Buitengewone Dienst. (Uitgaven en Middelen)

Evenals in de ontwerp-begrotingen voor het tweede halfjaar 1945 en voor 1946 zijn ten laste van den Buitengewonen Dienst gebracht:

a. de uitgaven, welke voorheen ten laste van den Kapitaaldienst werden gebracht;

b. de uitgaven van aflopend karakter, voortvloeiende uit de bijzondere omstandigheden, zooals de uitgaven voor de expeditie voor herstel van orde en rust in Indië, die voor den wederopbouw, voor landbouwherstel, distributie, bijzondere rechtspiegeling en clergelijke.

Een hoofdstuksgewijs volledig overzicht van den Buitengewonen Dienst, zoomede van de daartegenover staande middelen, is opgenomen in de bij deze nota behorende bijlagen C en D.

Voor een gedetailleerde toelichting dezer uitgaven moge wederom worden verwezen naar de Memories van Toelichting op de desbetreffende begrotingshoofdstukken. Hieronder is evenals bij de uitgaven van den Gewonen Dienst, volstaan met een bespreking van de voornaamste verschillen met de ontwerp-begroting voor 1946. Tevens zijn daarbij de voornaamste verschillen tusschen de middelenramingen voor 1946 en voor 1947 onder het oog gezien.

I. Huis der Koningin.

Het onder den Buitengewonen Dienst van dit hoofdstuk aangevraagde bedrag heeft betrekking op herstel van oorlogsschade van het Koninklijk Paleis „Huis ten Bosch” te 's-Gravenhage.

II. Hooge Colleges van Staat, Kabinet der Koningin en Kabinet van den Minister-President.

In de ontwerp-begrooting voor 1946 van het thans opgeheven hoofdstuk Algemeene Oorlogvoering van het Koninkrijk nas een bedrag van f 2 279 100 aangevraagd (voor den Regeeringsdienst „Oog en Oor” in liquidatie en voor het Bureau Nationale Veiligheid in liquidatie), terwijl onder de middelen een memoriepost was opgenomen.

Verwacht wordt, dat de liquidatie van de beide genoemde diensten vóór 1947 zal zijn voltooid. Opgeiliclit n-ordt nog, dat in de plaats van het Bureau Nationale Veiligheid de Centrale Veiligheidsdienst is ingesteld, waarvan de uitgaven thans onder den Gewonen Dienst van hoofdstuk II zijn opgenomen. In verband met een en ander is thans onder de uitgaven een memoriepost opgenomen.

IV. Justitie.

Raming 1947 Uitgaven	f	89 978 842	
Middelen		19 176 000	
Nadeelig saldo	f	70 502 842	
Raming 1946 Uitgaven	f	129 511 777	
Middelen		5 250 000	
Nadeelig saldo		124 261 777	
Minder	f	53 458 935	

Onder de buitengewone uitgaven van dit hoofdstuk nemen die verband houdende met de politielie delinquenten, de grootste plaats in. Ten einde de beteekenis van deze uitgaven voor liet budget in het licht te stellen, volgt hieronder een overzicht van hetgeen hiervoor tot en met liet jaar 1947 wordt noodig geacht. In dit overzicht zijn mede de met deze materie verband houdende inkomsten opgenomen.

Uitgaven politieke delinquenten.

Aard der uitgaven	2e halfj. 1945	1946	1947	Totaal
Directoraat-Generaal voor Bijzondere Rechtspleging . . .	—	f 1 000 000	f 1 200 000	f 2 200 000
Berechting enz.	f 1 583 200	9 582 310	9 223 742	20 389 252
P. O. D.en c.q. B. R. A.en	9 100 000	20 000 000	12 750 000	41 850 000
Verblijfs- en Interneeringskampen (w.o. buitenbewaking)	33 500 000	113 000 000 ¹⁾	33 957 000	180 457 000
Bijzondere Jeugclzorg	5 750 000	15 230 000	9 475 000	30 455 000
Opneming van politielie delinquenten in gevangenissen en Rijkswerkinrichtingen	—	—	12 000 000	12 000 000
Tewerkstelling van politielie delinquenten bij den D.U.W.	—	—	4 500 000 ²⁾	4 500 000
Totaal der uitgaven	f 49 933 200	f 158 812 310	f 83 105 742	f 291 851 252
Middelen	—	5 000 000	9 176 000	14 176 000
Nadeelig saldo	f 49 933 200	f 153 812 310	f 73 929 742	f 277 675 252

Hieruit blijkt dat tot en met 1947 voor de maatregelen ill zake de politieke delinquenten f 292 miljoen wordt noodig geacht, waartegenover f 14 miljoen aan inkomsten is geraamd.

Houdt men rekening met eenige bijkomende uitgaven en voorts met de omstandigheid, dat in dit overzicht de uitgal-en, gedaan in 1944 en in het eerste halfjaar 1945 in liet bevrijde deel van ons land, niet zijn opgenomen, dan kan veilig worden aangenomen dat tot en met 1947 voor dit doel meer dan f 300 miljoen gulden noodig zal zijn.

1) Hierin is begrepen een bedrag van f 50 000 000 voor de kosten van de buitenbewaking, welk bedrag is opgenomen in hoofdstuk VIII A (Oorlog).

2) Opgenomen in hoofdstuk IS h (Openbare Werken en Wederopbouw).

Inmiddels kan wel worden geconstateerd, dat voor 1947 voor bijzondere rechtspleging f 36,5 miljoen minder behoefde te worden uitgetrokken dan in de ontwerp-begroting voor 1946. Ook de uitgaven voor oorlogspleegkinderen en voor bijzondere jeugdzorg zullen in 1947 naar raming belangrijk lager zijn (resp. f 1,3 miljoen en f 5,3 miljoen minder).

Daartegenover staat echter, dat voor uitbreiding van gevangnissen en Rijkswerkinrichtingen ten behoeve van de onderbrenging van veroordeelde politieke delinquenten een nieuwe post van f 12 miljoen moest worden opgebracht.

Onder de middelen is thans f 4,2 miljoen geraamd wegens boeten, op te leggen door de Tribunalen (voor 1946 memorie). Voorts is het mogelijk gebleken de raming wegens opbrengst van den arbeid van politieke delinquenten in de kampen op ongeveer hetzelfde bedrag te handhaven, zulks ondanks de omstandigheid, dat er in 1947 veel minder politieke gevangenen in de kampen zullen verblijven dan in 1946.

Ten slotte is onder de middelen thans een bedrag van f 10 miljoen geraamd in verband met de door het Nederlandsch Beheersinstituut op te leggen heffingen van onder beheer staande vermogens, waardoor de inkomsten en uitgaven van Rechtsherstel thans ongeveer met elkaar in evenwicht zijn.

V. Binnenlandsche Zaken.

Raming 1947 Uitgaven	f	18 853 920
Middelen		Memorie
Nadeelig saldo	f	18 333 920
Raming 1946 Uitgaven	f	117 536 000
Middelen		11 162 000
Nadeelig saldo		106 374 000
Minder	f	87 520 080

Op dit resultaat is tot een bedrag van bijna f 55 miljoen van invloed geweest de omstandigheid, dat het Staatsbedrijf der P.T.T. thans onder het Ministerie van Verkeer is komen te ressorteeren, waardoor de kapitaalverstrekking aan dat bedrijf voor 1947 onder hoofdstuk IX B is opgenomen.

De resterende vermindering is o.m. bereikt door een lagere begroting van de uitkeeringen aan de oorlogsslachtoffers, met inbegrip van de évacués (ruim f 16 miljoen minder). Verwacht echter, dat door compensatie van de uitkeeringen met eigen inkomsten en door afkoopsommen de periodieke uitkeeringen kunnen worden verminderd. Ook voor niet-periodieke uitkeeringen is minder uitgetrokken.

De uitkeeringen aan de gemeenten in de geteisterde gebieden wegens suppletie opbrengst grondbelasting en personeele belasting, in de ontwerp-begroting voor 1946 geraamd op f 10 miljoen, behoeften voor 1947 niet meer te worden uitgetrokken, daar de grondbelasting en de personeele belasting in dat jaar vermoedelijk weer normaal zullen worden geheven.

Voorts is niet meer nodig de uitkeering aan de gemeenten uit hoofde van het achterwege laten van de schoolgeldheffingen (f 1 miljoen), daar deze weer normaal zullen worden opgelegd, terwijl voor de afwikkeling van den Nederlandschen Arbeidsdienst, die in 1946 haar beslag krijgt, niets meer behoeft te worden uitgetrokken. Uiteindelijk zijn de in verband met die liquidatie staande inkomsten eveneens komen te vervallen.

VI. Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen.

Raming 1947 Uitgaven	f	3 424 320
Middelen		nihil
Nadeelig saldo	f	3 424 320
Raming 1946 Uitgaven	f	1 579 400
Middelen		nihil
Nadeelig saldo		1 579 400
Aleer	f	1 814 920

In de ontwerp-begroting voor 1947 zijn ten laste van den Buitengewonen Dienst gebracht; de uitgaven voor wederopbouw c.q. herstelling van monumenten van geschiedenis en kunst (f 2,5 miljoen) en die voor aankoop van natuurmonumenten (f 240 000) onder welken dienst deze uitgaven naar haar aard thuis hooren. De artikelen van den Gewonen Dienst, waaruit die uitgaven voor 1946 worden gekweten, zijn thans met de genoemde bedragen verminderd.

Daar de aankoop van een natuurreservaat thans memorie is geraamd, is de Buitengewone Dienst met het voor 1946 daarvoor bestemde bedrag (f 0,5 miljoen) verlaagd.

VII A. Nationale Schuld.

Raming 1947 Uitgaven	f	9 727 100	
Middelen		19 224 600	
Voordeelig saldo	f	9 497 500	
Raming 1946 Uitgaven	f	9 948 000	
Middelen		18 811 570	
Voordeelig saldo		8 863 570	
Verhooging van het voordeelig saldo	f	633 930	

Voor de berekening van de bedragen, welke voor 1947 en 1946 worden aangevraagd voor aflossing van opgenomen langlopende credieten in buitenlandsch geld, moge worden verwezen naar de desbetreffende Memories van Toelichting.

Onder de middelen zijn verantwoord de uitkeeringen van de Staatsbedrijven wegens aflossing van verstrekte kapitalen. De ramingen geven geen aanleiding tot bijzondere opmerkingen.

VII B. Financiën.

Raming 1947 Uitgaven	f	774 743 545	
Middelen		203 583 527	
Nadeelig saldo	f	571 160 018	
Raming 1946 Uitgaven	f	1 156 863 858	
Middelen		375 965 813	
Nadeelig saldo		780 898 045	
Minder	f	209 738 027	
Nadeelig saldo	f	661 943 545	
Raming 1946 Uitgaven	f	1 156 863 858	
Middelen		358 306 000	
Nadeelig saldo		798 557 858	
Minder	f	136 614 313	

De vermindering van liet nadeelig saldo van den Buitengewonen Dienst van dit hoofdstuk is het resultaat van verschillende factoren.

Een einde de Herstelbank in staat te stellen om, zolang nog niet via een emissie de noodige gelden waren aangetrokken, zorg te dragen voor de z.g. aanvullende herstellfinanciering, naar de ontwerp-begroting 1946 f 212 miljoen aangevraagd, ten behoeve van aan die bank tot dit doel te verstrekken voorschotten. Nu inmiddels de bedoelde emissie heeft plaats gehad, behoeft in 1947 geen voorschotverleening door het Rijk plaats te vinden.

De bemoeiingen in zake het herstel van de land- en tuinbouwschade vertoonen, in het kader van de door den Rijksdienst voor het Landbouwherstel opgemaakte plannen, een sterk aflopend karakter. In verband hiermede kon het voor de financiering van het landbouwherstel aangevraagde crediet voor 1947 bijna f 205 miljoen lager zijn dan dat voor 1946.

Voor 1946 is voor vergoedingen militaire vorderingen f 206 miljoen uitgetrokken. In totaal zal voor deze vergoedingen naar raming f 250 miljoen nodig zijn. In verband hiermede wordt thans het resterende bedrag, derhalve f 50 miljoen, aangevraagd. Mocht het crediet van f 200 miljoen in 1946 even-

tueel niet geheel tot uitkeering komen, dan zal suppletoir het niet bestede bedrag ten laste van 1947 worden aangevraagd en worden voorgesteld de begroting 1946 dienovereenkomstig te verlagen.

Het herstel van het bedrijfsleven geeft aanleiding te mogen verwachten, dat van de zijde der groote ondernemingen in 1947 geen beroep op 's Rijks schatkist zal worden gedaan. In de ontwerp-begroting voor 1946 was voor de verstrekking van bedrijfscredieten ruim f 52 miljoen geraamd.

De uitgaven voor defensieschade zijn thans voor memorie uitgetrokken. Verwacht wordt, dat in verband met het tempo van de uitkeeringen het voor 1946 geraamde bedrag ad f 18,4 miljoen, dat was aangewezen voor toepassing van artikel 24 der Comptabiliteitswet, mede voldoende zal zijn om de uitgaven in 1947 te dekken.

In verband met de gewijzigde omstandigheden kan thans worden volstaan met het opnemen van een memoriepost voor de aanschaffing van testielgoederen, enz. door den keuringsdienst bij het Rijksinkoopbureau. Voor 1946 was hiervoor zoowel onder de uitgaven als onder de middelen f 5 miljoen geraamd.

Van het teil behoeve van herstel van oorlogsschade aan domeinen in de Wieringermeer voor 1946 aangevraagde bedrag ad f 3,8 miljoen zal een dusdanig gedeelte niet worden uitgegeven, dat voldoende gelden zullen resteeren om, met toepassing van artikel 24 der Comptabiliteitswet, de werkzaamheden in 1947 te kunnen financieren. Volstaan is daarom met de opnemng van een memoriepost.

Voor uitgaven terzake van vermogensschade, geen schade aan goederen zijnde als gevolg van bijzondere handelingen, enz. van den vijand geleden is voor 1946 f 18 miljoen aangevraagd en voor 1947 f 6 miljoen. Naar verwachting zullen de uitgaven zoowel in 1946 als in 1947 f 12 miljoen belopen. Eventueel zal t.z.t. een voorstel worden gedaan tot verhooging van de begroting voor 1947 en verlaging van die voor 1946.

Naast vorengenoemde verlagingen moesten andere artikelen worden verhoogd c.q. nieuwe artikelen worden opgenomen.

Het voornaamste hiervan is wel het artikel betreffende de voorschotten ingevolge de wet op het consumentencrediet, voor 1946 memorie uitgetrokken, doch voor 1947 geraamd op f 180 miljoen. Dit is het bedrag, dat naar verwachting in dat jaar aan de credietnemers ter beschikking zal worden gesteld. Opgemerkt wordt, dat onder de middelen voor 1947 f 100 miljoen is geraamd wegens aflossingen.

Voor uitgaven voor de reconstructie van de koopvaardijvloot, noodig geworden in verband met de in den oorlog geleden verliezen, is voor 1947 een nieuwe post, groot f 40 miljoen, opgebracht.

Voorgesteld wordt den post wegens bijdragen ten behoeve van den wederopbouw van de aan andere publiekrechtelijke lichamen toebehoorende eigendommen te verhoogen van f 9,5 miljoen voor 1946 tot f 50 miljoen voor 1947. Het betreft hier dien wederopbouw van publiekrechtelijke eigendommen, welke niet rechtstreeks door het Ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw wordt tot stand gebracht, maar onder beheer van de gemeenten wordt uitgevoerd. Als gevolg van de vergroting van de bouwtechnische verwerkingscapaciteit nemen zoon el het tempo als de omvang, waarmede deze lichamen overgaan tot herstellingswerkzaamheden, toe.

Voor de bijdragen in oorlogsschade aan goederen van particulieren wordt eveneens een hooger crediet aangevraagd, en wel f 295,5 miljoen, tegen f 271 miljoen voor 1946. Door het te verwachten hooger tempo in de behandeling van de schadegevallen door het Commissariaat voor Oorlogsschade moet voor uitkeeringen in zake schade aan huisraad en andere roerende goederen voor 1947 op grootere uitgaven worden gerekend.

Tenslotte zij nog opgemerkt, dat onder de middelen die in 1946 opgenomen post wegens vergoedingen door de Geallieerde Regeeringen voor in Nederland geleverde goederen en verrichte diensten, waarop de Mutual Aid en Lend Lease overeenkomsten niet van toepassing zijn (f 100 miljoen) en de post wegens inkomsten, voortvloeiende uit de intrekking van de bank- en muntbiljetten (f 200 miljoen) zijn komen te vervallen, terwijl de post aflossing van liasgelden aan gemeenten thans voor memorie is uitgetrokken (voor 1946 f 43 miljoen). Deze post betreft de aflossing op voorschotten, verleend ingevolge de wet tot steun aan noodlijdende gemeenten. Omtrent het bedrag, dat in 1947 zal worden terugontvangen, bestaat geen zekerheid, in verband waarmede het niet verantwoord werd geacht daarvoor een bedrag uit te trekken.

VIII A. Oorlog.

Raming 1947 Uitgaven	f 417 162 600	
Middelen	140 000	
Nadeelig saldo		f 417 022 600
Raming 1946 Uitgaven	f 512 709 044	
Middelen	251 000	
Nadeelig saldo		S12 458 044
Minder	f 95 435 444	

De opbouw van liet leger, in 1945 en 1946 begonnen, wordt in 1947 verder voortgezet. Deze opbouw is in de eerste plaats gericht op de taken, welke liet leger in Indië te verrichten heeft. De begrooting van 1947 is derhalve als een voortzetting ie beschouwen van die van 19-16.

Het aantal onder de wapenen geroepen dienstplichtigen breidt zich voortdurend uit, mede omdat nog geen der opgeroepen lichten niet groot verlof zal worden gezonden. Wel krimpt het aantal der oorlogsvrijwilligers in, doch deze vermindering is belangrijk geringer, dan de uitbreiding door het op-roepen van dienstplichtigen.

Door de uitbreiding van het leger is het bedrag, dat voor jaarwedden, soldijen en toelagen is uitgetrokken ongel-eer f 56 miljoen hooger dan in 1936 (t.w. een verhooging van f 77 mil-lioen op den Buitengewonen en een verlaging van f 21 miljoen op den Gewonen Dienst).

De post reiskosten, enz. moest in verband met de troepen-uitzending naar Indië belangrijk, namelijk met f 42 miljoen op den Buitengewonen Dienst, n-ordeli verhoogd. In 1946 zullen deze kosten, welke echter geringer zijn doordat slechts 1 dil-isie wordt vervoerd, uit het buitengewoon crediet worden bestreden.

In tegenstelling tot de ontwerp-begrooting voor 19-16 zijn de kosten van verpleging van de troepen in Indië (hoofdzakelijk voeding) niet in de begrooting voor 1947 geraamd. Deze kosten zullen ten laste van de Indische begrooting moeteii n-orcleii gebracht. Hierdoor is liet artikel voeding in 1941 ruim f 44 mil-lioen lager dan ia 19-16 en n-cl op den Buitengewonen Dienst.

Ket herstel van door oorlogsgeweld beschadigde en verloren gegane gebouwen, alsmede nieuwbouw en aanbouw van kazernes, garages, benevens het inhalen van achterstand zal el-eneens in 1947 een grooter bedrag op den Buitengewonen Dienst vorderen dan in 1946, namelijk f 21 miljoen.

De aanschaffing van de oefenuitrusting heeft, met uitzonde-ring van die der luchtsrijdkrachten van liet leger, voor een belangrijk deel in 19-16 plaats gevonden. Met de aanschaffing der oorlogsuitrusting is een begin gemaakt (uitsluitend ten be-hoeve van de naar Indië vertrekkende troepen) en nel ten laste van liet artikel materieeluitrusting (f 150 miljoen) en ten laste van liet buitengewoon crediet (f 100 miljoen). Voor 1947 is uitgetrokken op materieeluitrusting een bedrag van f 96 mil-lioen en ten laste r-an het buitengewoon crediet f 10 miljoen. De vermindering hierdoor bedraagt resp. f 54 en f 90 miljoen, in beide gevallen op den Buitengewonen Dienst.

Met de aanschaffing r-an vliegtuigen zal in 1947 een beschei-den begin worden gemaakt. Het aanschaffen en bouwen van hangars en de aanleg van vliegvelden zullen worden voortgezet, terwijl met den aanleg van een radarinstallatie voor Nederland zal worden begonnen. Dientengevolge zullen de kosten der lucht-srijdkrachten in vergelijking met 1946 met ongeveer f 30 mil-lioen stijgen, waarvan f 39 miljoen op den Gewonen en f 11 miljoen op den Buitengewonen Dienst, waardoor deze uitgaven komen op f 80 miljoen. Hierin is begrepen het aan-deel der kosten, n-elke te zamen met Marine worden gedragen.

Door een belangrijke liquidatie van het Bureau te Londen, opgenomen onder den Buitengewonen Dienst, zullen de kosten van f 42 miljoen in 1946 tot f 7 miljoen in 1947 dalen.

VIII B. Marine.

Raming 1947 Uitgaven	f 72 200 000	
Middelen	nihil	
Nadeelig saldo		f 72 200 000
Raming 1946 ¹⁾ Uitgaven	f 53 848 280	
Middelen	nihil	
Nadeelig saldo		53 848 280
Meer	f 18 351 720	

¹⁾ Met inachtneming van de inmiddels bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal ingediende Nota van Wijzigingen.

De aandacht wordt er op gevestigd, dat ook voor 1947 nog alle marine-uitgaven, welke voorheen ten laste van de Indische begrooting kwamen, ten laste van dit hoofdstuk zijn gebracht in afwachting van een regeling, waarbij ook de overzeesche gebieden een bijdrage in de maritieme defensie zullen leveren.

De stijging van de uitgaven van den Buitengewonen Dienst vindt voor een voornaam deel haar oorzaak in het overbrengen van belangrijke aanbouwbedragen, zoowel voor schepen en vaartuigen als voor gebouwen en terreinen, naar dien dienst. De desbetreffende artikelen zijn respectievelijk met f 12,8 miljoen en met f 9 miljoen verhoogd. Daarnaast is een nieuwe post ad f 4,5 miljoen ingevoegd voor opnemingsvaartuigen. Daarbij is, zooals vanzelf spreekt, rekening gehouden met den geschat- ten levensduur van de in aanbouw zijnde schepen, gebouwen, enz.

Voorts is thans f 8 miljoen ten laste van den Buitengewonen Dienst gebracht wegens uitrusting van schepen, vaartuigen en inrichtingen aan den wal, terwijl voor het Marine-Etablissement te Soerabaja f 4 miljoen meer is aangevraagd.

Bovendien is opgenomen een buitengewoon crediet ad f 10 miljoen, zulks ten einde de zich snel wijzigende omstandig- heden in het Verre Oosten, welke zelfs bij de meest nauw- keurige raming onmogelijk tijdig kunnen worden voorzien, onmiddellijk het hoofd te kunnen bieden.

Tegenover deze verhoogingen en nieuwe uitgaven staat o.a. dat, terwijl voor 1946 een bedrag van f 20 miljoen was opge- bracht voor Marine-personeelskosten, welke een aflopend karakter hebben, thans daarvoor geen post behoefde te worden opgenomen, omdat, naar mag worden verwacht, de hierbedoelde uitgaven in 1947 niet behoeven te worden gedaan.

IX A. Openbare Werken en Wederopbouw.

Raming 1947	Uitgaven	f 256 926 050	
	Middelen	1 887 978	
Nadeelig saldo		f 255 038 072	
Raming 1946	Uitgaven	f 360 212 200	
	Middelen	7 530 167	
Nadeelig saldo		352 682 033	
Minder		f 97 643 961	

Ook ten aanzien van den Buitengewonen Dienst van dit be- grootingshoofdstuk geldt, dat bij de ramingen in ernstige mate is rekening gehouden met den financieelen toestand des lands. Verwezen moege worden naar hetgeen ter zake bij de bespreking van den Gewonen Dienst is opgemerkt.

Bij een beschouwing van de cijfers dezer begrooting blijkt, dat voor den wederopbouw het verschil tusschen de geraamde bedragen in totaal f 153 miljoen ten gunste van 1947 bedraagt. Deze verlaging is het gevolg van een vermindering der werk- uitgaven voor die objecten, welke uit hoofde van hun urgentie reeds grootendeels in 1946 tot uitvoering kwamen. Tot die objecten behooren de puinopruijing, het aanbrengen van nood- voorzieningen aan onroerend goed, het herstel en de weder- opbouw van Walcheren en de Wieringermeer, alsmede enkele urgente openbare objecten in de gemeente Rotterdam. Mede in verband met het vorenstaande behoefde voor de uitgaven voor tewerkstelling van arbeiders in de getroffen gebieden minder dan de helft te worden geraamd van het bedrag, dat uit dezen hoofde voor 1946 noodig werd geacht. Ten slotte zijn onder de kapitaalsuitgaven de credieten voor woningwetbouw in verwoeste gebieden voor 1947 f 19,5 miljoen lager geraamd.

Intusschen dient daarbij in aanmerking te worden genomen, dat de middelenopbrengst betreffende den wederopbouw belang- rijk, namelijk met ruim f 6 miljoen, is verlaagd. Minder is ge- raamd wegens ontvangsten in verband met de puinopruijing, ontvangsten in verband met de tewerkstelling van arbeiders in getroffen gebieden en ontvangsten in verband met den verkoop van bouwmaterialen.

Ter tegemoetkoming in het tekort aan woonruimte is het woningbouwprogramma van de Volkshuisvesting uitgebreid van 10 000 tot 32 500 woningen, hetgeen voor deze afdeeling een verhooging veroorzaakt ten opzichte van 1946 van f 58 miljoen.

De raming voor den Buitengewonen Dienst van de afdeeling Rijkswaterstaat is met bijna f 12 miljoen verminderd. Dit is eenzijds het gevolg van de verlaging der uitgaven ten behoeve van den wederopbouw van Rijkseigendommen met f 20 miljoen en anderzijds van een verhooging van o.a. de kosten van aanleg van wegen, voorkomende op het Rijkswegenplan met 5,6 mil- lioen. Er kan worden opgemerkt, dat door den Rijks-

waterstaat het herstel van doos den oorlog beschadigde werken wordt voortgezet, terwijl in 1947 de onderhoudswerken met meer kracht zullen worden ter hand genomen.

Nieuw opgenomen is een bedrag van f 4.5 miljoen voor subsidies in loonen en daarmee gelijk te stellen kosten, verbonden aan de tewerkstelling van politieke gevangenen. Deze uitgaven komen voor het grootste deel weer onder de middelen van hoofdstuk IV (Justitie) terug.

IX B. Verkeer.

Raming 1947 Uitgaven	f	90 649 450	
Middelen		Memorie	
Nadeelig saldo		L	90 649 450
Raming 1946 ¹⁾ Uitgaven	f	195 861 300	
Middelen		330 000	
Nadeelig saldo			195 511 300
Minder	f	104 861 850	

Bij een vergelijking van de ramingen voor beide dienstjaren dient in het oog te worden gehouden, dat ingevolge de herindeeling der Ministeries voos 1947 in dit hoofdstuk de kapitaalverstrekking aan de P.T.T. is opgenomen (voor 1946 is hiervoor onder hoofdstuk V (Binnenlandsche Zaken) f 54,7 miljoen uitgetrokken), doch dat daartegenover de uitgaven voor Mijnwezen en Energievoorziening (voor 1946 te zamen bedragende f 21,1 miljoen) naar hoofdstuk S (Economische Zaken) zijn overgegaar. Houdt men met een en ander rekening, dan bedraagt de verlaging van den Buitengewonen Dienst f 139 miljoen.

Deze vermindering is in de eerste plaats veroorzaakt doos het vervallen van de uitkeering aan het Scheepvaartfonds van het; nadeelig saldo der kapitaalsbegrooting van dat fonds. Daarnaast Bon door liet aflopen van werkzaamheden, verbonden aan de exploitatie van de gevorderde koopvaardijvloot, voor 1947 minder worden geraamd dan voor 1946.

Voorts is in de ontwerp-begrooting voor 1946 een post van f 48,5 miljoen opgenomen wegens vergoeding voor in 1945 geleden bedrijfsschade, als gevolg van de spoorwegstaking, voor welk doel in 1947 geen bedrag meer behoefde te worden opgenomen.

Een nieuwe post groot f 15 miljoen is in 1947 uitgetrokken wegens kosten voor het in gereedheid brengen van luchtvaartterreinen. In beginsel is besloten, dat de kosten van aanleg van de burgerlijke luchtvaartterreinen in haar geheel voor rekening van het Rijk zullen worden genomen.

Ook is een nieuw artikel opgenomen, groot f 2,3 miljoen, wegens termijnbetaling van door derden gekochte zeeschepen. Voor bijzonderheden moge roosdeil verwezen naar de Memorie van Toelichting.

De uitgaven verband houdende met liet herstel van de Rijn- en binnenvloot, konden — in de verwachting, dat de Commissies, die belast zijn met de terugvoering van Nederlandsche schepen uit liet buitenland, haar taak vóór 1947 goeddeels zullen hebben beëindigd — thans memorie worden geraamd.

De voorschotbetalingen voor vervoer ten behoeve van geallieerde landen, naarroor. in 1946 f 2,5 miljoen was geraamd, zijn thans eveneens voor memorie opgenomen.

X. Economische Zaken.

Raming 1947 Uitgaven	f	97 097 600	
Middelen		26 802 800	
Nadeelig saldo	f	70 294 800	
Raming 1946 Uitgaven	f	382 420 600	
Middelen		329 210 529	
Nadeelig saldo			53 210 071
Meer	f	17 084 729	

Zoals bij hoofdstuk IS B (Verkeer) reeds is medegedeeld, is als gevolg van de gewijzigde Departementale indeeling, de

¹⁾ Met inbegrip van het inmiddels opgeheven hoofdstuk X A (Scheepvaart).

zorg voor het Mijnwezen en de Energievoorziening overgegaan van Verkeer en Energie naar Economische Zaken. In de begroting van Verkeer en Energie was voor 1946 voor die onderdeelen f 21,1 miljoen uitgetrokken. Houdt men hiermede rekening, dan blijkt dat liet nadeelig saldo van den Buitengewonen Dienst van het onderhavige hoofdstuk in feite niet met f 17,1 miljoen is verhoogd, doch met f 4 miljoen is verminderd.

De uitgaven voor liet Centraal Distributiekantoor (de uitkeeringen aan de gemeenten hieronder begrepen) zijn in r-er-gelijking met de raming voor 1946 met ruim 13 miljoen verlaagd. Een bijzondere commissie is belast met een onderzoek naar de mogelijkheid de kosten van de distributie te verlagen. Vooruitlopende op dit onderzoek is liet moeilijk reeds thans een definitief bedrag van de te bereiken bezuiniging te noemen.

Voor de uitgaven van de Rijksbureaux van Handel en Nijverheid kon een aanzienlijk lager bedrag worden geraamd. De oorzaak hiervan is voornamelijk gelegen in de omstandigheid, dat de bemoeiingen van de Rijksbureaux met de productie en distributie van industrieële grondstoffen en eindproducten geleidelijk aan verminderen. Houdt men rekening niet de uitgaven van den Centralen Dienst voor de Economische Contrôle, waarvoor a de begroting voor 1947 een afzonderlijk artikel is opgenomen, dan bedraagt de verlaging f 7,4 miljoen. De raming van de opbrengst van de heffingen der Rijksbureaux is vermindert met f 2,2 miljoen.

Voor 1947 wordt door den Dienst van den Commissaris-Generaal voor de Nederlandsche Economische Belangen in Duitschland f 2,2 miljoen minder aangevraagd, aangezien aangenomen mag n-orden, dat de werkzaamheden medio 1947 zullen zijn beëindigd. De raming van de ontvangsten van den dienst is met f 1,5 miljoen verminderd.

Hoe-wel op dit moment moeilijk kan worden bepaald, welk bedrag in 1947 nodig zal zijn voor den steun van den prijs van bepaalde goederen, kan wel worden gezegd, dat, mede door het wegvallen van den toeslag op de steenkolenprijzen, de uitgaven voor prijssubsidies (Fonds voor de Prijspolitiek) voor 1947 lager zullen zijn dan voor 1946. Voorloopig is de raming met f 35 miljoen verminderd. Daarentegen moest f 20 miljoen meer worden aangevraagd voor kapitaalverstrekking aan de Staatsmijnen. Deze hogere raming houdt verband met het uitvoeren van belangrijke aanlegwerken.

De raming van de boeten, op ie leggen door het economische berechtingsapparaat Bon, gezien de ter zake bestaande vers-~achingeli, met ruim f 2 miljoen worden verhoogd. Hier staat evenn-el tegenover, dat de post voor nog te ontvangen boeten, opgelegd in den bezettingstijd, welke post voor 1946 oorspronkelijk is geraamd op f 27 miljoen, thans is komen te vervallen.

Ten slotte zij er nog de aandacht op gevestigd, dat de posten betreffende den aan- en verkoop van grondstoffen en producten, ss-aan-oor in 1946 in ontvangst en uitgaaf f 275 miljoen was geraamd, thans voor memorie konden worden uitgetrokken.

XI. Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening.

Raming 1947 Uitgaven	f	81 778 500	
Middelen		17 200 000	
Nadeelig saldo	f		U4 578 500
Raming 1946 Uitgaven	f	107 034 935	
Middelen		16 120 000	
Nadeelig saldo			90 914 935
Minder	f	26 336 435	

In de ontwerp-begroting voor 1946 was wegens voorschotten aan de Stichting Landelijke Bezettingsschade f 17,5 miljoen aangevraagd. In totaal zal naar raming in verband met de vordering van gronden voor vliegvelden f 22 à 23 miljoen nodig zijn. Thans wordt voor voorschotten aan de Stichting Beheer Landbouwgronden (waarin eerstgenoemde stichting inmiddels is overgegaan) liet restant ad f 5 miljoen voldoende geacht.

De raming van de uitgaven van den Rijksdienst voor Landbouwlisterel, voor zoover die ten laste van dit hoofdstuk komen, konden ruim f 10 miljoen lager worden geraamd. Dit houdt verband met de afnemende bemoeiingen van dezen dienst. waarop

reeds is gewezen bij de bespreking van den Buitengewonen Dienst van hoofdstuk VII B (Financiën).

Aldaar is ook reeds megelegedeeld, dat de uitgaven voor de financiering van het Landbouwherstel uiteindelijk teel laste van laatstgenoemd hoofdstuk komen en dat voor die uitgaven voor 1947 bijna f 205 miljoen minder is uitgetrokken.

Ten gevolge van een gewijzigde indeeling der begrooting zijn de bedragen, die op de onderscheidene artikelen voor 1946 en 1947 voor Landbouwherstel zijn aangevraagd, onderling niet wel vergelijkbaar. Ten einde aan dit bezwaar tegemoet te komen, volgt hier een overzicht van de uitgaven voor beide dienstjaren (met inbegrip van die, welke ten laste van hoofdstuk VII B komen), waarin de uitgaven voor 1946 zijn gerangschikt naar de indeeling van de begrooting 1947.

Art.	Omschrijving	1947	1946	Meer	Minder
144	Personeelsuitgaven	f 1 725 000	f 1 340 240	f 384 760	—
145	Materieele behoeften	1 138 800	1 518 260	—	f 379 460
146	Bijkomende kosten in verband met verstrekkingen in natura aan gedupeerden	—	7 740 000	—	7 740 000
147	Uitgaven in verband met aankleeding landschap	2 000 000	—	2 000 000	—
148	Kosten wetenschappelijk onderzoek	213 000	261 500	—	48 500
149	Rente vergoeding aan geclupeerden	2 160 000	—	2 160 000	—
150	Schadevoorkomende voorzieningen	—	6 050 000	—	6 050 000
151	Subsidiën	64 500	250 000	—	185 500
153	Cultuurtechnisch herstel van de gronden . . .	43 300 000	69 000 000	—	25 700 000
154	Overig herstel van gronden en graslanden . .	8 800 000	8 500 000	300 000	—
155	Verstrekking van structuurherstellende middelen	10 610 000	30 325 000	—	19 715 000
	Bijdrage in kapitaalsschade aan				
156	a. Grond	—	—	—	—
157	b. Boomen en boomgaarden	—	12 000 000	—	12 000 000
158	c. Bosschen	2 000 000	6 000 000	—	4 000 000
159	d. Vee­stapel	—	64 530 000	—	64 530 000
160	e. Bedrijfsinventaris	8 000 000	16 000 000	—	8 000 000
161	f. Bedrijfsmiddelen	—	—	—	—
162	g. Producten en gewassen	10 000 000	40 200 000	—	30 200 000
163	Pachtvergoedingen	9 000 000	25 500 000	—	16 500 000
164	Vergoeding van levensonderhoud	—	25 840 000	—	25 840 000
	Totaal minder	f 99 011 300	f 315 055 000	f 4 844 760	f 220 888 460
		—	—	—	f 216 043 700

Ten aanzien van liet Bureau Oogst­voorziening zij ten slotte nog opgemerkt, dat de uitgaven, verband houdende met de voorziening in de behoefte aan arbeidskrachten, paarden en werktuigen, ongeveer voor hetzelfde bedrag zijn uitgetrokken als in 1946, doch dat liet, nu allengs meer inzicht in deze materie is verkregen, verantwoord wordt geacht wegens ontvangsten ruim f 1 miljoen meer te ramen.

XII. Sociale Zaken.

Raming 1947 Uitgaven	f 17 661 437
Middelen	603 450
Nadeelig saldo	f 17 057 987
Raming 1946 Uitgaven	f 84 373 755
Middelen	1 847 638
Nadeelig saldo	82 528 117
Minder	f 65 470 130

De Buitengewone Dienst van dit hoofdstuk vertoont in vergelijking met 1946 een verlaging van bijna f 66 miljoen. De

belangrijkste bijdrage tot deze verlaging vormt de lagere raming voor overbruggingssteun (f 40 miljoen minder). Dit werd mogelijk geacht op grond van de overweging, dat in 1947 ongeveer alle beschikbare arbeidskrachten door het bedrijfsleven zullen zijn geabsorbeerd. In verband hiermede konden ook de uitgaven voor wachtgelden met f 15 miljoen worden verlaagd. Voorts behoeften thans geen gelden meer te worden uitgetrokken voor Nederlands Volksherstel, terwijl voor de H.A.R.K., uitsluitend ter tegemoetkoming in de kosten van het centrale apparaat, een bedrag van f 300 000 is uitgetrokken. Voor 1946 was voor beide instellingen tezamen nog f 3 miljoen aangevraagd.

De uitgaven voor de verstrekking van goedkope levensmiddelen aan behoeftige personen konden eveneens belangrijk worden verlaagd en zijn, evenals de daartegenover staande inkomsteil, overgebracht naar den Gewonen Dienst.

In verband met de verbetering van de groentenvoorziening is f 1 miljoen minder geraamd voor verschaffing van vitamine-tabletten.

Voorts kon voor repatriëring niet een belangrijk lager bedrag worden volstaan. In 1947 zal de afdeling Repatriëring zich uitsluitend hebben bezig te houden met de administratieve afwikkeling van den dienst.

Ten slotte behoeften thans geen gelden te n-orden aangevraagd voor plaatsing en inrichting van barakken, waarvoor in de ontwerp-begrootin:: voor 1946 ruim f 3 miljoen was geraamd.

XIII. Overzeesche Gebiedsdeelen.

Raming 1947 Uitgaven	f	9 400 000
Middelen		nihil
Nadeelig saldo	f	9 400 000
Raming 1946 Uitgaven	f	143 300
Middelen		nihil
Nadeelig saldo		143 300
Meer	f	9 256 700

In den Buitengewonen Dienst werden een tweetal nieuwe artikelen ingevoegd. In de eerste plaats een post wegens „Serugbetaling aan Suriname van door dit gebiedsdeel ten behoeve van de algemeene oorlogvoering gedane uitgaven (eerste termijn) f 1,4 miljoen”. Dit betreft de terugbetaling van geiden, welke gedurende de oorlogsjaren door Suriname tot een totaal van Sur. f 5 000 000 vrijwillig aan de Nederlandsche Regeering te Londen merd afgedragen. Een en ander werd mogelijk gemaakt door de korte periode van voorspoed, welke Suriname in die jaren beleefde. Thans is de economische situatie van dit gebiedsdeel zoodanig verslechterd, dat wederom ernstig met begrootingstekorten rekening moet worden gehouden. Op grond van deze overweging bestaat liet voornemen tot geleidelijke restitutie van het indertijd ter beschikking gestelde bedrag over te gaan.

Verder werd ingelascht een artikel wegens „Bijdrage aan het Welvaartsfonds Suriname”, ten bedrage van f 5 miljoen. Het ligt in het voornemen in totaal een bedrag van f 40 miljoen ter beschikking van dit fonds te stellen, m-aardoor uitvoering kan worden gegeven aan een Welvaartsplan, hetwelk beoogt de opheffing van Suriname uit de sinds menschenheugenis bestaanden toestand van noodlijdendheid, hetgeen bereikt zou kunnen worden, indien dit gebiedsdeel een zekere economische zelfstandigheid verliereeg. Een wetsontwerp tot stichting van een „Welvaartsfonds Suriname” zal binnenkort bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal worden ingediend.

In liet volgend overzicht van den Buitengewonen Dienst zijn de uitgaven, middelen en saldi niet hoofdstuksgewijs weergegeven, doch met het oog op het inzicht in den materieelen inhoud van dezen dienst gerangschikt naar uitgavengroepen en in vergelijking gebracht met de overeenkomstige gegevens van den dienst 1946.

Vergelijkend overzicht van den Buitengewonen Dienst.
(in miljoenen guldens)

OMSCHRIJVING	1947			1946 ¹⁾		
	Uitgaven	Middelen	Saldo b = batig n = nadeelig	Uitgaven	Middelen	Saldo b = batig n = nadeelig
<i>Expeditie voor herstel van orde en rust in Indië en liquidatie oorlogvoering, waaronder begrepen uitgaveii voor resp. inkomsten van de Geallieerden en nadeelig saldo Scheepvaartfonds</i>	349,0	3,1	n. 345,9	689,2	102,3	n. 586,9
<i>Steun bij den herbouw, waaronder verstaan de uitgaveii in verband met oorlogsschade, andere schadevergoedingen, Zee- en Luchtvaartverzekeringswet, landbouwherstel, reconstructie van de koopvaardijvloot, op gang brengen bedrijven (waaronder de uitgaven voor herstel Rijn- en binnenvloot, uitkeering Nederlandsche Spoorwegen voor bedrijfsschade als gevolg van de spoorwegstaking). . .</i>	620,7	0,5	n. 620,2	944,2	7,1	n. 937,1
<i>Noodhulp, waaronder verzorging oorlogsslacitoffers, bijzondere uitkeeringen aan gemeenten, aflossing lang-loopende buitenlandse credieten, steunverleening aan gesloten bedrijven, oogstwerkzaamheden, subsidieering N.V.H. en H.A.R.K., kinderuitzending naar het buitenland, vitamineverstreking, repatriëring, ondersteuning uitgeweken Nederlanders</i>	52,8	12,6	n. 40,2	103,9	11,4	n. 92,5
<i>Uitgaven in verband met de uitvoering van de wet op het consumentencrediet</i>	183,5	100,0	n. 83,5	Memorie	Memorie	—
<i>Voorzieningen in afwachting en ten behoeve van de weder-inschakeling van arbeiders in het productieproces, t. w. wachtgeldregelingen, overbruggingssteun en andere sociale bijstand</i>	15,7	—	n. 15,7	72,7	1,4	n. 71,3
<i>Overheidsbemoeiing met distributie en prijsregeling, t. w. C.D.K., tegemoetkoming gemeentelijke distributiekosten, Rijksbureaux v o o Hanclel en Nijverheid, prijstoeslagen, aan- en verkoop van grondstoffen en producten (hierin echter niet begrepen liet nadeelig saldo van het Landbouwcrisisfonds)</i>	91,5	25,9	n. 65,6	413,9	327,2	n. 86,7
<i>Bijdrage aan het Welvaartsfonds Suriname</i>	8,0	—	n. 8,0	—	—	—
<i>Bijzondere rechtspleging c.a., zuiveringsmaatregelen en herstel rechtsverkeer</i>	94,3	19,2	n. 75,1	129,6	5,2	n. 124,4
<i>Afwikkeling Nederlandsche Arbeidsdienst</i>	—	—	—	9,5	11,1	b. 1,6
<i>Uitgaven/Inkomsten, voortvloeiende uit de gelcsaneering. .</i>	—	—	—	—	200,0	b. 200,0
<i>Bijdrage van den Gewonen Dienst van hoofdstuk VII B der Rijksbegrooting.</i>	—	90,8	b. 90,8	—	17,7	b. 17,7
Totaal zonder kapitaalsuitgaven en -ontvangsten	1415,5	252,1	n. 1163,4	2363,0	683,4	n. 1679,6
Kapitaalsuitgaven en -ontvangsten						
<i>Kapitaalsverstreking en credietverleening aan Staats-bedrijven, -fondsen en -instellingen</i>	148,2	29,2	n. 119,0	150,8	23,8	n. 127,0
<i>Credietverleening aan particuliere bedrijven</i>	—	—	—	52,6	—	n. 52,6
<i>Voorschotten aan de Maatschappij tot financiering van het Nationaal Herstel N.V. ten behoeve van aanvullende herstellfinanciering</i>	—	—	—	212,6	—	n. 212,6
<i>Aanschaffing van inaterieele uitrusting leger en vloot. .</i>	194,6	—	n. 194,6	191,0	—	n. 191,0
<i>Overige kapitaalsposten</i>	181,4	7,3	n. 174,1	144,6	59,3	n. 85,3
Totaal van den Buitengewonen Dienst	1939,7	288,6	n. 1651,1	3114,6	766,5	n. 2348,1

¹⁾ In herinnering wordt gebracht, dat nog geen rekening is gehouden met de eerstdaags bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal in te dienen Nota's van Wijzigingen.

Rijksfondsen en -bedrijven.

Ingevolge liet bepaalde in artikel 87 der Comptabiliteitswet en artikel 11 der Bedrijvenwet worden bij de Rijksbegrooting voor liet dienstjaar 1947 gelijktijdig ingediend de begrootingen der afzonderlijke fondsen en der Staatsbedrijven voor gemeld dienstjaar, te weten van:

- A. liet Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds;
- E. liet Zuiderzeefonds;
- C. liet Landbouwcrisisfonds;
- D. het Gemeentefonds;
- E. het Scheepvaartfonds;
- F. het Staatsbedrijf der Algemeene Landsdrukkerij;
- C. het Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie;
- E. het Staatsmuntbedrijf;
- I. het Staatsvischershavenbedrijf;
- J. de Staatsmijnen in Limburg.

De resultaten dezer begrootingen, voor zooveel leidende tot uitgaven ten laste van of inkomsten ten bate van de Rijksbegrooting, zijn opgenomen eenerzijds in de hoofdstukken der Rijksbegrooting van uitgaven, anderzijds verwerkt in de Middelen.

Voor zoover daarnaast deze begrootingen tot algemeene opmerkingen aanleiding geven, moge het volgende dienen:

A. Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds.

De begrooting n-ijst in ontvang en uitgaaf een bedrag aan van f 324 083 362.

In de begrooting van uitgaven is geraamd voor algemeen beheer f 1 107 835; voor pensioensbetalingen f 114 000 000; voor definitieve beleggingen f 133 753 314 en voor tijdelijke beleggingen f 75 000 000.

Onder de ontvangsten is begrepen liet batig slot der rekening van het fonds over het jaar 1946, groot f 69 003 000, terwijl voor ontvangsten uit beleggingen, pensioensbijdragen en uitkeeringen bedragen zijn opgenomen van respectievelijk: f 142 000 000, f 10 715 800 en f 42 305 162.

B. Zuiderzeefonds.

De Gewone Dienst sluit met een totaalbedrag aan ontvangsten en uitgaven van f 1 805 400. Voor 1946 was dit f 4 599 370, gevende alzoo een vermindering van f 2 793 970.

De Buitengewone Dienst is geraamd voor f 58 186 100 (vorig jaar f 62 980 410). Deze lagere raming ad f 4 794 310 is voornamelijk een gevolg van het feit, dat voor de Noordoostelijke polder met f 56 302 000 is volstaan, term-ijl voor 1946 f 61 402 100 was uitgetrokken.

C. Landbouwcrisisfonds.

In den aanvang van deze Nota is er reeds de aandacht op gevestigd, dat, aangezien voor het nadeelig saldo van het Landbouwcrisisfonds in feite geen dekking aanwezig is, liet nadeelig saldo van den Buitengewonen Dienst der Rijksbegrooting met het nadeelig saldo van dat fonds behoort te worden vermeerderd.

Vergeleken met de ontwerp-begrooting voor 1946, toen het tekort van het Landbouwcrisisfonds op f 376 240 000 is begroot, is het geraamde tekort van het fonds voor 1947 (f 316 282 913) belangrijk lager.

In het algemeen gedeelte van de Memorie van Toelichting op de ontwerp-begrooting van het fonds voor 1947 is een uiteenzetting gegeven van de richtlijnen, welke teil grondslag hebben gelegen aan de berekening van de in de begrooting opgenomen bedragen. Daarin is ook medegedeeld, dat het in de bedoeling ligt, om, zoodra de omstandigheden zulks toelaten, voor de voedingsmiddelen prijzen te berekenen, die overeenkomen met den kostprijs van het product. Voor 1947 moest echter nog rekening worden gehouden met een matige subsidieering voor brood, vleesch en zuivelproducten.

D. Gemeentefonds.

Het Gemeentefonds is ingesteld bij de Wet op de Financiële Verhouding van 1929. Deze wettelijke regeling werd geheel gewijzigd bij het Besluit Financiële Verhouding van 15 Juli 1943 (*Nederlandsche Staatscourant* van 30 Augustus 1943,

no. 167), bij welk besluit de thans nog geldende voorschriften zijn vastgesteld voor de inkomsten en uitgaven van liet fonds.

De begrooting is gesplitst in twee afdeelingen; Afdeeling I bevat de inkomsten en uitgaven, voortvloeiende uit de oude wet op de Financiële Verhouding, betreft dus uitkeeringen van alle gemeenten, terwijl Afdeeling II is bestemd voor het geven van bijdragen aan noodlijdende gemeenten.

Eet totaal der uitkeeringen uit Afdeeling I bedraagt f 54 miljoen, waartegenover een gelijk bedrag aan ontvangsten staat uit belastingopbrengsten.

De uitkeeringen uit Afdeeling II beloopt tezamen f 60 miljoen, waartegenover staat een gelijke bijdrage ten laste van hoofdstuk V der Rijksbegrooting.

E. Scheepvaartfonds.

De bezitsvordering der Nederlandsche koopvaardijvloot op grond van het „Zeeschepenbesluit 19-12” is in 1946 geëindigd. De afwikkeling der werkzaamheden, verband houdende met de exploitatie geclurende de vorderingsperiode, zal ten deele in 1947 plaats vinden. De hieruit voortvloeiende kosten, alsmede de lasten en baten inzake de exploitatie van schepen in eigendom van den Staat, zijn opgenomen in de eerste afdeeling der begrooting van het Scheepvaartfonds. Het nadeelig saldo van deze afdeeling bedraagt f 115 450.

Ten laste van de tweede afdeeling (begrooting der kapitaals-uitgaven en -ontvangsten) zijn gebracht de kosten van aankoop van schepen (gedeeltelijk voor rekening van derden), alsmede de door het Rijk te dragen kosten verbonden aan de reconstructie van de koopvaardijvloot. Voor zoover deze kosten niet kunnen worden bestreden uit de ten gunste van het Scheepvaartfonds verantwoorde verzekeringspenningen wegens verloren gegane schepen of door toewijzing van Duitsche herstelbetalingsschepen, komen zij ten laste van de Rijksbegrooting (hoofdstuk VII E, Financiën).

F. Staatsbedrijf der Algemeene Landsdrukkerij.

De lasten van de exploitatie bedragen f 4 669 640 tegen f 4 117 980 in 1946. Deze stijging van de lasten vindt voornamelijk haar oorzaak in verhooging van het geraamde „materiaal-verbruik” met f 400 000.

Onder de baten van de exploitatie is de post „opbrengst drukwerk” verhoogd met een bedrag van f 552 460.

De kapitaalsuitgaven bedragen f 375 820 tegen f 170 500 in 1946. Dit is o.m. een gevolg van den in bezettingstijd ontstanen achterstand in de vernieuwing van machines en gereedschappen, welke geleidelijk moet worden ingehaald en waartoe een bedrag van f 168 000 is uitgetrokken tegen f 100 000 in 1946. Voorts is voor den eventueelen aankoop van een belendend perceel voorloopig een bedrag van f 112 000 uitgetrokken.

G. Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie.

Door middel van ingevoerde en voorgenomen tariefsverhogingen en toenemenden verkeersomvang zijn de baten der exploitatie voor 1947 f 11 971 000 hoger geraamd en in overeenstemming gebracht met de daartegenoverstaande lasten.

Hierdoor was het mogelijk, ondanks een stijging van deze lasten — o.a. door verhoging van het prijs-niveau — een sluitende exploitatie-rekening te verkrijgen, zulks in tegenstelling met 1946, toen een nadeelig saldo van f 17 047 000 ten laste van hoofdstuk V van de Rijksbegrooting moest worden gebracht.

Het op peil brengen van de bedrijfsmiddelen, zoowel door het inhalen van door den oorlogstoestand ontstanen achterstand als door noodzakelijke uitbreiding ter voorziening in dringende verkeersbehoeften, eischt wederom belangrijke kapitaalsuitgaven. Voor vervanging en uitbreiding van bedrijfsmiddelen wordt voor 1947 f 55 806 000 aangevraagd, dat is f 10 602 000 meer dan voor 1946.

H. Staatsmuntbedrijf.

Op het tijdstip, waarop de begrooting van het Staatsmuntbedrijf moest worden opgesteld, bestond nog geen zekerheid of en in welken omvang in den loop van het jaar 1947 tot aanmuntning zal worden overgegaan.

Met een eventueel muntprogram kon dan ook geen rekening worden gehouden, in verband waarmee deze begrooting dient te worden beschouwd als een minimum-begrooting.

Mocht opdracht tot aanmunting worden gegeven, dan zullen de hiervoor benodigde gelden t.z.t. suppletoir worden aangevraagd.

Het tekort op de exploitatie van liet Muntbedrijf wordt geraamd op f 468 046.

Van dit bedrag komt de helft ad f 234 023 ten laste van liet Nederlandsche Muntfonds, welke som uit dien hoofde wordt aangevraagd onder de Kapitaalsuitgaven van den Buitengewonen Dienst van hoofdstuk VII B der Rijksbegrooting.

I. Staatsvischershavenbedrijf.

Voor 1947 werd een sluitende exploitatie-rekening verliregen. Uit is een aanzienlijk gunstiger resultaat dan vorig jaar, toen een nadeelig saldo van f 106 000, ten laste van het Rijk moest worden gebracht.

De lasten der exploitatie worden voor 1947 geraamd op f 619 870 (vorig jaar f 579 730).

Niettegenstaande deze stijging van de uitgaven kon een sluitende begrooting worden verkregen, voornamelijk door een belangrijk gunstiger exploitatie van de hallen (voordeelig saldo f 186 985, vorig jaar f 107 180). Ook de exploitatie van het electriciteitsnet, van de terreinen enz. en van het drijvend droogdok geeft aanleiding tot gunstiger ramingen.

De kapitaaldienst sluit niet een bedrag aan ontvangsten en uitgaven groot f 150 000 (vorig jaar f 230 000), welke daling een gevolg is van het wegvallen van een post voor vernieuwing van een hal, welke voor f 90 000 op de begrooting 1946 was gebracht.

J. Staatsmijnen in Limburg.

Voor aanlegwerken is in 1947 f 40 miljoen geraamd tegen f 19,3 miljoen voor 1946. De hogere raming vindt voornamelijk haar verklaring in de voorgenomen uitbreiding van liet Stikstofbindingsbedrijf.

Het bedrag der begroote afschrijvingen voor 1947 bedraagt f 5 miljoen tegen f 3,6 miljoen voor 1946. Dit laatste houdt mede verband met de voorgenomen uitbreiding der aanlegwerken.

Een wettelijke regeling wordt thans voorbereid, op grond waarvan het nadeelig saldo over 1944 niet door het Rijk zal behoeven te worden uitgelieerd. In de ontwerp-begrooting voor 1947 is hiermede reeds rekening gehouden.

D. RIJKSBEGRUOTING EN HET NATIONAAL BUDGET 1947.

In samenwerking met het Centraal Planbureau i.o. zijn de ramingen van de Rijksbegrooting 1947 geplaatst tegen den achtergrond van het Nationaal Budget van de Nederlandsche Volkshuishouding voor 1947. Dit budget is eensdeels gebaseerd op een prognose van de waarschijnlijke ontwikkeling van den algemeenen economischen toestand in 1947, terwijl anderdeels daarin taken zijn gesteld, welke verwezenlijking voor de toekomst van ons land van essentieel belang wordt geacht.

Het geeft — voorafgegaan door een confrontatie van middelen en behoeften — een overzicht van de geldstroomden, welke zich vermoedelijk zullen bewegen tusschen de volgende groepen van huishoudingen:

1. de gezinshuishoudingen,
2. de collectieve inkomenstrekkers,
3. de bedrijfshuishoudingen,
4. de overheidshuishoudingen, en
5. het buitenland.

Buitendien zijn de geldstroomden van en naar de kapitaalmarkt in dit budget opgenomen.¹⁾

Ten slotte zijn twee tabellen aan liet Nationaal Budget toegevoegd, waarin de relatie tusschen de verschillende begrippen van nationaal inkomen is weergegeven.

¹⁾ Voor de speciale beteekenis, welke in dit verband aan het woord „kapitaalmarkt” wordt gehecht, zie men de toelichting bij de rekening van dien naam.

TABEL 1:

Globaal Plan = Confrontatie van middelen en behoeften (in milliarden guldens) ¹⁾			
Middelen:	Bedrag:	Behoeften:	Bedrag:
1. Nationaal product tegen binnenlandse productie-kosten (prijzen 1947) (90 en 104)	5,3	5. Consumptie gekocht bij bedrijven (17 en 32)	6,1
2. Herstelleveringen en recuperatie (77)	0,1	6. Consumptie in liet buitenland (18 en 71)	0,1
3. Buitenlandse credieten en verkoop van buiten-landsch bezit (S1 en 76)	1,4	7. Overheid, exclusief overgedragen inkomens (62 plus 66 plus 69)	2,7
		8. Netto-investeeringen van het bedrijfsleven (53b) ...	1,7
		9. Steun aan het bedrijfsleven (36, 67 en 94)	0,3
		10. Minus kostprijsverhoogende belastingen (47, 57 en 93)	— 1, 1
4. Totaal beschikbare middelen (11)	9,5	11. Totale behoeften (4)	9,8

TABEL 2:

Begrooting van de Nederlandsche Volkshuishouding (in milliarden guldens)			
I. Gezinshuishoudingen.			
Ontvangsten:	Bedrag:	Uitgaven:	Bedrag:
12. Productieve inkomens betaald door de bedrijven (44 en 96)	6,2	17. Consumptie gekocht bij bedrijven (5 en 32)	6,1
13. Productieve inkomens betaald door de overheid (G2 en 101)	1,3	18. Consumptie in het buitenland (G en 71)	0,1
14. Overgedragen inkomens (63)	0,8	19. Premiën (24)	0,2
15. Pensioenen (29)	0,3	20. Belastingen (55)	1,3
		21. Betaling van overheidsdiensten en terugbetaling consumentencrediet (56)	0,1
		22. Te besparen (79)	0,8
16. Totaal (23 en S6)	8,6	23. Totaal (16 en 86)	8,6
II. Collectieve inkomenstrekkers.			
Ontvangsten:	Bedrag:	Uitgal-en:	Bedrag:
24. Premiën (19)	0,2	29. Pensioenen (15)	0,3
25. Bijdragen van bedrijven (na aftrek van administra-tiekosten en n-inst) (45 en 97)	0,1	30. Te beleggen saldo (80)	0,3
26. Bijdragen van de overheid (64)	0,1		
27. Rente van de overheid (65)	0,2		
28. Totaal (31)	0,6	31. Totaal (28)	0,6
III. Bedrijfshuishoudingen (inclusief overheidsbedrijven en wederopbouw).			
A. Exploitatierekening.			
Ontvangsten:	Bedrag:	Uitgaven:	Bedrag:
32. Leveranties aan gezinnen (5 en 17)	6,1	44. Belooning van productiefactoren (12 en 96)	6,2
33. Leveranties aan de overheid (66)	1,0	45. Pensioensbijdragen (25 en 97)	0,1
34. Leveranties aan het buitenland (uitvoer) (75)	1,4	46. Leveranties van het buitenland (invoer inclusief recuperatie) (72)	2,4
35. Leveranties aan andere bedrijven (53)	2,7	47. Kostprijsverhoogende belastingen (10, 57 en 93) ...	1,1
36. Steun van de overheid (9, 67 en 94)	0,3	S . Winstbelastingen (S)	0,2
37. Rente van de overheid (68)	0,1	49. Overige betalingen aan de overheid (59)	0,3
		50. Afschrijvingen (42)	1,0
		51. Reserveeringen (41 en 99 minus 48)	0,3
38. Totaal (52)	11,6	52. Totaal (38)	11,6
B. Kapitaalrekening.			
Ontvangsten:	Bedrag:	Uitgaven:	Bedrag:
39. Opgenomen „crediet” (83)	1,3	53. Investeeringen (35):	
40. Herstelleveringen en recuperatie (2 en 77)		a. Vervangingsinvesteeringen (91)	1,0
41. Reserveeringen (51)	0,3	b. Netto-investeeringen (S)	1,7
42. Afschrijvingen (50)	1,0		
43. Totaal (54)	2,7	54. Totaal (43)	2,7

1) De tusschen haakjes geplaatste getallen verwijzen naar de corresponderende posten in de tabellen 1 tot en met 4.

IV. Overheid (exclusief overheidsbedrijven en wederopbouw).

Ontvangsten:	Bedrag:	Uitgaven:	Bedrag:
55. Belastingen van gezinnen (20)	1,3	62. Productieve inkomens (13 en 101)	1,3
56. Betaling van overheidsdiensten en terugbetaling van consumentencrediet (21)	0,1	63. Overgedragen inkomens (14)	0,8
57. Kostprijsverhoogende belastingen (inclusief vereveningsheffing) (10. 47 en 93)	1,1	64. Pensioensbijdragen (26)	0,1
58. Winstbelastingen (48)	0,2	65. Rente aan collectieve inkomenstrekken (27)	0,2
59. Overige betalingen van bedrijven (49)	0,3	66. Leveranties van bedrijven (33)	1,0
60. Leeningen (84)	1,2	67. Steun aan bedrijven (9, 36 en 94)	0,3
		68. Rente aan bedrijven (37)	0,1
		69. Aankopen in het buitenland (73)	0,4
61. Totaal (70)	4,2	70. Totaal (61)	4,2

V. Buitenland.

Ontvangsten:	Bedrag:	Uitgaven:	Bedrag:
71. Consumptie van gezinnen (6 en 18)	0,1	75. Uitvoer (in ruimen zin) (34)	1,4
72. Invoer (inclusief recuperatie) (46)	2,4	76. Credieten en verkoop van bezit (3 en 81)	1,4
73. Leveranties aan de overheid (69)	0,4	77. Herstelleveranties en recuperatie (2 en 40)	0,1
74. Totaal (78)	2,9	78. Totaal (74)	2,9

VI. Kapitaalmarkt.

Ontvangsten:	Bedrag:	Uitgaven:	Bedrag:
79. Te besparen door gezinnen (22)	0,8	83. Crediet aan bedrijven (39)	1,3
80. Te beleggen saldi der collectieve inkomenstrekken (30)	0,3	84. Leeningen aan de overheid (60)	1,2
81. Buitenlandsche credieten en verkoop van buitenlandsch bezit (3 en 76)	1,4		
82. Totaal (85)	2,5	85. Totaal (82)	2,5

TABEL 3:

Het Nationaal Inkomen volgens de subjectieve methode
(in **milliarden** guldens).

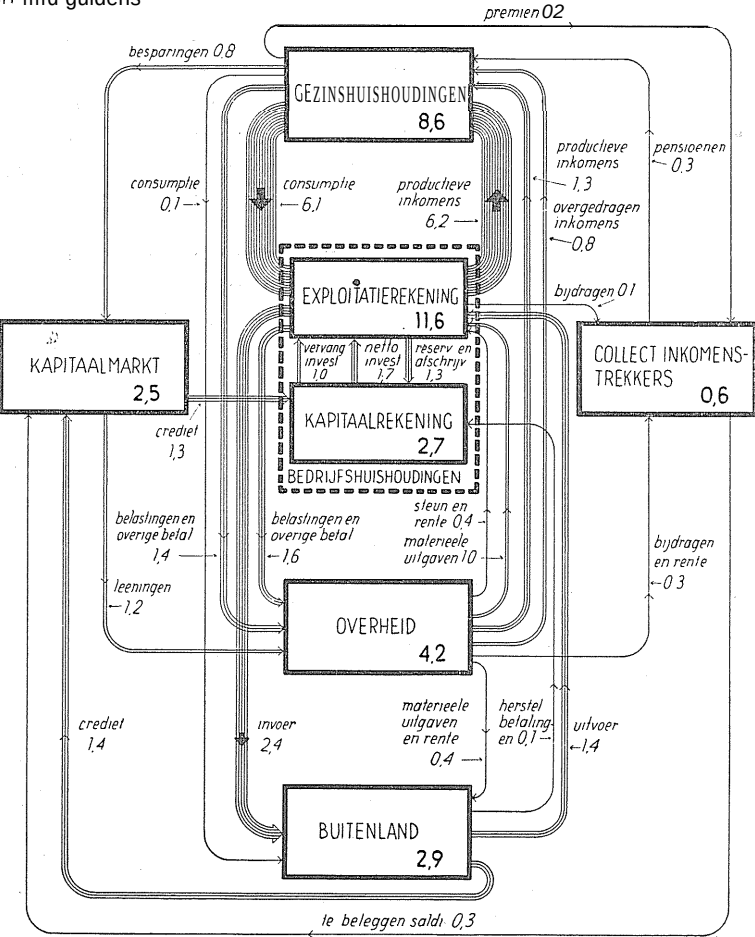
Omschrijving:	Bedrag:
86. Persoonlijk inkomen vóór belasting (16)	8,6
87. Overige particuliere inkomens vóór belasting (niet-uitgekeerde winsten van N.V.'s) (99)	0,5
88. Particulier inkomen vóór belasting (86 plus 87) ...	9,1
89. Pensioensbijdragen (van bedrijven en overheid als werkgever) plus vereveningsheffing minus overgedragen inkomens (door overheid en collectieve inkomenstrekken aan gezinnen uitgekeerd) (97 plus 98 plus 102 minus 14 minus 15)	0,8
90. Nationaal inkomen of nationaal' product tegen binnenlandsche productiekosten (88 plus 89, 1 en 104)	8,3
91. Afschrijvingen (53a)	1,0
92. Bruto nationaal product tegen binnenlandsche productielkosten (90 plus 91)	9,3
93. Hostprijsverhoogende belastingen (10. 47 en 57) ...	1,1
94. Minus steun aan bedrijfsleven (9. 36 en 67)	0,3
95. Bruto nationaal product tegen marktprijzen (92 plus 93 plus 94)	10,1

TABEL 4:
Het Nationaal Inkomen volgens de objectieve methode
(in miljarden guldens).

Omschrijving:	Bedrag:
96. Belooning van productiefactoren door de bedrijven (12 en 44)	6,2
97. Pensioensbijdragen van de bedrijven (25 en 45) ...	0,1
98. Vereveningsheffing	0,2
99. Niet-uitgekeerde winsten van N.V.'s voor belasting (87)	0,5
100. Netto-productie van de bedrijven (96 plus 97 plus 98 plus 99)	7,0
101. Belooning van productiefactoren door de overheid (13 en 62)	1,3
102. Pensioensbijdragen van de overheid als werkgever	0,0
103. Netto-productie van de overheid (101 plus 102) ...	1,3
104. Nationaal inkomen of nationaal product tegen binnenlandse productiekosten (100 plus 103, 1 en 90)	8,3

Schematisch weergegeven vertoont de Nederlandsche volkshuishouding het volgende beeld:

DE NEDERLANDSCHE VOLKSHUISHOUDING 1947
in miljard guldens

CPB 28 AUG '46
AFD.II - 21

Ter toelichting op de begrotingen der onderscheiden groepen van huishoudingen wordt het volgende opgemerkt, waarbij het nummer voor elke opmerking verwijst naar den betreffenden post in het Nationaal Budget.

I. Gezinshuishoudingen.

12. *Productieve inkomens, uitgekeerd door de bedrijven.*

Deze inkomens vormen den belangrijkste post aan de zijde der ontvangsteii, welke post als volgt is bepaald:

De netto-productie van de afzonderlijke groepen van bedrijfshuishoudingen is geschat met behulp van de verwachtingen omtrent het bij inspanning van alle krachten bereikbare productievolume en het niveau der binnenlandsche productiekosten, beiden uitgedrukt in een percentage van 1938. Na bijtelling van de inkomens uit het buitenland bedraagt de aldus bepaalde bijdrage tot het nationaal product f 7 mld. Hier- van is bestemd voor:

n. pensioensbijdragen	f 0,1 mld
b. vereveningsheffing	0,2 „
c. winstbelastingen	0,2 „
d. reserveeringen	0,3 „
	f 0,8 mld

Resteert voor uitkeering aan gezinnen f 7 mld — f 0,8 mld = f 6,2 mld. Dit bedrag ad f 6,2 mld omvat dus de loonen en salarissen, de belooning voor kapitaal en het ondernemers-inkomen.

13. *De productieve inkomens, uitgekeerd door de overheid.*

Deze post omvat de loon- en salarisuitgaven, de rente van de schuld vóór 1940 en de rente van de schuld, welke na de bevrijding is ontstaan. De schuld, welke in den oorlog is ontstaan, draagt geen productief karakter, reden waarom de rente dezer schuld tot de overgedragen inkomens is gerekend.

14. *Overgedragen inkomens.*

Deze inkomens bestaan uit de volgende onderdeelen:

Consumentencrediet	f 180 mln
Kosten noodvoorziening ouden van dagen ...	150 „
Overbruggingsuitkeering	10 „
Wachtgelden	5 „
Indische pensioenen	50 „ ¹⁾
Rente op Indische leeningen	30 „ ¹⁾
Ondersteuning door de gemeenten	130 „
Rente Nederlandsche Staatsschuld, in den oorlog ontstaan	200 „
Steun aan oorlogsslachtoffers	50 „

Bij de kosten noodvoorziening ouden van dagen is reeds rekening gehouden met de in voorbereiding zijnde wet, welke deze materie zal regelen. ²⁾

15. *Pensioenen.*

De pensioenen worden uitgekeerd door de collectieve inkomensstrekkers, die voor een deel zijn ontstaan als gevolg van sociale wetten. De grootte van het bedrag is mede afhankelijk van de bijdragen van de overheid.

17. *Consumptie, gekocht bij bedrijven.*

Bij de raming van dezen post is uitgegaan van de veronderstelling, dat de subsidies ca. 0,2 mld minder zullen bedragen dan in 1946. Zouden in het geheel geen subsidies meer worden gegeven, dan zouden de uitgaven voor consumptie stijgen tot f 6,4 mld. In prijzen van 1946 was de consumptie voor 1946 geraamd op f 6,2 mld, waarbij nog f 0,5 mld aan subsidies moet worden opgeteld om de waarde in ongesubsidieerde prijzen te verkrijgen. Het laat zich thans echter aanzien, dat de consumptie in prijzen van 1947 niet meer dan f 5,4 mld plus f 0,5 mld subsidies = f 5,9 mld zal bedragen. Het hier gegeven plancijfer van f 6,4 mld beteekent derhalve een consumptiestijging van ca. 5 % ten opzichte van 1946.

¹⁾ Deze post komt niet voor op de Rijksbegroting. Hij betreft een uitgave, welke door de Nederlandsche schatkist voor rekening van Nederlandsch-Indië geschiedt en waardoor de vordering van Nederland op Nederlandsch-Indië toeneemt.

²⁾ Deze post is in de Rijksbegroting nog slechts pro memorie opgenomen.

18. *Consumptie in het buitenland.*

De consumptie in het buitenland betreft liet tijdelijke verblijf van in overheidsdienst zijnde Nederlanders in liet buitenland. (Dit betreft voornamelijk liet personeel van den Buitenschen Dienst en de militairen in liet buitenland).

19. *Premiën.*

Deze post omvat de betalingen aan de collectieve inkomens-trekkers, zoowel die, welke rechtstreeks door de gezinnen worden betaald, als die, welke op liet loon in mindering worden gebracht en via den werkgever worden afgedragen.

20. *Belastingen.*

Hiermede zijn bedoeld de belastingen, welke op het inkomen drukken, zoowel de Rijksbelastingen als de gemeente- en provinciale belastingen. De vermogensaanwasbelasting en de algemeene vermogensheffing zijn in dezen post niet begrepen, omdat deze belastingen een overheveling van vermogen van de particulieren naar den Staat te weeg brengen en derhalve niet in een budget van loopende inkomsten en uitgaven behooren. Voor zoover de vermogensaanwasbelasting en de algemeene vermogensheffing een daling van de ientebetrageden zullen veroorzaken, is hiermede rekening gehouden bij de bepaling van de overgedragen inkomens.

21. *Betaling van overheidsdiensten en terugbetaling consumentencrediet.*

De betaling van overheidsdiensten omvat o.m. boeten, school- en collegegelden en leges, welke maximaal ca. f 50 miljoen bedragen. Van het onder de overgedragen inkomens opgenomen consumentencrediet zal naar schatting f 100 miljoen worden terugbetaald.

22. *Te besparen.*

Dit is de sluitpost van de rekening der gezinshuishoudingen. Het genoemde bedrag omvat niet liet gunstig verschil tusschen de inkomsten en uitgaven van de collectieve inkomens-trekkers. In het genoemde bedrag is de opvoeding begrepen.

II. Collectieve inkomens-trekkers.

De collectieve inkomens-trekkers nemen vooral bij de kapitaalvorming een zoodanige plaats in, dat het wenschelijk is, deze groep van huishoudingen apart te beschouwen.

Onder de collectieve inkomens-trekkers zijn begrepen de sociale fondsen, voor zoover deze niet volgens een omslagstelsel worden gefinancierd, de particuliere pensioenfondsen en de verzekeringsmaatschappijen, voor zoover het hun beleggende functie betreft. Hieronder vallen dus niet de ziekenfondsen en het kinderbijslagfonds.

24. *Premiën.*

Zie onder post 19.

25. *Bijdragen van bedrijven (na aftrek van administratiekosten en winst).*

De werkelijke bijdragen van de bedrijven vormen naar raming een bedrag van ca. f 200 mln.

De onder de collectieve inkomens-trekkers gerangschikte lichamen ressorteeren, voor zoover zij andere dan beleggende functies uitoefenen, onder de bedrijfshuishoudingen.

De door de collectieve inkomens-trekkers uitgekeerde loonen en winsten ad ca. f 100 mln zijn derhalve begrepen in de bijdrage tot liet nationaal product van de bedrijfshuishoudingen, zoodat tegenover een stroom van ca. f 200 mln van de bedrijfshuishoudingen naar de collectieve inkomens-trekkers een stroom van ca. f 100 mln van de collectieve inkomens-trekkers naar de bedrijfshuishoudingen staat. Per saldo is er dus een stroom van ca. f 100 mln van de bedrijfshuishoudingen naar de collectieve inkomens-trekkers.

26. *Bijdragen van de overheid.*

Deze post omvat zoowel de bijdragen van de overheid als werkgever, als de bijdragen, welke de overheid ten behoeve van andere werknemers stort bij het Invaliditeits- en Ouderdomsfonds en andere collectieve inkomens-trekkers.

27. *Rente van de Overheid.*

Verondersteld is, dat alle rente-inkomsten van de collectieve inkomenstrekkingen worden verkregen uit overheidsschuld. Geheel juist is dit niet. De hiervoor vereischte correctie is echter gering.

29. *Pensioenen.*

Voor de toelichting op dezen post wordt verwezen naar de toelichting op post 15.

30. *Te beleggen saldo.*

Het te beleggen saldo vormt den sluitpost.

III. Bedrijfshuishoudingen (inclusief overheidsbedrijven en wederopbouw van particuliere eigendommen).

De ontvangsten en uitgaven zijn al naar hun aard of op de exploitatie- of op de kapitaalrekening gebracht.

32. *Leveranties aan gezinnen.*

Zie post 17.

33. *Leveranties aan de overheid.*

Deze leveranties zijn gelijk aan de materiele behoeften van de overheid, voor zoover deze door aankopen in liet binnenland worden bevredigd. Hierin zijn o.m. begrepen de uitgaven voor nieuwbouw, wederopbouw en herstel van overheidseigendommen ad f 200 mln en militaire uitgaven ad f 250 mln.

34. *Leveranties aan het buitenland.*

Deze post is als volgt samengesteld:

n. uitvoer van goederen	f 1000 mln
b. uitvoer van diensten	250 mln
c. rente uit het buitenland	130 mln

Men bedenke, dat dit uitvoercijfer niet dan met zeer groote inspanning zal kunnen worden bereikt. Het belang echter, dat in de realisatie ervan is gelegen, kan niet genoeg naar voren worden gebracht. Immers een achterblijven bij dit cijfer zou een onvermijdelijke beperking van den invoer en daarmee van consumptie en investering tengevolge moeten hebben, dan wel moeten leiden tot het opnemen van meer buitenlandsche credieten c.q. sterkere liquidatie van Nederlandsch bezit in het buitenland.

35. *De leveranties aan andere bedrijven.*

Hieronder zijn alleen begrepen de investeringen, welke uitvallen in:

- n. netto-investeringen ad f 1,7 mld, en
- b. vervangingsinvesteringen ad f 1,0 mld.

De vervangingsinvesteringen zijn f 0,1 mld hoger geraamd dan die voor 1946. Deze verbetering kon worden aangebracht, nadat was gebleken, dat de vervangingen in 1938, waarop de raming van 1946 was gebaseerd) geringer zijn geweest dan in verband met de economische slijtage van liet productieapparaat noodig was.

Het bedrag van f 1,7 mld voor netto-investeringen is mede gegrond op het feit, dat de investeringen in 1946 beneden de verwachtingen zijn gebleven.

36. *Steun van de overheid.*

Deze post bestaat voor een belangrijk deel uit de uitkeering aan het Landbouwcrisisfonds.

37. *Lente van de overheid.*

Deze post betreft voornamelijk rente over schatkistpapier.

39. *Opgenomen „crediet”.*

Restpost. Het vermelde bedrag is een netto-bedrag, na aftrek van de reserveeringen van N.V.'s verkregen. Voor zoover de Staat in de financieringsbehoefte voorziet, door oorlogsschade-uitkeeringen en aanvullende credietfinanciering is op de werkelijke kapitaalmarkt de credietbehoefte van de bedrijven kleiner en die van de overheid groter.

40. *Herstelleringen en recuperatie.*

Deze post behoeft geen toelichting.

41. *Reserveeringen.*

Deze post vormt de sluitpost van de exploitatierekening der bedrijfshuishoudingen.

42. *Afschrijvingen.*

Het hiervoor genoemde bedrag is gelijk aan dat der vervangingsinvesteeringen. Zie post 33.

44. *Belooning van productiefactoren.*

Zie post 12.

45. *Pensioensbijdragen.*

Zie post 25.

46. *Leveranties van het buitenland.*

Deze post omvat den totalen goedereninvoer, voor zoover bestemd voor bedrijven, benevens het saldo van andere diensten dan rente, scheepvaart en havenverkeer. Van deze laatste posten is het saldo namelijk positief en daarom begrepen in post 34, leveranties aan het buitenland.

47. *Kostprijsverhoogende belastingen.*

In dezen post zijn begrepen de belastingen, welke worden doorberekend in de prijzen. Het zijn voornamelijk de invoerrechten, de omzetbelasting, de accijnzen, de vereveningsheffing, de heffingen van Rijksbureaux en Landbouwerisisfonds, eenige gemeentelijke belastingen en de grondbelasting.

48. *Winstbelastingen.*

Deze post omvat de belastingen, welke niet in de prijzen worden doorberekend. I-et betreft hier de vennootschapsbelasting en de ondernemingsbelasting (ten deele).

49. *Overige betalingen aan de overheid.*

Deze post omvat boeten en andere baten in verband met de prijscontrole, van de overheid gekochte goederen, huren en pachten van gemeente-eigendommen en diverse andere betalingen voor dien-ten, door de overheid verricht.

50. *Afschrijvingen.*

Zie post 42.

51. *Reserveeringen.*

Sluitpost.

53. *Investeeringen.*

Zie post 35.

IV. Overheid (exclusief overheidsbedrijven en wederopbouw van particuliere eigendommen).

Evenals bij de andere huishoudingen is geen rekening gehouden met vermogensmutaties, zooals aflossing op gevestigde schuld en uitkeering van oorlogsschadevergoeding; onderlinge betalingen van publiekrechtelijke lichamen zijn evenmin opgenomen. Wet totaal der inkomsten en uitgaven is daarom belangrijk lager dan het totaal van de begrotingen der publiekrechtelijke lichamen.

55. *Belastingen van gezinnen.*

Zie post 20.

56. *Betaling van overheidsdiensten en terugbetaling van consumentencrediet.*

Zie post 21.

57. *Kostprijsverhoogende belastingen (inclusief vereveningsheffing).*

Zie post 47.

58. *Winstbelastingen.*

Zie post 48.

59. *Overige betalingen van bedrijven.*

Zie post 49.

60. *Leeningen.*

Sluitpost.

62. *Productieve inkomens.*

Zie post 13.

63. *Overgedragen inkomens.*

Zie post 14.

64. *Pensioensbijdragen*

Zie post 26.

65. *Rente aan collectieve inkomstenstrekkers.*
Zie post 27.

66. *Leveranties van bedrijven.*
Zie post 33.

67. *Steun aan bedrijven.*
Zie post 36.

68. *Rente aan bedrijven.*
Zie post 37.

69. *Aankopen in het buitenland.*

Deze post heeft hoofdzakelijk betrekking op aankopen van militair materieel. De uitgaven voor het personeel van den Buitenlandschen Dienst en voor militairen in het buitenland komen voor in post 62 „productieve inkomens” en vervolgens in de posten 13 en 18.

U. Buitenland.

71. *Consumptie van gezinnen.*
Zie post 18.

72. *Invoer (inclusief recuperatie en herstelleveringen).*
Zie post 46.

73. *Leveranties aan de overheid.*
Zie post 69.

75. *Uitvoer (in ruimen zin).*
Zie post 34.

76. *Credieten en verkoop van bezit.*

Deze post fungeert als sluitpost.

Gehoopt wordt, dat minstens de helft van dit bedrag zal kunnen worden gedekt door buitenlandse credieten.

77. *Herstelleveringen en recuperatie.*
Zie post 40.

UI. Kapitaalmarkt.

OP deze rekening zijn opgenomen de besparingen en de credietbehoeften, welke op de rekeningen der onderscheiden groepen van huishoudingen voorkonien.

De gelcistroomen van en naar de kapitaalmarkt in verband met vermogensverschuivingen, komen op deze rekening niet voor, aangezien zij in het kader van het Nationaal Budget niet passen.

Het Nationaal Inkomen 1947.

Het nationaal inkomen kan langs twee wegen worden bepaald. De beide methoden staan belicnd onder den naam van subjectieve en objectieve methode. De subjectieve methode neemt als uitgangspunt de werkelijke ontvangsten van de gezinshuishoudingen. Daaraan worden toegevoegd de bedragen, die uiteindelijk wel voor de gezinshuishoudingen bestemd zijn, maar niet rechtstreeks aan hen worden uitgekeerd. Van dit totaal worden in mindering gebracht de overgedragen inkomens, d. w. z. de inkomens, die geen productief liarialiter dragen.

De objectieve methode neemt de uitgelieerde belooning der productiefactoren als basis. Hieraan worden toegevoegd de niet uitgekeerde winsten en de bijdragen van werkgevers aan collectieve inkomstenstrekkers, die den gezinshuishoudingen uiteindelijk ten goede komen.

Ter verdere toelichting op de tabellen 3 en 4 (waarin het nationaal inkomen 1947 respectievelijk volgens de subjectieve en de objectieve methode is berekend) kan het volgende worden opgemerkt:

86. *Persoonlijk inkomen vóór belasting.*

Dit inkomen is het totaal van alle gezinsinkonlens, dus inclusief de overgedragen inkomens.

87. *Overige particuliere inkomens vóór belasting.*

Deze post betreft de niet-uitgekeerde winsten van N.V.'s (vóór belasting, dus een grooter bedrag dan de reserveeringen van N.V.'s).

88. *Particulier inkomen vóór belasting.*

Deze post vormt het totaal van de inkomens der particuliere sectoren.

89. *Pensioensbijdragen plus vereveningsheffing minus overgedragen inkomens.*

Zie hiervoor de toelichting op post 90.

90. *Nationaal inkomen of nationaal product tegen binnenland-
sche productiekosten.*

Uit liet totale inkomen der particuliere sectoren is het ge-
proclric.eei.de nationaal inkomen te bepalen, door vermeerdering
met de niet rechtstreeks aan gezinnen uitgekeerde bijdragen
voor de sociale verzekering en door vermindering met de over-
gedragen inkomens (89).

Het aldus gevonden bedrag is het totale geproduceerde natio-
naal inkomen, na aftrek van afschrijvingen en tegen binnen-
landsche productiekosten, d.w.z. exclusief kostprijsverhoogende
belastingen, maar inclusief de subsidies aan het bedrijfsleven,
welke mede de belooning van de productiefactoren verhoogden.

91. *Afschrijvingen.*

De afschrijvingen en de vervangingsinvesteeringen zijn aan
elkaar gelijkgesteld. Beide berusten op den economischen
levensduur van het productieapparaat.

92. *Bruto nationaal product tegen binnenlandsche productie-
kosten.*

Het hiervoor gevonden bedrag moet als uitgangspunt n-orden
genomen om het bruto nationaal product tegen marktprijzen te
bepalen. Dit heeft plaats door het ouder post 92 gevonden be-
drag te vermeerderen met de kostprijsverhoogende belastingen
(93) en te verminderen met de subsidies aan het bedrijfsleven
(94).

De verdere posten behoeven — mede in verband met de in
den tekst daarvan tusschen haakjes opgenomen verwijzingen
naar andere posten — geen afzonderlijke toelichting.

Conclusies.

Ofschoon ontegenzeggelijk de economische toestand van
Nederland in 1946 is verbeterd, zijn de aan het begin van het
jaar gekoesterde verwachtingen omtrent het tempo van het
economisch herstel niet ten volle in vervulling gegaan. Met name
is het herstel en de uitbreiding van het productie-apparaat bij de
gemaakte veronderstellingen ten achter gebleven, terwijl het met
het bestaande productie-apparaat bereikte productievolume niet
ten volle bevredigend is ge-eest.

Eenerzijds zijn er voor deze ontwikkeling oorzaken aan te
wijzen, n-elke door het Nederlandsche volk en zijn Regeering
niet of nauwelijks kunnen worden beïnvloed. De leveringster-
mijnen voor investeringsgoederen, welke moeten worden ge-
importeerd, zijn uitermate lang en ook de import van grond-
stoffen en halffabrikaten laat ten gevolge van de algemeene
schaarschte veel te wenschen over.

Tot de oorzaken echter, welke het Nederlandsche volk wel
kan beïnvloeden, behooren het nog steeds lage peil der arbeids-
productiviteit en het feit, dat de besparingen nog niet den voor
een regelmatig herstel noodzakelijken omvang hebben aange-
nomen.

Ondergeteekende had gaarne nu reeds in een na-calcuatie
over liet jaar 1946 de prognose er van, zooals deze in de Milli-
oenennota voor 1946 is verrat, vergeleken met liet werkelijk
verloop der verschillende inkomensstroomden. Evenwel is een
statistische contrôle der verschillende posten over het eerste
halfjaar van 1946 slechts in enkele gevallen mogelijk. Intus-
schen blijft het streven der Regeering er op gericht om in
samenwerking met liet Centraal Planbureau i.o. in den loop
van liet jaar 19-17 deze vergelijking te maken.

Als opgemerkt is ook zonder deze statistische contrôle al wel
duidelijk, dat 1946 vergeleken met de verwachtingen een eenigs-
zins teleurstellende ontwikkeling vertoont, zij het dat dit jaar
op zich zelf beschouwd en ook gelei op de economische ontwik-
keling iii andere landen resultaten van beteekenis te zien geeft.
Toch behoeft het geen betoog, dat de ontwikkeling gedurende
1946 van invloed zal zijn op de etan 1947.

Deze ontwikkeling wordt wellicht liet bost gekarakteriseerd
door de hoogte van een drietal posten van liet globale plan
(tabel 1) nl. „Buitenlandsche credieten en verkoop van
buitenlandsch bezit" ad f 1,4 mld., „Overheid, exclusief
overgedragen inkomens" ad f 2,7 mld. en „Netto-investee-
ringen van het bedrijfsleven" ad f 1.7 mld.

Het is van nationaal standpunt gezien een zeer ernstig feit,
dat de hoogte van de overheidsuitgaven, de geringe productie
en de daarmee samenhangende geringe export ons land ook in
1947 in een ongunstiger financieele verhouding tot het buiten-
land zullen brengen.

Zoomel uit de hiervoor verstrekte plan-cijfers, als uit het geheele voorgaande overzicht van den toestand van 's Rijks financiën, blijkt dat liet bedrag der overheidsuitgaven zeer hoog is. Reeds werd er op gewezen, dat het totaalbedrag der Rijksuitgaven van f 5,5 mld, werd verlaagd tot f 4,25 mld, welke vermindering hoofdzakelijk werd verkregen door een verlaging van den Buitengewonen Dienst met name van de uitgaven daarop met aflopend karakter.

Zooals reeds vermeld in vorige Millioenennota's hebben deze uitgaven — naast de aanhoudende efficiency-controle op den Gewonen Dienst — de zeer bijzondere belangstelling van het Ministerie van Financiën. Hieronder laat de ondergeteekende volgen een overzicht van de 11-ijze waarop hij deze uitgaven in de volgende jaren hoopt te verminderen.

Liquidatie-schema van den Buitengewonen Dienst,
met uitzondering van de kapitaalsuitgaven en -inkomsten.
(in millioenen guldens)

OMSCHRIJVING	Uitgaven					
	1946 ¹⁾	1947	1948	1949	1950	1951
1. Expeditie voor <i>herstel van orde en rust in Indie</i> en liquidatie oorlogvoering, waaronder begrepen uitgaven voor resp. inkomsten van de Geallieerden en nadeelig saldo Scheepvaartfonds	689,2	349,0	175,0	<i>Memorie</i>	—	—
2. <i>Steun bij den herbouw</i> , waaronder verstaan de uitgaven in verband met oorlogsschade, andere schadevergoedingen, Zee- en Luchtvaartverzekeringswet, landbouwherstel, reconstructie van de kaopvaarclijvloot, op gang brengen bedrijven (waaronder de uitgaven voor herstel Rijn- en binnenvloot, uitkeering Nederlandsche Spoorwegen voor bedrijfsschade als gevolg van de spoorwegstaking)	944,2	620,7	500,0	400,0	375,0	375,0
3. <i>Noodhulp</i> , waaronder verzorging oorlogsslachtoffers, bijzondere uitkeeringen aan gemeenten, aflossing langlopende buitenlandse credieten, steunverleening aan gesloten bedrijven, oogstwerkzaamheden, subsidieering N.V.H. en H.A.R.K., kinderuitzending naar het buitenland, <i>vitamineverstreking</i> , repatriëring, ondersteuning uitgeweken Nederlanders	103,9	52,8	25,0	10,0	10,0	—
4. <i>Uitgaven in verband met de uitvoering van de wet op het consumentencrediet</i>	—	183,5	60,0	—	—	—
5. <i>Voorzieningen in afwachting en ten behoeve van de wederinschakeling van arbeiders in het productieproces</i> , t.w. wachtgeldregelingen, overbruggingssteun en andere sociale bijstand.	72,7	15,7	—	—	—	—
6. <i>Overheidsbemoeiing met distributie en prijsregeling</i> , t.w. C.D.K., tegemoetkoming gemeentelijke distributiekosten, Rijksbureaux voor Handel en Nijverheid, prijstoeslagen, aan- en verkoop van grondstoffen en producten (hierin echter niet begrepen het nadeelig saldo van het Landbouwerisisfonds)	413,9	91,5	50,0	20,0	—	—
7. <i>Bijdrage aan het Welvaartsfonds Suriname</i>	—	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
8. <i>Bijzondere rechtspleging</i> c.a., zuiveringsmaatregelen en herstel rechtsverkeer	129,6	94,3	31,0	—	—	—
9. <i>Afwikkeling Nederlandsche Arbeidsdienst</i>	9,5	—	—	—	—	—
	2 363,0	1 415,5	849,0	438,0	393,0	383,0

¹⁾ In herinnering wordt gebracht, dat nog geen rekening is gehouden met de eerstdaags bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal in te dienen Nota's van Wijzigingen.

Toelichting op liet liquidatie-schema van den
Buitengewonen Dienst.

1. Verwacht mag worden, dat liet herstel van orde en rust in Indië in 1947 en 1948 geleidelijk zal vorderen en eind 1948 geheel zal zijn voltooid.

In verband hiermede zullen de uitgaven voor 1948 belangrijk lager zijn dan voor 1945 noodig wordt geoordeeld, term-ijl voor 1949 met een memoriepost kan worden volstaan.

Voor het Scheepvaartfonds behoeven na 1947 geen gelden meer te worden uitgetrokken.

2. De daling in de eerstvolgende jaren wordt veroorzaakt door de aflopende kosten voor landbouwherstel, reconstructie van de koopvaardijvloot, uitkeeringen op grond van de Zee- en Luchtvaartverzekeringwet 1939, alsmede het voor 1948 en volgende jaren niet meer opvoeren van bedragen voor puinoprui- ming en taxatie van schade aan onroerend goed.

Het verloop van de uitkeeringen in oorlogsschade aan goe- den zal evenwel in eerstkomende jaren geen daling te zien geven.

3. Verschillende onder deze groep opgenomen posten zullen na 1947 geen uitgaven meer vergen, terwijl voor andere de uit- gaven geleidelijk zullen verminderen. Na 1945 zullen de uit- gaven voor deze groep zich in hoofdzaak bepalen tot die, verbonden aan de verzorging van oorlogsslachtoffers.

4. In 1948 zal voor liet verleen van voorschotten ingevolge artikel 1, eerste lid, van de wet op het consumentencrediet nog moeten worden gerekend met het beschikbaar stellen van een bedrag van f 60 miljoen. Daarna zullen geen voorschotten meer worden toegekend.

5. Deze uitgaven kunnen voor 1947 reeds belangrijk lager worden geraamd dan voor 1946. De wederinschakeling van arbeiders in liet productieproces zal in eerstgenoemd jaar naar n-ordt vertrouwd volledig haar beslag krijgen. Hiervan uit- gaande, zal het abnormaal li-araliter van de uitgaven voor n-acht- geldregelingen, overbruggingssteun en anderen socialen bijstand moeten worden geacht in 1948 te zijn geëindigd, zoodat de uit- gaven uit dien hoofde dan ten laste van den Gewonen Dienst moeten worden gebracht.

6. Het voor deze groep voor 1948 opgenomen bedrag is ge- grond op de veronderstelling, dat de overheidsbemoeiing inet distributie en prijsregeling ten gevolge van liet ruimer ter be- schikking komen van levensmiddelen, verbruiksartikelen, grond- stoffen, enz., in dat jaar geleidelijli- zal kunnen worden inge- krompen. Aangenomen is voorts, dat de periode van schaarschte aan eerste levensbehoeften aan liet einde van 1945 zal zijn overwonnen, zoodat in 1949 de deswege ingestelde Overheids- diensten volledig zullen kunnen worden geliquideerd.

7. Voor dezen post moge worden verwezen naar de toe- lichting gegeven bij den Buitengewonen Dienst van hoofdstuk XIII (Overzeesche Gebiedsdeelen).

8. De werkzaamheden verband houdende met de bijzondere rechtspleging, de zuivering en liet herstel rechtsverkeer zullen in 1947 belangrijk vorderen, waarom voor 1948 naar schatting voor deze doeleinden met een bedrag van f 31 miljoen zal kunnen worden volstaan. Het streven zal er op gericht dienen te zijn, dat na laatstgenoemd jaar ter zake geen gelden meer behoeven te worden uitgetrokken.

Een en ander wordt mede hier vermeld ter voldoening aan de toezegging, vervat in het slot van de laatst verschenen Millioenennota.

Naast deze uitgaven met aflopend karakter heeft de Gewone Dienst recht op even groote belangstelling. Opvallend is liet feit, dat liet totaal der uitgaven op den Gewonen Dienst in 1947 ad f 2,3 mld. nagenoeg gelijk is aan dat voor 1946.

Een nadere analyse van het totaal voor 1947 leert het volgende:

Samenvatting van de uitgaven op den Gewonen Dienst.

Omschrijving:	In miljoenen gulden
Uitgaven voor de Politie	48
Bijdrage in de kosten van genieentepolitie (door Binnen- landsche Zaken)	15
Burgerlijke Rechtspraak	10
Gevangenissen; Rijkswerkinrichtingen; Rijkstucht- en Opvoedingswezen	26
Steun aan noodlijdende geineenten	60
Uitkeering aan het Gemeentefonds (door Financiën). ..	10
Volkshuisvesting	11
Volksgezondheid	10
Sociale verzekering	75
Rijksarbeidsbureaux	32
Hulpverlening oorlogsslachtoffers	44
Dienst Uitvoering Werken	41
Grondgebruik en Landbouwherstel	40
Rijkswaterstaat	59
Landbouw	23
Vervoer: Spoorwegen (17 mln), Zeescheepvaart (5 mln), Luchtvaart (11 mln), Vervoer- en Verkeercliensten (5 mln)	38
Onderwijs	205
Radio	7
Militaire uitgaven (Oorlog)	222
Militaire uitgaven (Marine)	292
Departementsuitgaven (personeel en materieel)	33
Buitenlandsche dienst (Buitenlandsche Zaken)	9
Handel en Nijverheid	9
Directoraat-Generaal van de Prijzen	8
Dienst der Belastingen	76
Bijdrage aan liet Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds ex artikel 168a der Pensioenwet 1922 (<i>Staatsblad</i> no. 240) en bijdragen voor inkoop van cliëistijd e.d.	27
Nationale Schuld (rente en aflossing)	780
Andere uitgaven	100
Totaal	2310

De grootste post hiervan, welke ruim 1/3 van het totaal uitmaakt, is de dienst der Staatsleeningen. Deze post is zonder meer niet voor vermindering vatbaar. Integendeel, het verloop der Rijksfinanciën maakt, dat met een verdergaande verhooging er van moet worden rekening gehouden.

Op een andere plaats, nl. in de Memorie van Toelichting op liet dezer dagen bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal in te dienen wetsontwerp voor een heffing ineens, zal de ondergeteekende nader ingaan op de beteekenis van de uitermate hooge Staatsschuld en op de wijze, waarop hij zich voorstelt, dat dit probleem tot een oplossing kan worden gebracht. Maar hier kan hij reeds verklaren, dat op korten termijn ter zake maatregelen tot conversie der schuld zullen noodig zijn, waarvoor hij de wettelijke voorzieningen hoopt spoedig aanhangig te kunnen maken. Door het laag houden van de rente en met name door het verlengen van den looptijd en het verschuiven van de aflossingstermijnen, hoopt hij den last der na de heffingen resterende schuld zooveel mogelijk te verlichten.

Ook de andere posten van den Gewonen Dienst zullen bijzondere aandacht vragen. De militaire uitgaven, die bijna 1/4 van liet totaal bedragen, eischen een ernstige bezinning op de taak, die binnen het kader van het Koninkrijk en van de Vereenigde Naties voor ons land is weggelegd. De kosten van het departementale apparaat en van alle andere Rijksdiensten zullen in 1947 terdege onder de loupe worden genomen. Hiertoe zullen de reeds spoedig na de bevrijding ontworpen maatregelen, welke daarna verder zijn uitgewerkt, tot rationalisatie en efficiëncy-contrôle, waarover vroeger reeds het een en ander is medegedeeld, in belangrijke mate kunnen medewerken.

Ook het vraagstuk van den steun aan noodlijdende gemeenten dient nader tot zijn oplossing te worden gebracht.

Al cleze maatregelen, welke zoowel den Gewonen als den Buitengewonen Dienst zullen betreffen, hebben de strekking tot een vermindering van het totaal der Rijksuitgaven te geraken, dit, ten einde zoo spoedig mogelijk tot een sluitend buclget te komen.

Over het belang hiervan wenscht de ondergeteekende hier eenige opmerkingen te maken.

Te voren is het noodig eenig inzicht te verkrijgen in de beteekenis van het begrootingstekort, dat ooli voor 1947 nog moet worden geraamd.

De beteelienis daarvan ligt onder de huidige economische omstandigheden vooral in het inflatoire effect van dat tekort op de volkhuishouding.

Dit inflatoire effect kan niet zonder meer worden afgelezen uit de hoogte van het geraamde tekort voor 1947 ad f 1967 11111.

Indien zou mogen worden aangenomen, dat alle Rijksmiddelen uit vrij geld binnen komen en dat alle uitgaven evenzeer in vrij geld plaats vinden, en voorts, dat de feitelijke ontvangsten en uitgaven van het Rijk in 1947 volkomen samenvallen met de ontvangsten en uitgaven, die op grond van de begrooting zullen plaatsvinden, zou — afgezien van de werkingen, die van besparingen en van een deflationistische geldpolitiek in dit opzicht zou kunnen uitgaan — inderdaad het inflatoire effect, gelijk zijn aan genoemd tekort. In de practijk is aan cleze vereenvoudigende onderstellingen evenwel niet voldaan. Eenerzijds zal een cleel der ontvangsten en uitgaven zich in de geblokkeerde sfeer voltrekken; aan den anderen kant zal een aantal kasuitgaven en -inkomsten in 1947 in belangrijke mate afwijken van bedragen vermeld in de begrooting.

Bij gevolg dienen op het bedrag ad f 1967 mln. tal van correcties te n-orde11 aangebracht ter benadering van het inflatoire effect, dat in verband niet cleze begrooting zal optreden.

Vooreerst zijn daar de onderscheidene uitgaven, welke nog in de begrooting voor memorie moesten worden geraamd als b.v. de verschillende wederopbouwcredieten en de uitgaven voor de ontworpen ouderdomsvoorzieningen. Het is waarschijnlijk, dat deze posten het begrootingstekort zullen verhoogen en daarmee liet inflatoire effect. Hoewel de grootte daarvan moeilijk kan worden geschat, moet toch uit dien hoofde met een bedrag van f 200 à f 300 mln. n-orclen gerekend.

Vervolgens speelt ook het geblokkeerde geld voor dit effect uiteraard een groote rol. Deze komt tot uiting zoowel bij de ontvangsten als bij de uitgaven. Een deel der in 1947 te verantwoorden ontvangsten, met name van de achterstallige belastingen, zal nog uit geblokkeerde tegoeden n-orclen voldaan. Naar verwachting zal dit bedrag echter ruimschoots worden gecompenseerd door het feit, dat in 1947 belangrijk meer aan belastinginkomsten zal binnen komen dan volgens de Comptabiliteitsn-et op den dienst 1947 moet worden verantwoord. (Dit betreft vooral de belastingen, welke volgens kohieren 11-orclen geheven).

Het resultaat van een globale raming is, dat op de volgens kohieren te heffen belastingen f 50 mln. méér in vrij geld binnen zal komen, dan de begrooting 1947 aan baten uit deze belastingen vermeldt. Het inflatoire effect van deze begrooting kan derhalve met dit bedrag worden verminderd.

Maar ook een cleel der uitgaven zal in geblokkeerd geld geschieden, hetgeen uiteraard hetzelfde resultaat heeft. Dit betreft een gedeelte van de uitgaven in verband met oorlogsschade, Zee- en Luchtvaartverzekeringwet en landbouwherstel. In totaal kan het deflatoire effect hiervan worden geraamd op ongeveer f 100 mln.

Buiten de begrooting om zijn er echter nog belangrijke krachten werkzaam, welke de deflatoire effecten in de volkshuishouding versterken. Zooals in vroegere nota's reeds is uiteengezet, zijn de buitenlandsche kredieten en de verkoop van buitenlandsch bezit (voor zoover de opbrengst in guldens in geblokkeerd geld wordt uitgekeerd) hiervoor van groote beteekenis. Voor de beteekenis van het begrootingstekort mag hiervan slechts worden genomen dat cleel, hetwelk dient tot dekking van de behoefte van den Staat aan deviezen, welke grootendeels voor militaire uitgaven zullen dienen. De raming dezer deviezen-uitgaven kan worden gesteld op ongeveer f 600 mln., hetgeen het inflatoire effect van het tekort vermindert. Daarnaast staat buiten het begrootingstekort de financiering van liet invoersaldo, waarvan het cleflatoire effect op f 750 mln. kan worden gesteld.

Omgekeerd zal de voortgaande credietverleening van Nederland aan Nederlandsch-Indië het inflatoire effect vergroten. Het bedrag er van is moeilijk te ramen, maar wordt hier gesteld op f 500 mln.

Ten slotte zij nog opgemerkt, dat het inflatoire effect van de begrooting 1947 zal worden verminderd door de komende heffingen, voor zoover deze uit vrije middelen voldaan zullen worden.

Wanneer de voornaamste in het voorgaande vermelde correcties worden samengevat ontstaat het volgende resultaat.

Omschrijving	Inflatoir in mill. guldens	Deflatoir
Tekort begrooting 1947	1 967	—
Correcties:		
voor memorie geraamde posten . .	250	—
belastingen	—	80
uitbetalingen in geblokkeerd geld .	—	100
deviezenbehoefte van de overheid .	—	600
Inflatoir effect van het begrotings- tekort	—	1 437
	2 217	2 217
Inflatoir effect van liet begrotings- tekort	1 437	—
Deviezenbehoefte van liet bedrijfsleven	—	750
Credietverleening Ned.-Indië	500	—
Inflatoir effect nadat met deze posten is rekening gehouden	—	1 187

Volgens deze opstelling is per saldo sprake van een inflatoir effect van het begrotingstekort ad f 1437 mln., welk effect door twee andere bedragen, welke een in dit opzicht tegengestelde uitwerking hebben, wordt verminderd tot f 1187 mln., waarbij de deflatore werking van dat gedeelte van de zware heffingen, dat in vrije middelen zal worden opgebracht, buiten beschouwing is gelaten.

Er dient met nadruk op te worden gewezen, dat dit cijfer met groote voorzichtigheid dient te worden gehanteerd, gezien de vele onzekerheden, die in liet voorgaande worden vermeld. Ook Ban, gezien de onoverzichtelijkheid van het geheel, niet worden gegarandeerd, dat de voorgaande opsomming der correcties volledig is.

Ter vermindering van misverstand vermeldt de ondergeteekende hier nog uitdrukkelijk zijn opvatting, dat de vraag of een inflatoir of deflatoir effect der Rijksbegrooting gewenscht is er voor hem een is van economische opportuniteit. De quantitative beteekenis van dit effect heeft hij in het voorgaande gepoogd aan te geven. Qualitatief stelt hij dit effect in het licht van deszelfs beteekenis voor de ontwikkeling van liet maatschappelijk leren. Zonder hier op deze quaestie in te gaan, waarvoor deze Nota ook niet de plaats is, stelt hij evenwel als zijn vaste overtuiging, dat het inflatoire effect der huidige Rijksbegrooting als schadelijk voor de maatschappelijke ontwikkeling moet worden beschouwd. Mede op dien grond sluit hij zich dan ook aan bij al diegenen, die, om welke redenen dan ook, betoogen, dat een aanzienlijke vermindering van het begrotingstekort zoo spoedig mogelijk dient te worden bereikt. Vroeger en ook nu in deze Nota heeft hij zijn vaste voornemen uitgesproken om in 's Lands belang hieraan zijn beste krachten te geven.

Voor zoover en zoolang nog een begrotingsteliort moet worden aanvaard, zal de financiering daarvan er op moeten worden gericht om de inflatoire effecten er van zooveel mogelijk te verminderen. Ter dekking van het in 1947 optredende tekort zal op de een of andere wijze moeten worden geleend. Voor zoover de geleende bedragen worden verkregen uit reële spaargelden is op zich zelf van een inflatoire werking van liet tekort geen sprake. Weliswaar blijft ook dan het nadeel bestaan van een verzwaring van den schuldenlast, maar dit vraagstuk — hoe belangrijk op zich zelf ook — is niet van zoo acute beteekenis als liet inflatoire effect van dat tekort. Als voornaamste mogelijkheden voor leeningen van de vermelde hoedanigheid noemt de ondergeteekende liet onderbrengen van langlopende lee-

ningen bij het publiek en de onderbrenging van kortlopende schuld bij anderen clan banken, inzonderheid bij de institutionele beleggers.

Niettemin gaat het niet aan om, voor zoover deze mogelijkheden baat geven, te spreken van een vermindering van het inflatoire effect der begroting 1947 in liet geheele maatschappelijke kader. Immers voor zoover de Overheid de vrije spaargelden tot zich trekt, vervalt voor het bedrijfsleven de mogelijkheid om deze tot zich te trekken. Hierdoor is het bedrijfsleven in versterkte mate aangewezen op bankcrediet, zoodat het inflatoire effect zich slechts blijkt te hebben verplaatst.

Met deze conclusie is men teruggekeerd tot het uitgangspunt, naar naast elkaar werden gesteld de in het globale plan vermelde bedragen voor Overheidsuitgaven, bedrijfsinvesteringen en buitenlandsche credieten.

Een enkele blik op dat globale plan maakt duidelijk, ss-aartoe liet voorgaande betoog leidde, nl. dat de hooge Overheidsuitgaven gaan ten koste van de netto-investeringen van het bedrijfsleven. Zeker, ook de bedragen voor consumptie en binnenlandsche productie daar vermeld, zijn van beteekenis, maar de inperking van de eerste en de opvoering van de tweede ligt minder in de hand van de Overheid dan het bepalen van het totaal harer eigen uitgaven.

Toch zijn de beide eerstgenoemde factoren ook van het grootste belang, waarom er hier nog eens de aandacht op moge worden gevestigd. Van hun ontwikkeling is tevens afhankelijk in hoeverre ons land zich nog verder jegen het buitenland in de schuld zal moeten steken.

Een werkelijke verbetering van den toestand in dit opzicht zal slechts kunnen worden verkregen door:

- a. opvoering van de arbeidsproductiviteit en daarmede van het nationaal product;
- b. opvoering van het kwantum voor export geschikte goederen en diensten;
- c. toeneming der besparingen, bij voorkeur door vrijwillige consumptiebeperking.

ad n. De arbeidsproductiviteit blijkt zich in langzamer tempo en minder automatisch te herstellen dan veelal is aangenomen. Een zekere mate van arbeidsonlust, ontscholing en gebrek aan energie, grondstoffen en halffabrikaten waren er de oorzaak van, dat voor de industrie als geheel eerst in Mei 1946 een peil van 70 pct. van dat van 1938 kon worden bereikt. Bij de opstelling van het Nationaal Budget voor 1947 is uitgegaan van een arbeidsproductiviteit in de industrie van 88 pct. ten opzichte van 1938 en in de totale productie van 80 pct. van 1938. Men bedenke, dat dit peil slechts bij inspanning van alle krachten bereikbaar kan worden geacht.

ad b. Van den export zal het afhankelijk zijn, of uit eigen middelen die goederen in het buitenland kunnen worden aangekocht, welke voor liet volledig in werking stellen en voor de zoo noodzakelijke uitbreiding van ons productie-apparaat, alsmede voor de meest dringende consumptie onmisbaar zijn.

ad c. Indien in 1947 de ontwikkeling van de prijzen op de wereldmarkt een dalende tendenz gaat vertoonen — hetgeen in de lijn der verstandigheid ligt — zal liet mogelijk zijn de tot dusverre gegeven subsidies op de prijzen der eerste levensbehoeften geleidelijk op te heffen, zonder dat de kosten van levensonderhoud in belangrijke mate behoeven te stijgen. Voor velen, wier inkomen boven deze kosten uitgaat, bestaat ongetwijfeld de mogelijkheid de besparingen op te voeren. In het budget van 1946 zijn de besparingen der gezinshuishoudingen gesteld op f 1,2 mld., doch in werkelijkheid zal het bedrag waarschijnlijk belangrijk bij deze raming ten achter blijven. Om de raming van 1947 te vergelijken met die van 1946 dienen de besparingen van de gezinshuishoudingen en het te beleggen saldo van de collecties-inkomenstrekkers samengevoegd te worden, welke te zamen een bedrag van f 1,1 mld. uitmaken. Dit bedrag vormt ca. 13 pct. van liet verwachte gezinsinkomen van 1947. Waar deze verhouding voor de oorlog ca. 10 pct. bedroeg, moet deze besparing in 1947 redelijkerwijze mogelijk worden geacht, wanneer het Nederlandsche volk den ernst van den economischen toestand, ss-aaltin het verkeert, voldoende beseft en een ieder bereid is een zeker offer in den vorm van minder consumptie te brengen.

Slechts wanneer de overheid er in slaagt haar uitgaven terug te brengen tot een lager niveau dan werd geraamd en het Nederlandsche volk ten minste zoo productief zal werken, zooveel zal exporteeren en zooveel zal sparen als in het Nationaal Budget is aangegeven, zal, mede met behulp van buitenlandsche credieten en liquidatie van buitenlandsch bezit de zoo noodzakelijke netto-investeering ten bedrage van f 1,7 mld. in ons door den oorlog geschonden en in zijn herstel en moderniseering belemmerde productie-apparaat kunnen geschieden. Op grond van de berekeningen van het Centraal Planbureau i.o. zal dit bedrag in 1947 ten minste noodig zijn om den vereischten grondslag te leggen voor een sterk en aan de veranderde omstandigheden aangepast nationaal productie-apparaat en het volledig herstel binnen een redelijk aantal jaren te doen plaats vinden.

De Minister van Financiën,

P. LIEFTINCK.

*Regeling van de bijdragen Wederopbouw
publiekrechtelijke lichamen 1946.*

BRIEF, HOUDENDE INTREKKING VAN HET
WETSONTWERP

No. 5

(De vroegere stukken zijn gedrukt in de zittingen 1945—
1946 en 1946 II.)

's-Gravenhage, 26 Mei 1948.

Ik heb de eer, U Hoogedelgestreng, mede namens mijn ambtgenoten van Binnenlandse Zaken, van Wederopbouw en Volkshuisvesting en van Verkeer en Waterstaat, te berichten, dat het ontwerp van wet tot regeling van de bijdragen Wederopbouw publiekrechtelijke lichamen 1946 (Zitting 1945—1946 — 183), krachtens machtiging van Hare Koninklijke Hoogheid de Regentes dd. 18 Mei 1948, no. 7, bij deze wordt ingetrokken.

Ik zal het op prijs stellen het desbetreffende ontwerp van wet met de daarbij behorende Memorie van Toelichting terug te ontvangen.

*De Minister van Financiën **ai**,*
W. DREES.

Aan
de Neer Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal

*Overeenkomst tot economische samenwerking tussen de
Regeringen van het Koninkrijk der Nederlanden en van
de Verenigde Staten van Amerika.*

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE
ZAKEN

No. 1

's-Gravenhage, 2 Juli 1948.

Ter voldoening aan het bepaalde in artikel 60, laatste lid, van de Grondwet heb ik de eer U Hoogedelgestrengte hiernevens te doen toekomen, ter kennisneming van de leden, de tekst van de heden te 's-Gravenhage ondertekende Overeenkomst tot economische samenwerking tussen de Regeringen van het Koninkrijk der Nederlanden en van de Verenigde Staten van Amerika, met bijlagen.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
W. VAN BOETZELAER.

Aan
de Heer Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal

Economic Cooperation Agreement between the Governments of the Kingdom of the Netherlands and the United States of America.

The Governments of the Netherlands and the United States of America:

Recognizing that the restoration or maintenance in European countries of principles of individual liberty, free institutions, and genuine independence rests largely upon the establishment of sound economic conditions, stable international economic relationships, and the achievement by the countries of Europe of a healthy economy independent of extraordinary outside assistance;

Recognizing that a strong and prosperous European economy is essential for the attainment of the purposes of the United Nations;

Considering that the achievement of such conditions calls for a European recovery plan of self-help and mutual cooperation, open to all nations which cooperate in such a plan, based upon a strong production effort, the expansion of foreign trade, the creation or maintenance of internal financial stability and the development of economic cooperation, including all possible steps to establish and maintain valid rates of exchange and to reduce trade barriers;

Considering that in furtherance of these principles the Government of the Netherlands has joined with other like-minded nations in a Convention for European Economic Cooperation signed at Paris on April 16, 1948 under which the signatories of that Convention agreed to undertake as their immediate task the elaboration and execution of a joint recovery program, and that the Government of the Netherlands is a member of the Organization for European Economic Cooperation created pursuant to the provisions of that Convention;

Considering also that, in furtherance of these principles, the Government of the United States of America has enacted the Economic Cooperation Act of 1948, providing for the furnishing of assistance by the United States to nations participating in a joint program for European recovery, in order to enable such nations through their own individual and concerted efforts to become independent of extraordinary outside economic assistance;

Taking note that the Government of the Netherlands has already expressed its adherence to the purposes and policies of the Economic Cooperation Act of 1948;

Desiring to set forth the understandings which govern the furnishing of assistance by the Government of the United States of America under the Economic Cooperation Act of 1948, the receipt of such assistance by the Netherlands, and the measures which the two Governments will take individually and together in furthering the recovery of the Netherlands as an integral part of the joint program for European recovery;

Have agreed as follows:

Article I

(Assistance and Cooperation)

1. The Government of the United States of America undertakes to assist the Netherlands, by making available to the Government of the Netherlands or to any person, agency or organization designated by the latter Government such assistance as may be requested by it and approved by the Government of the United States of America. The Government of the United States of America will furnish this assistance under the provisions, and subject to all of the terms, conditions and termination provisions, of the Economic Cooperation Act of 1948, acts amendatory and supplementary thereto and appropriation acts thereunder, and will make available to the Government of the Netherlands only such commodities, services and other assistance as are authorized to be made available by such acts.

Overeenkomst tot economische samenwerking tussen de Regeringen van het Koninkrijk der Nederlanden en de Verenigde Staten van Amerika.

De Nederlandse Regering ter ene zijde en de Regering der Verenigde Staten van Amerika ter andere zijde:

Erkennende, dat het herstel of het behoud in Europese landen van beginselen van persoonlijke vrijheid, vrije instellingen en waarachtige onafhankelijkheid grotendeels berust op het scheppen van gezonde economische voorwaarden, evenwichtige internationale economische verhoudingen, en, het bereiken door de Europese landen van een gezonde economie, die onafhankelijk is van buitengewone hulpverlening van buitenaf;

Erkennende, dat een krachtige en welvarende Europese economie essentieel is voor het bereiken van de doeleinden van de Verenigde Naties;

Overwegende, dat het verwezenlijken van zodanige voorwaarden een Europees Herstelplan van eigen hulp en wederkerige samenwerking nodig maakt, dat openstaat voor alle naties, die samenwerken in een zodanig plan, hetwelk gegrond is op een krachtige productie-inspanning, de expansie van de buitenlandse handel, het scheppen of het behouden van een intern financieel evenwicht en de ontwikkeling van economische samenwerking, met inbegrip van alle mogelijke maatregelen om gezonde wisselkoersen in te stellen en te behouden en om handelsbelemmeringen te verminderen;

Overwegende, dat ter bevordering van deze beginselen de Nederlandse Regering zich met andere naties, die van dezelfde geest zijn beziel, verbonden heeft in een Verdrag namens Europese Economische Samenwerking, dat te Parijs werd ondertekend op 16 April 1948, waarin de ondertekenende partijen zijn overeengekomen om als haar onmiddellijke taak de uitwerking en de uitvoering van een gemeenschappelijk herstelprogramma ter hand te nemen; en dat de Nederlandse Regering lid is van de, krachtens de bepalingen van genoemd Verdrag, in het leven geroepen Organisatie voor Europese Economische Samenwerking;

Overwegende voorts, dat ter bevordering van deze beginselen de Regering der Verenigde Staten van Amerika de „Economic Cooperation Act of 1948” heeft afgekondigd, welke wet voorziet in het verlenen van bijstand door de Verenigde Staten aan naties, die aan een gemeenschappelijk programma voor Europees herstel deelnemen, ten einde zodanige naties in staat te stellen om door middel van eigen individuele en gemeenschappelijke inspanning onafhankelijk te worden van buitengewone economische hulp van buitenaf;

Constaterende, dat de Nederlandse Regering reeds haar bijval heeft betuigd met de doeleinden en de richtlijnen van de „Economic Cooperation Act of 1948”;

Verlangende om de afspraken vast te leggen, welke regelen het verlenen van bijstand door de Regering der Verenigde Staten van Amerika volgens de „Economic Cooperation Act of 1948”, het ontvangen van zodanige bijstand door de Nederlandse Regering, en de maatregelen, die de twee Regeringen, zowel ieder afzonderlijk als te zamen, zullen nemen ter bevordering van het herstel van Nederland, als een integrerend deel van het gemeenschappelijk programma voor het Europees herstel,

Zijn het volgende overeengeltorren:

Artikel I

(Bijstand en Samenwerking)

1. De Regering der Verenigde Staten van Amerika neemt op zich Nederland bij te staan, door aan de Nederlandse Regering of aan personen, instellingen of organisaties, door laatstgenoemde Regering daartoe aangewezen, zodanige hulp beschikbaar te stellen als door de Nederlandse Regering zou kunnen worden verzocht en goedgekeurd door de Regering van de Verenigde Staten van Amerika. De Regering van de Verenigde Staten van Amerika zal die bijstand verlenen krachtens de voorzieningen en met inachtneming van alle bewoordingen, voorwaarden en bepalingen omtrent beëindiging van de „Economic Cooperation Act of 1948”, en van de daarmee samenhangende wijzigings-, aanvullings- en toewijzingswetten, en zij zal de Nederlandse Regering slechts die goederen, diensten en andere bijstand beschikbaar stellen, tot welker beschikbaarstelling in zodanige wetten machtiging is verleend,

2. The Government of the Netherlands, acting individually and through the Organization for European Economic Cooperation, consistently with the Convention for European Economic Cooperation signed at Paris on April 16, 1948, will exert sustained efforts in common with other participating countries speedily to achieve through a joint recovery program economic conditions in Europe essential to lasting peace and prosperity and to enable the countries of Europe participating in such a joint recovery program to become independent of extraordinary outside economic assistance within the period of this Agreement. The Government of the Netherlands reaffirms its intention to take action to carry out the provisions of the General Obligations of the Convention for European Economic Cooperation, to continue to participate actively in the work of the Organization for European Economic Cooperation, and to continue to adhere to the purposes and policies of the Economic Cooperation Act of 1948.

3. With respect to assistance furnished by the Government of the United States of America to the Netherlands and procured from areas outside the United States of America, its territories and possessions, the Government of the Netherlands will cooperate with the Government of the United States of America in ensuring that procurement will be effected at reasonable prices and on reasonable terms and so as to arrange that the dollars thereby made available to the country from which the assistance is procured are used in a manner consistent with any arrangements made by the Government of the United States of America with such country.

Article II (General Undertakings)

1. In order to achieve the maximum recovery through the employment of assistance received from the Government of the United States of America, the Government of the Netherlands will use its best endeavors:

a) to adopt or maintain the measures necessary to ensure efficient and practical use of all the resources available to it, including

(i) such measures as may be necessary to ensure that the commodities and services obtained with assistance furnished under this Agreement are used for purposes consistent with this Agreement and, as far as practicable, with the general purposes outlined in the schedules furnished by the Government of the Netherlands in support of the requirements of assistance to be furnished by the Government of the United States of America;

(ii) the observation and review of the use of such resources through an effective follow-up system approved by the Organization for European Economic Cooperation; and

(iii) to the extent practicable, measures to locate, identify and put into appropriate use in furtherance of the joint program for European recovery, assets, and earnings therefrom which belong to nationals of the Netherlands and which are situated within the United States of America, its territories or possessions. Nothing in this clause imposes any obligation on the Government of the United States of America to assist in carrying out such measures or on the Government of the Netherlands to dispose of such assets;

b) to promote the development of industrial and agricultural production on a sound economic basis; to achieve such production targets as may be established through the Organization for European Economic Cooperation; and when desired by the Government of the United States of America, to communicate to that Government detailed proposals for specific projects contemplated by the Government of the Netherlands to be undertaken in substantial part with assistance made available pursuant to this Agreement, including whenever practicable projects for increased production of coal, steel, transportation facilities and food;

c) to stabilize its currency, establish or maintain a valid rate of exchange, balance its governmental budget as soon as practicable, create or maintain internal financial stability, and generally restore or maintain confidence in its monetary system; and

2. De Nederlandse Regering zal, handelend zowel individueel als in het kader van de Organisatie van Europese Economische Samenwerking, overeenkomstig het op 16 April 1948 te Parijs getekende Verdrag tot Europese Economische Samenwerking, aanhoudend alle krachten inspannen, in samenwerking niet andere deelnemende landen, om op korte termijn door middel van een gemeenschappelijk herstelprogramma economische voorwaarden in Europa te scheppen, die noodzakelijk zijn voor een duurzame vrede en voorspoed, en om de aan een zodanig gemeenschappelijk herstelprogramma deelnemende landen in Europa in staat te stellen om, binnen de looptijd van deze overeenkomst, onafhankelijk te worden van buitengewone economische hulp van buitenaf. De Nederlandse Regering geeft wederom de verzekering van haar voornemen, om de uitvoering van de bepalingen der Algemene Verplichtingen van het Verdrag nopens Europese Economische Samenwerking ter hand te nemen, om voort te gaan met actieve deelname aan het werk van de Organisatie voor Europese Economische Samenwerking, en om bij voortduring getrouw te blijven aan de doeleinden en richtlijnen van de „Economic Cooperation Act of 1948”.

3. Met betrekking tot hulp, door de Regering van de Verenigde Staten van Amerika aan Nederland verleend, en verschaft uit gebieden buiten de Verenigde Staten van Amerika, haas gebiedsdelen en bezittingen, zal de Nederlandse Regering samenwerken met de Regering van de Verenigde Staten van Amerika, om te verzekeren, dat de aanschaf plaats zal hebben tegen redelijke prijzen en op redelijke voorwaarden, en op zodanige wijze, dat wordt gezorgd, dat dollars, aldus beschikbaar gesteld aan het land, waaruit de hulp wordt verschaft, gebruikt worden op een wijze, die in overeenstemming is met alle schikkingen, getroffen door de Regering van de Verenigde Staten van Amerika met zulk een land.

Artikel BH (Algemene Verplichtingen)

i. Teneinde een optimaal herstel door Eet aanwenden van de bijstand, ontvangen van de Regering der Verenigde Staten van Amerika te bereiken, zal de Nederlandse Regering zo goed mogelijk trachten:

a) om die maatregelen te nemen of te handhaven, die nodig zijn om een doelmatig en praktisch gebruik van alle hulpbronnen, die haar ter beschikking staan, te verzekeren, niet inbegrip van:

(i) zodanige maatregelen als nodig mochten zijn om te verzekeren, dat de goederen en diensten, verkregen uit hulp, verleend op grond van deze Overeenkomst, gebruikt worden voor doeleinden, die stroken met deze Overeenkomst, en voor zover uitvoerbaar, met de algemene doeleinden, neergelegd in de door de Nederlandse Regering verstrekte schema's ter ondersteuning van de behoeften aan hulpverlening door de Regering der Verenigde Staten van Amerika;

(ii) het gadeslaan van — en het toezien op het gebruik van zulke hulpbronnen door middel van een effectief, door de Organisatie van Europese Economische Samenwerking goedgekeurd controle-systeem, en

(iii) het, voorzover uitvoerbaar, nemen van maatregelen, teneinde vermogensbestanddelen en de opbrengsten daarvan, toebehorende aan Nederlandse onderdanen en aanwezig in de Verenigde Staten van Amerika, hare gebiedsdelen en bezittingen, te localiseren, te identificeren en aan te wenden tot passend gebruik ter bevordering van het gemeenschappelijke Europese herstelprogramma. Deze bepaling legt geen enkele verplichting op de Regering van de Verenigde Staten van Amerika, om behulpzaam te zijn bij de uitvoering van zodanige maatregelen, noch op de Nederlandse Regering om zodanige vermogensbestanddelen te vervreemden,

o) om de ontwikkeling op gezonde economische grondslagen van de industriële en agrarische productie te bevorderen, om de, door de Organisatie voor Europese Economische Samenwerking vast te stellen productieniveaus te bereiken, en om, wanneer zulks door de Regering der Verenigde Staten van Amerika wordt verlangd, deze Regering van gedetailleerde voorstellen in kennis te stellen omtrent bepaalde door de Nederlandse Regering overwogen projecten, welke voor een belangrijk gedeelte niet bijstand, die op grond van deze overeenkomst ter beschikking wordt gesteld, zullen worden uitgevoerd, daaronder begrepen, wanneer enigszins mogelijk, plannen voor de verhoging van de productie van steenkool, staal, transportmiddelen en voedsel,

c) om haar munt te stabiliseren, een gezonde wisselkoers in te stellen of te behouden, haar overheidsbegroting in evenwicht te brengen zodra zulks uitvoerbaar is, een interne financiële stabiliteit te creëren of te behouden en, in het algemeen, het vertrouwen in haar munt te herstellen of te handhaven, en

d) to cooperate with other participating countries in facilitating and stimulating an increasing interchange of goods and services among the participating countries and with other countries and in reducing public and private barriers to trade among themselves and with other countries.

2. Taking into account Article 8 of the Convention for European Economic Cooperation looking toward the full and effective use of manpower available in the various participating countries, the Government of the Netherlands will accord sympathetic consideration to proposals made in conjunction with the International Refugee Organization directed to the largest practicable utilization of manpower available in any of the participating countries in furtherance of the accomplishment of the purposes of this Agreement.

3. The Government of the Netherlands will take the measures which it deems appropriate, and will cooperate with other participating countries, to prevent, on the part of private or public commercial enterprises, business practices or business arrangements affecting international trade which restrain competition, limit access to markets or foster monopolistic control whenever such practices or arrangements have the effect of interfering with the achievement of the joint program of European recovery.

Article III (Guaranties)

1. The Governments of the Netherlands and of the United States of America will, upon the request of either Government, consult respecting projects in the Netherlands proposed by nationals of the United States of America and with regard to which the Government of the United States of America may appropriately make guaranties of currency transfer under section 111 (5) (3) of the Economic Cooperation Act of 1938.

2. The Government of the Netherlands agrees that if the Government of the United States of America makes payment in United States dollars to any person under such a guaranty, any guilders, or credits in guilders, assigned or transferred to the Government of the United States of America pursuant to that section shall be recognized as property of the Government of the United States of America.

Article IV (Local Currency)

1. The provisions of this Article shall apply only with respect to assistance which may be furnished by the Government of the United States of America on a grant basis.

2. The Government of the Netherlands will establish a special account in The Netherlands Bank in the name of the Government of the Netherlands (hereinafter called the Special Account) and will make deposits in guilders to this account as follows:

(a) The unencumbered balances of the deposits made by the Government of the Netherlands pursuant to the exchange of notes between the two Governments dated April 20, 1948;

(b) Amounts commensurate with the indicated dollar cost to the Government of the United States of America of commodities, services and technical information (including any costs of processing, storing, transporting, repairing or other services incident thereto) made available to the Netherlands on a grant basis by any means authorized under the Economic Cooperation Act of 1948, less, however, the amount of the deposits made pursuant to the exchange of notes referred to in sub-paragraph (a). The Government of the United States of America shall from time to time notify the Government of the Netherlands of the indicated dollar cost of any such commodities, services and technical information, and the Government of the Netherlands will thereupon deposit in the Special Account a commensurate amount of guilders computed at a rate of exchange which shall be the par value agreed at such time with the International Monetary Fund. The Government of the Netherlands may at any time make advance deposits in the Special Account which shall be credited against subsequent notifications pursuant to this paragraph.

d) om samen te werken met andere deelnemende landen tot het vergemakkelijken en stimuleren van een toenemende uitwisseling van goederen en diensten zowel tussen de deelnemende landen als met andere landen, en tot het verminderen van Overheids- en particuliere belemmeringen op handelsgebied tussen hen onderling, en tussen hen en andere landen.

2. De Nederlandse Regering zal, in het inachtneming van artikel 8 van het Verdrag nopens Europese Economische Samenwerking, welk artikel beoogt het volledige en doeltreffende gebruik van arbeidskrachten beschikbaar in de verschillende deelnemende landen, in welwillende overweging nemen zodanige voorstellen als in samenwerking met de Internationale Vluchtelingen Organisatie zullen worden gedaan, en die gericht zijn op de zo ruim mogelijke gebruikmaking van arbeidskrachten beschikbaar in ieder van de deelnemende landen, ter bevordering van de verwezenlijking der doeleinden van deze Overeenkomst.

3. De Nederlandse Regering zal de door haar passend geoordeelde maatregelen nemen en daarbij samenwerken met andere deelnemende landen om zakelijke praktijken en op de internationale handel betrekking hebbende overeenkomsten van particuliere of Overheids-handelslichamen tegen te gaan, wanneer deze vrije concurrentie belemmeren, de toegang tot markten beperken dan wel monopolistische controle bevorderen, in alle gevallen, dat dergelijke praktijken of overeenkomsten een storende uitwerking mochten hebben op de verwezenlijking van het gemeenschappelijk Europees herstelprogramma.

Artikel III (-Waarborgen)

1. De Nederlandse Regering en de Regering van de Verenigde Staten van Amerika zullen, op verzoek van één van beide Regeringen, overleg plegen omtrent projecten in Nederland voorgesteld door onderdanen van de Verenigde Staten van Amerika, met betrekking waartoe de Regering van de Verenigde Staten van Amerika op een voor dat doel geschikte wijze garanties betreffende valuta transfers zou kunnen stellen op grond van artikel 111 (5) (3) van de „Economic Cooperation Act of 1938”.

2. De Nederlandse Regering stemt er mede in, dat, indien de Regering van de Verenigde Staten van Amerika aan iemand betalingen in dollars der Verenigde Staten verricht onder zulk een garantie, alle guldens, of in guldens luidende credieten, toegewezen ten behoeve van of overgemaakt aan de Regering der Verenigde Staten van Amerika overeenkomstig genoemd artikel, erkend zullen worden als bezit van de Regering der Verenigde Staten van Amerika.

Artikel IV. (Locale Munt)

1. De bepalingen van dit artikel zullen slechts van toepassing zijn met betrekking tot bijstand die door de Regering der Verenigde Staten van Amerika kan worden, verleend als schenking.

2. De Nederlandse Regering zal een speciale rekening openen bij De Nederlandsche Bank, ten name van de Nederlandse Regering (hieronder aangeduid als Speciale Rekening), en zal op deze rekening guldens storten als volgt:

a) de vrij beschikbare saldi van de stortingen verricht door de Nederlandse Regering ingevolge de notawisseling tussen beide Regeringen dd. 20 April 1948;

b) de tegenwaarde van de geïndiceerde dollarkosten voor de Regering van de Verenigde Staten van Amerika van goederen, diensten, technische inlichtingen (inclusief eventuele kosten van verwerking, opslag, vervoer, herstel of andere daarmee verband houdende diensten) als schenking aan Nederland ter beschikking gesteld op een des wijzen waartoe de „Economic Cooperation Act of 1948” machtiging verleent, verminderd echter met het bedrag van stortingen, verricht ingevolge de notawisseling waaraan in lid (a) wordt gerefereerd. De Regering van de Verenigde Staten van Amerika zal van tijd tot tijd de Nederlandse Regering in kennis stellen van de geïndiceerde dollarkosten van zodanige goederen, diensten en technische inlichtingen en de Nederlandse Regering zal vervolgens de tegenwaarde in guldens storten op de Speciale Rekening omgerekend tegen de wisselkoers welke zal zijn de pariteit overeengekomen op dat ogenblik met de International Monetary Fund. De Nederlandse Regering kan op ieder ogenblik voorschotstortingen op de Speciale Rekening verrichten, welke stortingen zullen worden gecrediteerd tegen posten voortvloeiende uit daarop volgende kennisgevingen ingevolge dit lid.

3. The Government of the United States of America will from time to time notify the Government of the Netherlands of its requirements for administrative expenditures in guilders within the Netherlands incident to operations under the Economic Cooperation Act of 1948, and the Government of the Netherlands will thereupon make such sums available out of any balances in the Special Account in the manner requested by the Government of the United States of America in the notification.

4. Five percent of each deposit made pursuant to this Article in respect of assistance furnished under authority of the Foreign Aid Appropriation Act, 1949, shall be allocated to the use of the Government of the United States of America for its expenditures in the Netherlands, and sums made available pursuant to paragraph 3 of this Article shall first be charged to the amounts allocated under this paragraph.

5. The Government of the Netherlands will further make such sums of guilders available out of any balances in the Special Account as may be required to cover costs (including port, storage, handling and similar charges) of transportation from any point of entry in the Netherlands to the consignee's designated point of delivery in the Netherlands of such relief supplies and packages as are referred to in Article VI.

6. The Government of the Netherlands may draw upon any remaining balance in the Special Account for such purposes as may be agreed from time to time with the Government of the United States of America. In considering proposals put forward by the Government of the Netherlands for drawings from the Special Account, the Government of the United States of America will take into account the need for promoting or maintaining internal monetary and financial stabilization in the Netherlands and for stimulating productive activity and international trade and the exploration for and development of new sources of wealth within the Netherlands, including in particular:

(a) expenditures upon projects or programs, including those which are part of a comprehensive program for the development of the productive capacity of the Netherlands and the other participating countries, and projects or programs the external costs of which are being covered by assistance rendered by the Government of the United States of America under the Economic Cooperation Act of 1948 or otherwise, or by loans from the International Bank for Reconstruction and Development;

(b) expenditures upon the exploration for and development of additional production of materials which may be required in the United States of America because of deficiencies or potential deficiencies in the resources of the United States of America; and

(c) effective retirement of the national debt, especially debt held by the central bank or other banking institutions.

7. Any unencumbered balance other than unexpended amounts allocated under paragraph 4 of this Article remaining in the Special Account on June 30, 1952, shall be disposed of within the Netherlands for such purposes as may hereafter be agreed between the Governments of the Netherlands and the United States of America, it being understood that the agreement of the United States of America shall be subject to approval by Act or joint resolution of the Congress of the United States of America.

Article V

(Access to Materials)

1. The Government of the Netherlands will facilitate the transfer to the United States of America, for stockpiling or other purposes, of materials originating in the Netherlands which are required by the United States of America as a result of deficiencies or potential deficiencies in its own resources, upon such reasonable terms of sale, exchange, barter or otherwise, and in such quantities, and for such period of time, as may be agreed to between the Governments of the Netherlands and the United States of America, after due regard for the reasonable requirements of the Netherlands for domestic use and commercial export of such materials. The Government of the Netherlands will take such specific measures as may be necessary to carry out the provisions of this paragraph, including the promotion of the increased production of such materials within the Netherlands, and the removal of any hindrances to the transfer of such materials to the United States of America. The Government of the Netherlands will, when so requested by the Govern-

3. De Regering van de Verenigde Staten van Amerika zal van tijd tot tijd de Nederlandse Regering kennis geven van hetgeen zij in guldens behoeft voor administratieve uitgaven binnen Nederland, verband houdende met de werkzaamheden ingevolge de „Economic Cooperation Act of 1948” en de Nederlandse Regering zal vervolgens zodanige bedragen ter beschikking stellen uit enig saldo van de Speciale Rekening op de wijze zoals verzocht door de Regering van de Verenigde Staten van Amerika in haar kennisgeving.

4. Vijf procent van iedere storting ingevolge dit artikel met betrekking tot bijstand verstrekt onder vigueur van The Foreign Aid Appropriation Act 1949, zal worden bestemd tot gebruik door de Regering van de Verenigde Staten van Amerika voor haar uitgaven in Nederland, en bedragen beschikbaar gesteld ingevolge lid 3 van dit artikel zullen eerst worden gebracht ten laste van de bedragen, toegewezen ingevolge het onderhavige lid.

5. De Nederlandse Regering zal verder zodanige guldensbedragen uit enig saldo van de Speciale Rekening beschikbaar stellen, als nodig zijn ter dekking van transportkosten (inclusief haven-, opslag-, manipulatie- en dergelijke kosten) van enige plaats van binnenkomst in Nederland tot aan de door de geconsigneerde aangegeven plaats van aflevering in Nederland van de reliefgoederen en pakketten als genoemd in artikel VI.

6. De Nederlandse Regering kan trekken op enig overblijvend saldo van de Speciale Rekening voor zodanige doeleinden als van tijd tot tijd kunnen worden overeengekomen met de Regering van de Verenigde Staten van Amerika. Bij het overwegen van voorstellen gedaan door de Nederlandse Regering tot het trekken op de Speciale Rekening zal de Regering van de Verenigde Staten rekening houden met de behoefte tot bevordering of handhaving van interne monetaire en financiële stabilisatie in Nederland en tot het stimuleren van productieve bedrijvigheid en van de internationale handel en de exploratie en de ontwikkeling van nieuwe bronnen van rijkdom binnen Nederland, daaronder in het bijzonder gerekend:

(a) uitgaven voor projecten of programma's, inclusief die, welke deel uitmaken van een, veelomvattend programma tot ontwikkeling van de productiecapaciteit van Nederland en de andere deelnemende landen, alsmede voor projecten of programma's, waarvan de kosten buitenslands worden gedekt door hulp verleend door de Regering van de Verenigde Staten van Amerika ingevolge de „Economic Cooperation Act of 1948” of anderszins, dan wel door leningen van de International Bank for Reconstruction and Development;

(b) uitgaven voor de onderzoeken betreffende en de ontwikkeling van additionele productie van materialen, welke nodig mochten zijn in de Verenigde Staten wegens tekorten of potentiële tekorten in de hulpbronnen van de Verenigde Staten van Amerika, en

(c) doeltreffende vermindering van de nationale schuld, in het bijzonder schuld ondergebracht bij de centrale bank of andere bankinstellingen.

7. Over ieder vrij beschikbaar saldo, anders dan niet uitgegeven bedragen, waaraan bestemming is gegeven volgens lid 4 van dit artikel, overblijvend op de Speciale Rekening op 30 Juni 1952, zal in Nederland worden beschikt voor zodanige doeleinden als hierna overeen te komen tussen de Regeringen van Nederland en de Verenigde Staten van Amerika, met dien verstande, dat de Overeenkomst van de zijde der Verenigde Staten van Amerika onderhevig zal zijn aan goedkeuring bij de wet of een „joint resolution” van het Congres van de Verenigde Staten van Amerika.

Artikel V

(Toegang tot grondstoffen en materialen)

1. De Nederlandse Regering zal de overdracht aan de Verenigde Staten van Amerika, van grondstoffen en materialen, afkomstig uit Nederland, voor voorraadvorming of andere doeleinden, vergemakkelijken, welke grondstoffen en materialen de Verenigde Staten van Amerika behoeven als gevolg van tekorten of potentiële tekorten in hun eigen hulpbronnen, tegen zodanige redelijke verkoop, uitwisselings-, ruil- of andere voorwaarden en in zodanige hoeveelheden en voor een zodanig tijdvak, als overeengekomen zal worden tussen de Regeringen van Nederland en de Verenigde Staten van Amerika, met behoorlijke inachtneming van de redelijke behoeften van Nederland aan zulke grondstoffen en materialen voor binnenlands gebruik en voor export op commerciële basis. De Nederlandse Regering zal zodanige bijzondere maatregelen nemen als nodig mochten zijn om de bepalingen van dit lid ter uitvoer te leggen, met inbegrip van de bevordering van de productieverhoging van dergelijke grondstoffen in Nederland en de opheffing van alle belemmeringen voor de over-

ment of the United States of America, enter into negotiations for detailed arrangements necessary to carry out the provisions of this paragraph.

2. Recognizing the principle of equity in respect to the drain upon the natural resources of the United States of America and of the participating countries, the Government of the Netherlands will, when so requested by the Government of the United States of America, where applicable negotiate (a) a future schedule of minimum availabilities to the United States of America for future purchase and delivery of a fair share of materials originating in the Netherlands which are required by the United States of America as a result of deficiencies or potential deficiencies in its own resources at world market prices so as to protect the access of United States industry to an equitable share of such materials either in percentages of production or in absolute quantities from the Netherlands, (b) arrangement providing suitable protection for the right of access for any citizen of the United States of America or any corporation, partnership, or other association created under the laws of the United States of America or of any State or Territory thereof and substantially beneficially owned by citizens of the United States of America, in the development of such materials on terms of treatment equivalent to those afforded to the nationals of the Netherlands, and (c) an agreed schedule of increased production of such materials where practicable in the Netherlands and for delivery of an agreed percentage of such increased production to be transferred to the United States of America on a long-term basis in consideration of assistance furnished by the United States of America under this Agreement.

3. The Government of the Netherlands, when so requested by the Government of the United States of America, will cooperate, wherever appropriate, to further the objectives of paragraphs 1 and 3 of this Article in respect of materials originating outside of the Netherlands.

Article V

(Travel Arrangements and Relief Supplies)

1. The Government of the Netherlands will cooperate with the Government of the United States of America in facilitating and encouraging the promotion and development of travel by citizens of the United States of America to and within participating countries.

2. The Government of the Netherlands will, when so desired by the Government of the United States of America, enter into negotiations for agreements (including the provision of duty-free treatment under appropriate safeguards) to facilitate the entry into the Netherlands of supplies of relief goods donated to or purchased by United States voluntary non-profit relief agencies and of relief packages originating in the United States of America and consigned to individuals residing in the Netherlands.

Article VII

(Consultation and Transmittal of Information)

1. The two Governments will, upon the request of either of them, consult regarding any matter relating to the application of this Agreement or to operations or arrangements carried out pursuant to this Agreement.

2. The Government of the Netherlands will communicate to the Government of the United States of America in a form at intervals to be indicated by the latter after consultation with the Government of the Netherlands:

(a) detailed information of projects, programs and measures proposed or adopted by the Government of the Netherlands to carry out the provisions of this Agreement and the General Obligations of the Convention for European Economic Cooperation;

(b) full statements of operations under this Agreement, including a statement of the use of funds, commodities and services received

dracht van dergelijke grondstoffen aan de Verenigde Staten van Amerika. De Nederlandse Regering zal, indien de Regering van de Verenigde Staten van Amerika zulks verzoekt, in onderhandeling treden, betreffende gedetailleerde regelingen, nodig voor de uitvoering van de voorzieningen in dit lid.

3. Met erkenning van het principe van billijkheid in verband met de aantasting van de natuurlijke hulpbronnen van de Verenigde Staten van Amerika en van die van de deelnemende landen zal de Nederlandse Regering, wanneer de Regering van de Verenigde Staten van Amerika haar wens daartoe kenbaar maakt en waar toepasselijk, onderhandelingen voeren over (n) een toekomstig schema van hetgeen als minimum aan de Verenigde Staten van Amerika ter beschikking kan worden gesteld voor toekomstige koop en levering tegen wereldmarktprijzen van een redelijk deel van de grondstoffen en materialen, afkomstig uit Nederland, die de Verenigde Staten van Amerika nodig zullen hebben als gevolg van tekorten of potentiële tekorten van hun eigen hulpbronnen, ten einde de toegang van de Amerikaanse Industrie tot een redelijk aandeel in zulke grondstoffen en materialen te beschermen, hetzij in percentages van de productie, hetzij in bepaalde hoeveelheden: (b) overeenkomsten, welke behoorlijke bescherming verlenen aan het recht van toegang van iedere burger der Verenigde Staten van Amerika, of van iedere vennootschap, firma of andere associatie, in het leven geroepen onder de wetten van de Verenigde Staten van Amerika, of van een zijner Staten of Gebiedsdelen, en in hoofdzaak en te hunnen voordele toebehorend aan onderdanen van de Verenigde Staten van Amerika, tot de productie-ontwikkeling van zodanige grondstoffen en materialen, en wel onder dezelfde voorwaarden als voor personen van Nederlandse nationaliteit; (c) een door beide partijen overeen te komen schema voor productieverhoging van zodanige grondstoffen en materialen, voor zover in Nederland uitvoerbaar, en voor levering van een overeen te komen percentage van een zodanige verhoogde productie, ter overdracht aan de Verenigde Staten van Amerika op lange termijn, in aanmerking nemende de door de Verenigde Staten van Amerika op grond van deze overeenkomst verleende bijstand.

3. De Nederlandse Regering zal, wanneer de Regering der Verenigde Staten van Amerika zulks verzoekt, samenwerken, waar mogelijk, om de doelstellingen van leden 1 en 2 van dit artikel te bevorderen ten aanzien van grondstoffen en materialen afkomstig van buiten Nederland.

Artikel VI

(Reisovereenkomsten en aanvoer van relief-goederen)

1. De Nederlandse Regering zal met de Regering der Verenigde Staten van Amerika samenwerken tot het vergemakkelijken en het aanmoedigen van de bevordering en de ontwikkeling van het reizen door burgers van de Verenigde Staten van Amerika, naar en in de deelnemende landen.

2. De Nederlandse Regering zal, wanneer de Regering van de Verenigde Staten van Amerika zulks verlangt, onderhandelingen aanknopen over overeenkomsten (met inbegrip van een voorziening in een vrijstelling van rechten, onder de daartoe passende waarborgen) ter vergemakkelijking van de invoer in Nederland van voorraden relief-goederen geschonken aan of gekocht door vrijwillige, niet op winstbasis werkende Amerikaanse steuncomité's, en van relief-zendingen, afkomstig uit de Verenigde Staten van Amerika en geadresseerd aan personen, wonende in Nederland.

Artikel VII

(Overleg en uitwisseling van berichten)

1. De twee Regeringen zullen op verzoek van één hunner overleg plegen aangaande iedere aangelegenheid, die verband houdt met de toepassing van deze overeenkomst of met handelingen en regelingen uit te voeren op grond van dit Verdrag.

2. De Nederlandse Regering zal de Regering der Verenigde Staten van Amerika op tijd en wijze als door laatstgenoemde Regering na overleg met eerstgenoemde te bepalen, mededeling doen van:

(a) gedetailleerde berichten betreffende plannen, programma's en maatregelen, voorgesteld of aangenomen door de Nederlandse Regering tot uitvoering van de bepalingen van deze overeenkomst en van de Algemene Verplichtingen van het Verdrag nopens Europese Economische Samenwerking,

(b) volledige verslagen betreffende de handelingen, op grond van deze overeenkomst verricht, met inbegrip van een verslag omtrent

thereunder, such statements to be made in each calendar quarter;

(c) information regarding its economy and any other relevant information, necessary to supplement that obtained by the Government of the United States of America from the Organization for European Economic Cooperation, which the Government of the United States of America may need to determine the nature and scope of operations under the Economic Cooperation Act of 1948, and to evaluate the effectiveness of assistance furnished or contemplated under this Agreement and generally the progress of the joint recovery program.

3. The Government of the Netherlands will assist the Government of the United States of America to obtain information relating to the materials originating in the Netherlands referred to in Article V which is necessary to the formulation and execution of the arrangements provided for in that Article.

Article VIII (Publicity)

1. The Governments of the Netherlands and the United States of America recognize that it is in their mutual interest that full publicity be given to the objectives and progress of the joint program for European recovery and of the actions taken in furtherance of that program. It is recognized that wide dissemination of information on the progress of the program is desirable in order to develop the sense of common effort and mutual aid which are essential to the accomplishment of the objectives of the program.

2. The Government of the United States of America will encourage the dissemination of such information and will make it available to the media of public information.

3. The Government of the Netherlands will encourage the dissemination of such information both directly and in cooperation with the Organization for European Economic Cooperation. It will make such information available to the media of public information and take all practicable steps to ensure that appropriate facilities are provided for such dissemination. It will further provide other participating countries and the Organization for European Economic Cooperation with full information on the progress of the program for economic recovery.

4. The Government of the Netherlands will make public in the Netherlands in each calendar quarter, full statements of operations under this Agreement, including information as to the use of funds, commodities and services received.

Article IX (Missions)

1. The Government of the Netherlands agrees to receive a Special Mission for Economic Cooperation which will discharge the responsibilities of the Government of the United States of America in the Netherlands under this Agreement.

2. The Government of the Netherlands will, upon appropriate notification from the Ambassador of the United States of America in the Netherlands, consider the Special Mission and its personnel, and the United States Special Representative in Europe, as part of the Embassy of the United States of America in the Netherlands for the purpose of enjoying the privileges and immunities accorded to that Embassy and its personnel of comparable rank. The Government of the Netherlands will further accord appropriate courtesies to the members and staff of the Joint Committee on Foreign Economic Cooperation of the Congress of the United States of America, and grant them the facilities and assistance necessary to the effective performance of their responsibilities.

3. The Government of the Netherlands, directly and through its representatives on the Organization for European Economic Cooperation, will extend full cooperation to the Special Mission, to the United States Special Representative in Europe and his staff, and to

het gebruik van fondsen, goederen en diensten ontvangen krachtens deze Overeenkomst; welke verslagen ieder kwartaal moeten worden ingediend,

(c) gegevens aangaande haar economie en zodanige andere, terzake dienende informatie als nodig zijn om de gegevens aan te vullen, welke door de Regering der Verenigde Staten van Amerika van de Organisatie voor Europese Economische Samenwerking worden ontvangen, en die de Regering der Verenigde Staten van Amerika nodig zou kunnen hebben om de aard en de omvang van de op grond van de „Economic Cooperation Act of 1948” te verrichten handelingen te bepalen, en om de doelmatigheid van de op grond van deze Overeenkomst verstrekte of beraamde hulpverlening, en in het algemeen, van de vorderingen van het gemeenschappelijke herstelprogramma, te beoordelen.

3. De Nederlandse Regering zal de Regering van de Verenigde Staten van Amerika bijstaan in het verkrijgen van inlichtingen betreffende de uit Nederland afkomstige grondstoffen en materialen, bedoeld in Artikel V, hetgeen noodzakelijk is voor de formulering en uitvoering van de regelingen in dat Artikel voorzien.

Artikel VIII (Publiciteit)

1. De Nederlandse Regering en de Regering der Verenigde Staten van Amerika erkennen, dat het haar wederzijds belang is, dat volledige openbaarheid worde gegeven aan de oogmerken en de ontwikkeling van het gemeenschappelijk Europees Herstelprogramma en hetgeen verricht wordt ter bevordering van dat programma. Erkend wordt, dat een brede verspreiding van de berichtgeving over de ontwikkeling van het programma wenselijk is, teneinde het begrip voor gezamenlijke inspanning en wederkerige hulpverlening, welke essentieel zijn voor de verwezenlijking van de oogmerken van het programma, te ontwikkelen.

2. De Regering der Verenigde Staten van Amerika zal de verspreiding van zodanige berichtgeving bevorderen en haar beschikbaar stellen aan de organen voor publieke voorlichting.

3. De Nederlandse Regering zal de verspreiding van een dergelijke berichtgeving, zowel rechtstreeks als door middel van de Organisatie voor Europese Economische Samenwerking, aanmoedigen. Zij zal deze berichtgeving ter beschikking stellen van de organen voor publieke voorlichting en zal alle uitvoerbare maatregelen treffen om te verzekeren, dat voor zodanige verspreiding passende faciliteiten worden verleend. Zij zal voorts andere deelnemende landen en de Organisatie voor Europese Economische Samenwerking volledige voorlichting verstrekken omtrent de vorderingen van het programma voor economisch herstel.

4. De Nederlandse Regering zal in Nederland ieder kwartaal volledige verslagen omtrent de handelingen, verricht op grond van deze overeenkomst, publiceren, met inbegrip van mededelingen omtrent het gebruik van de ontvangen fondsen, goederen en diensten.

Artikel IX (Missies)

1. De Nederlandse Regering neemt op zich een speciale Missie voor Economische Samenwerking te ontvangen, welke zich in Nederland zal kwijten van de taak der Verenigde Staten van Amerika ingevolge deze overeenkomst.

3. De Nederlandse Regering zal op een daartoe strekkende kennisgeving van de zijde van de Ambassadeur van de Verenigde Staten van Amerika in Nederland, de Speciale Missie en haar personeel en de Bijzondere Vertegenwoordiger van de Verenigde Staten van Amerika in Europa beschouwen als deel uit te maken van de Ambassade van de Verenigde Staten van Amerika in Nederland, opdat deze dezelfde voorrechten en immuniteiten zullen genieten als die, welke aan die Ambassade en haar personeel van overeenkomstige rang zijn toegekend. De Nederlandse Regering zal voorts passende gunsten en beleefdheden verlenen aan de leden en de staf van de Verenigde Commissie voor Buitenlandse Economische Samenwerking van het Congres van de Verenigde Staten van Amerika, en aan deze de faciliteiten en de bijstand verschaffen, welke nodig zijn voor een doeltreffende uitoefening van hun taak.

3. De Nederlandse Regering zal, zowel rechtstreeks als door middel van haar vertegenwoordigers bij de Organisatie voor Europese Economische Samenwerking, volledige samenwerking verlenen aan de Speciale Missie, de Bijzondere Vertegenwoordiger van de

the members and staff of the Joint Committee. Such cooperation shall include the provision of all information and facilities necessary to the observation and review of the carrying out of this Agreement, including the use of assistance furnished under it.

Article X.

(Settlement of Claims of Nationals)

1. The Government of the Netherlands and the United States of America agree to submit to the decision of the International Court of Justice any claim espoused by either Government on behalf of one of its nationals against the other Government for compensation for damage arising as a consequence of governmental measures (other than measures concerning enemy property or interests) taken after April 3, 1948, by the other Government and affecting property or interest of such national, including contracts with or concessions granted by duly authorized authorities of such other Government. It is understood that the undertaking of each Government in respect to claims espoused by the other Government pursuant to this paragraph is made in the case of each Government under the authority of and is limited by the terms and conditions of such effective recognition as that heretofore given to the compulsory jurisdiction of the International Court of Justice under Article 36 of the Statute of the Court. The provisions of this paragraph shall be in all respects without prejudice to other rights of access, if any, of either Government to the International Court of Justice or to the espousal and presentation of claims based upon alleged violations by either Government of rights and duties arising under treaties, agreements or principles of international law.

2. The Governments of the Netherlands and the United States of America further agree that such claims may be referred, in lieu of the Court, to any arbitral tribunal mutually agreed upon.

3. It is further understood that neither Government will espouse a claim pursuant to this Article until its national has exhausted the remedies available to him in the administrative and judicial tribunals of the country in which the claim arose.

Article XI

(Definitions)

As used in this Agreement:

(n) the Netherlands means the Kingdom of the Netherlands consisting of its territory in Europe, the Netherlands Indies, Surinam and Curaçao;

(b) the term „participating country" means

(i) any country which signed the Report of the Committee of European Economic Cooperation at Paris on September 22, 1947, and territories for which it has international responsibility and to which the Economic Cooperation Agreement concluded between that country and the Government of the United States of America has been applied, and

(ii) any other country (including any of the zones of occupation of Germany, and areas under international administration or control, and the Free Territory of Trieste or either of its zones) wholly or partly in Europe, together with dependent areas under its administration;

for so long as such country is a party to the Convention for European Economic Cooperation and adheres to a joint program for European recovery designed to accomplish the purposes of this Agreement.

Article XII

(Entry into Force, Amendment, Duration)

1. This Agreement shall become effective on this day's date. Subject to the provisions of paragraphs 2 and 3 of this Article, it shall remain in force until June, 1953, and, unless at least six

Verenigde Staten van Amerika in Europa en diens staf alsmede aan de leden en de staf van de Verenigde Commissie. Die samenwerking zal inhouden het verstrekken van alle berichten en faciliteiten, nodig voor het observeren van — en het toezicht op de uitvoering van deze overeenkomst met inbegrip van de aanwending van hulp krachtens deze overeenkomst verleend.

Artikel X

(Regeling van vorderingen van onderdanen)

1. De Regeringen van Nederland en de Verenigde Staten van Amerika komen overeen om aan de beslissing van het Internationale Hof van Justitie te onderwerpen iedere vordering, waarin ene Regering ten behoeve van een harer onderdanen zich partij stelt tegenover de andere Regering, en die strekt tot vergoeding van schade, voortspruitende uit overheidsmaatregelen (andere dan maatregelen met betrekking tot vijandelijk vermogen of vijandelijke belangen) genomen na 3 April 1948 door de andere Regering, en aantastende het verinogen of een belang van zodanig onderdaan, daaronder begrepen contracten met — of concessies verleend door terzake bevoegde autoriteiten, behorend tot die andere Regering. Overeenstemming bestaat daarover, dat de verbintenis van elk der beide Regeringen met betrekking tot vorderingen, waarin de andere Regering zich in het voorkomende geval op grond van dit lid partij stelt, wordt aangegaan onder het gezag van — en wordt beperkt door de bevoordingen en voorwaarden van zodanige daadwerkelijke erkenning als tot nu toe is verleend aan de verplichte jurisdictie van het Internationale Hof van Justitie ingevolge Artikel 36 van het Statuut van het Hof. De bepalingen van dit lid zullen in geen enkel opzicht inbreuk maken op andere aan elk der beide Regeringen toekomende rechten, indien bestaande, om het Internationale Hof van Justitie te adieren of tot het zich partij stellen in — en het voorbrengen van rechtsvorderingen, die gegrond zijn op vermeende schendingen door een van beide Regeringen, van rechten en verplichtingen, voortspruitend uit verdragen, overeenkomsten, of grondbeginselen van internationaal recht.

2. De Regeringen van Nederland en van de Verenigde Staten van Amerika komen voorts overeen, dat zodanige rechtsvorderingen in plaats van naar het Hof, naar een nader onderling overeen te komen scheidsgerecht kunnen worden verwezen.

3. Voorts bestaat overeenstemming daarover, dat geen van beide Regeringen overeenkomstig dit Artikel zich partij zal stellen in een vordering, voordat haar betrokken onderdaan alle beschikbare rechtsmiddelen heeft aangewend, welke hem in de administratieve en burgerlijke rechtspleging van het land, waarin de rechtsvordering is ontstaan, ter beschikking staan.

Artikel XI

(Begripsbepalingen)

Zoals gebruikt in deze overeenkomst:

(a) betekent „Nederland" „Het Koninkrijk der Nederlanden, omvattende het grondgebied in Europa, Nederlandsch-Indië, Suriname en Curaçao”;

(b) betekent „deelnemend land”

(i) elk land, dat het rapport van het Comité voor Europese Economische Samenwerking op 22 September 1947 te Parijs ondertekend heeft, benevens de gebieden voor welke het internationale verantwoordelijkheid heeft, en waarop de Overeenkomst tot Economische Samenwerking, gesloten tussen dat land en de Regering van de Verenigde Staten van Amerika van toepassing is verklaard, en

(ii) ieder ander land (met inbegrip van elke bezettingszone van Duitsland, en gebieden onder internationaal bestuur of toezicht alsmede het Vrije Gebied Triest of elk van zijn zones) geheel of gedeeltelijk in Europa gelegen, tezamen met de afhankelijke gebieden onder zijn bestuur;

voor zolang als zulk een land partij is van het Verdrag nopens Europese Economische Samenwerking en een gemeenschappelijk Europees Herstelprogramma aanhangt, ontworpen ter verwezenlijking van de in deze Overeenkomsten gestelde doeleinden.

Artikel XII

(Inwerkingtreding, wijziging en looptijd)

1. Deze Overeenkomst zal heden van kracht worden. Zij zal, ingevolge de bepalingen van de leden 2 en 3 van dit Artikel, van kracht blijven tot 30 Juni 1953, en zal, tenzij tenminste 6 maanden

months before June 30, 1953, either Government shall have given notice in writing to the other of intention to terminate the Agreement on that date. It shall remain in force thereafter until the expiration of six months from the date on which such notice shall have been given.

2. If, during the life of this Agreement, either Government should consider there has been a fundamental change in the basic assumptions underlying this Agreement, it shall so notify the other Government in writing and the two Governments will thereupon consult with a view to agreeing upon the amendment, modification or termination of this Agreement. If, after three months from such notification, the two Governments have not agreed upon the action to be taken in the circumstances, either Government may give notice in writing to the other of intention to terminate this Agreement. Then, subject to the provisions of paragraph 2 of this Article, this Agreement shall terminate either:

(a) six months after the date of such notice of intention to terminate, or

(b) after such shorter period as may be agreed to be sufficient to ensure that the obligations of the Government of the Netherlands are performed in respect of any assistance which may continue to be furnished by the Government of the United States of America after the date of such notice;

provided, however, that Article V and paragraph 3 of Article VII shall remain in effect until two years after the date of such notice of intention to terminate, but not later than June 30, 1953.

3. Subsidiary agreements and arrangements negotiated pursuant to this Agreement may remain in force beyond the date of termination of this Agreement and the period of effectiveness of such subsidiary agreements and arrangements shall be governed by their own terms. Article IV shall remain in effect until all the sums in the currency of the Netherlands required to be deposited in accordance with its own terms have been disposed of as provided in that Article. Paragraph 2 of Article III shall remain in effect for so long as the guaranty payments referred to in that Article may be made by the Government of the United States of America.

4. This Agreement may be amended at any time by agreement between the two Governments.

5. The Annex to this Agreement forms an integral part thereof.

6. This Agreement shall be registered with the Secretary-General of the United Nations.

In witness whereof the respective representatives, duly authorized for the purpose, have signed the present Agreement.

Done at the Hague, in duplicate, in the Dutch and English languages, both texts authentic, this second day of July, 1948.

For the Government of the United States of America,
HERMAN BENJAMIN BARUCH.

ANNEX

(Interpretative Notes)

1. It is understood that the requirements of paragraph 1 (a) of Article II, relating to the adoption of measures for the efficient use of resources, would include, with respect to commodities furnished under the Agreement, effective measures for safeguarding such commodities and for preventing their diversion to illegal or irregular markets or channels of trade.

2. It is understood that the obligation under paragraph 1 (c) of Article II to balance the budget as soon as practicable would not preclude deficits over a short period but would mean budgetary policy involving the balancing of the budget in the long run.

vóór 30 Juni 1953 een van beide Regeringen aan de andere schriftelijk kennis zal hebben gegeven van haar voornemen om op die datum de Overeenkomst te beëindigen, daarna van kracht blijven totdat 6 maanden, te rekenen vanaf de datum waarop zulk een kennisgeving zal zijn gedaan, zullen zijn verstreken.

3. Indien, gedurende de looptijd van deze Overeenkomst, een van beide Regeringen van oordeel mocht zijn, dat er een fundamentele verandering is gekomen in hetgeen als basis voor deze Overeenkomst is aangenomen, dan zal zij de andere Regering daarvan schriftelijk kennis geven, waarna de twee Regeringen overleg zullen plegen ten einde tot overeenstemming te geraken omtrent amendement, wijziging of beëindiging van deze Overeenkomst. Indien, na verloop van drie maanden, te rekenen vanaf zulk een kennisgeving, de twee Regeringen geen overeenstemming hebben bereikt omtrent hetgeen onder die omstandigheden behoort te worden verricht, kan ieder der beide Regeringen aan de andere schriftelijk kennis geven van haar voornemen om deze Overeenkomst te beëindigen. In dat geval zal, met inachtneming van de bepalingen van lid 3 van dit Artikel, deze Overeenkomst een einde nemen, hetzij

(a) zes maanden na de datum van zulk een kennisgeving van het voornemen tot beëindiging, hetzij

(b) na zodanig korter tijdsverloop als bij onderlinge overeenkomst voldoende wordt geacht om te verzekeren, dat de verplichtingen van de Nederlandse Regering, voortvloeiende uit hulpverlening, die na de datum van zulk een kennisgeving nog door de Regering der Verenigde Staten van Amerika mocht worden voortgezet, worden nagekomen:

een en ander evenwel met dien verstande, dat Artikel V en lid 3 van Artikel VII nog van kracht zullen blijven 2 jaar na de datum van een dergelijke kennisgeving van het voornemen tot beëindiging, echter uiterlijk tot 30 Juni 1953.

3. Subsidiaire overeenkomsten en schikkingen, tot stand gekomen op grond van deze Overeenkomst, kunnen van kracht blijven na de datum van beëindiging van deze Overeenkomst, en de geldigheidsduur van zulke subsidiaire overeenkomsten en schikkingen zal worden beheerst door de bepalingen van die overeenkomsten en schikkingen zelve. Artikel IV blijft van kracht totdat over alle bedragen in Nederlandse munt, waarvan storting verplicht is overeenkomstig zijn bewoordingen, zal zijn beschikt op de wijze in dat Artikel voorzien. Lid 3 van Artikel III blijft van kracht zolang als de garantiebetalen, vermeld in dat Artikel, door de Regering van de Verenigde Staten van Amerika zullen worden verricht.

4. Deze Overeenkomst kan te allen tijde bij overeenkomst tussen beide Regeringen worden geamendeerd.

5. De Bijlage van deze Overeenkomst vormt daarvan een integralerend deel.

6. Deze Overeenkomst zal worden geregistreerd bij het Secretariaat-Generaal der Verenigde Naties.

Ten blijke waarvan de respectieve vertegenwoordigers, met de nodige volmachten bekleed, deze Overeenkomst hebben ondertekend.

Gedaan te 's-Gravenhage, in tweevoud, in de Nederlandse en de Engelse talen, welke beide teksten rechtsgeldig zijn, op twee Juli 1948.

Voor de Nederlandse Regering,
W. VAN BOETZELAER.

BIJLAGE

(Uitleg — bepalingen)

1. Overeenstemming bestaat daarover, dat hetgeen in lid 1 (a) van Artikel II wordt voorgeschreven met betrekking tot het nemen van maatregelen tot doelmatig gebruik van hulpbronnen, tevens, met betrekking tot goederen verschaft krachtens deze Overeenkomst, doeltreffende maatregelen zal moeten bevatten voor het veilig stellen van zulke goederen en om te verhinderen, dat zij zouden afvloeien naar onwettige of niet erkende markten of handelskanalen.

2. Overeenstemming bestaat daarover, dat de verplichting krachtens lid 1 (c) van Artikel II om de begroting zodra uitvoerbaar in evenwicht te brengen, niet zal uitsluiten tekorten over een korte periode, doch zal betekenen een begrotingspolitiek, welke het in evenwicht brengen van de begroting op de lange duur beoogt.

3. It is understood that the business practices and business arrangements referred to in paragraph 3 of Article II mean:

(a) fixing prices, terms or conditions to be observed in dealing with others in the purchase, sale or lease of any product;

(b) excluding enterprises from, or allocating or dividing, any territorial market or field of business activity, or allocating customers, or fixing sales quotas or purchase quotas;

(c) discriminating against particular enterprises;

(d) limiting production or fixing production quotas;

(e) preventing by agreement the development or application of technology or invention whether patented or unpatented;

(f) extending the use of rights under patents, trademarks or copyrights granted by either country to matters which, according to its laws and regulations, are not within the scope of such grants, or to products or conditions of production, use or sale which are likewise not the subjects of such grants; and

(g) such other practices as the two Governments may agree to include.

4. It is understood that the Government of the Netherlands is obligated to take action in particular instances in accordance with paragraph 3 of Article II only after appropriate investigation or examination.

5. It is understood that the phrase in Article V „after due regard for the reasonable requirements of the Netherlands for domestic use” would include the maintenance of reasonable stocks of the materials concerned and that the phrase „commercial export” might include barter transactions. It is also understood that arrangements negotiated under Article V might appropriately include provision for consultation, in accordance with the principles of Article 32 of the Havana Charter for an International Trade Organization, in the event that stockpiles are liquidated.

6. It is understood that the Government of the Netherlands will not be requested, under paragraph 2 (a) of Article VII, to furnish detailed information about minor projects or confidential commercial or technical information the disclosure of which would injure legitimate commercial interests.

7. It is understood that the Government of the United States of America in making the notifications referred to in paragraph 2 of Article IX would bear in mind the desirability of restricting, so far as practicable, the number of officials for whom full diplomatic privileges would be requested. It is also understood that the detailed application of Article IX would, when necessary, be the subject of intergovernmental discussion.

8. It is understood that any agreements which might be arrived at pursuant to paragraph 2 of Article X would be subject to ratification by the Senate of the United States of America.

9. It is understood that the definitions contained in Article XI imply no restriction upon the Government of the Netherlands with regard to the carrying forward of contemplated changes in the structure of the Kingdom of the Netherlands. It is further understood that if while this Agreement is in effect arrangements are made for a change in status of territories presently a part of the Kingdom of the Netherlands, the relation of such territories to this Agreement will be the subject of future consultation.

3. Overeenstemming bestaat daarover, dat met zakelijke praktijken en zakelijke regelingen, vermeld in lid 3 van Artikel II, wordt bedoeld:

(a) het vaststellen van prijzen, bepalingen of voorwaarden in acht te nemen bij transacties met anderen bij koop, verkoop of huur van enig product;

(b) het uitsluiten van ondernemingen uit —, of het toewijzen, dan wel de verdeling van enig marktgebied of zakelijke belangenfeer, of het toewijzen van afnemers of het vaststellen van verkoop quota of aankoop quota;

(c) discriminatie tegenover bepaalde ondernemingen;

(d) het beperken van de productie of het vaststellen van productie quota;

(e) het bij overeenkomst verhinderen van ontwikkelingen of toepassingen op het gebied van technologie of van uitvindingen al of niet geöctrooieerd;

(f) het uitbreiden van het gebruik van octrooirechten, rechten op handelsmerken of auteursrechten, verleend door een der beide landen, tot onderwerpen, die ingevolge hunne wetten en bepalingen niet onder het bereik van zulke rechten vallen, dan wel tot die producten of wijzen van voortbrenging, gebruik of verkoop, welke evenmin voorwerp van zodanige verleening kunnen zijn; en

(g) zodanige andere praktijken als beide Regeringen zouden kunnen overeenkomen om daartoe te rekenen.

4. Overeenstemming bestaat daarover, dat de Nederlandse Regering, alleen na behoorlijk onderzoek en beoordeling, verplicht zal zijn om, in bijzondere gevallen stappen te ondernemen overeenkomstig lid 3 van Artikel II.

5. Overeenstemming bestaat daarover, dat de zinsnede in Artikel V „met behoorlijke inachtneming van de redelijke behoeften van Nederland aan zulke grondstoffen en materialen voor binnenlands gebruik” zou kunnen insluiten het handhaven van redelijke voorraden van de betreffende grondstoffen en materialen en dat de zinsnede „export op commerciële basis” ook ruil-transacties zou kunnen omvatten. Eveneens bestaat overeenstemming daarover, dat schikkingen, getroffen krachtens Artikel V, indien daarvoor redenen zouden zijn, zouden kunnen omvatten een voorziening betreffende overleg in overeenstemming met de beginselen van Artikel 32 van het Havana Handvest voor een Internationale Handels Organisatie voor het geval, dat gevormde voorraden worden geliquideerd.

6. Overeenstemming bestaat daarover, dat aan de Nederlandse Regering niet zal worden verzocht om krachtens lid 2 (a) van Artikel VII gedetailleerde berichten betreffende projecten van ondergeschikt belang te verschaffen noch vertrouwelijke handels- of technische informatie, wier bekendmaking rechtmatige commerciële belangen zouden kunnen schaden.

7. Overeenstemming bestaat daarover, dat de Regering van de Verenigde Staten van Amerika, wanneer zij de kennisgevingen, vermeld in lid 2 van Artikel IX, zou doen, zich bewust zal zijn van de wenselijkheid om zover als praktisch mogelijk zal zijn, het aantal ambtenaren voor wie volledige diplomatieke privileges zouden kunnen worden verzocht, te beperken. Eveneens stemmen Partijen overeen, dat de gedetailleerde aanvragen, bedoeld in Artikel IX, indien nodig voorwerp van intergouvernementele besprekingen zouden kunnen uitmaken.

8. Overeenstemming bestaat daarover, dat alle overeenkomsten, welke zouden kunnen worden afgesloten op grond van lid 2 van Artikel X, onderhevig zullen zijn aan ratificatie door de Senaat van de Verenigde Staten van Amerika.

9. Overeenstemming bestaat daarover, dat de begripsbepalingen, welke Artikel XI inhoudt, aan de Nederlandse Regering geen beperkingen opleggen met betrekking tot het ten uitvoer brengen van de voorgenomen veranderingen in de structuur van het Koninkrijk der Nederlanden. Verder stemmen de Partijen overeen, dat, indien gedurende de looptijd van deze overeenkomst schikkingen worden getroffen voor een wijziging in de status van de gebiedsdelen, welke op het ogenblik deel uitmaken van het Koninkrijk der Nederlanden, de verhouding van zodanige gebiedsdelen tot deze Overeenkomst het onderwerp van toekomstig overleg zal uitmaken.

BIJLAGE I VAN HET VERDRAG

The Hague, July 2, 1948.

Den Haag, 2 Juli 1948.

Sir:

I have the honor to refer to the conversations which have recently taken place between representatives of our two Governments relating to the territorial application of commercial arrangements between the United States of America and the Kingdom of the Netherlands and to confirm the understanding reached as a result of these conversations as follows:

1. For such time as the Government of the United States of America participates in the occupation or control of any areas in western Germany, the Free Territory of Trieste, the Government of the Netherlands will apply to the merchandise trade of such area the provisions of the General Agreement on Tariffs and Trade, dated October 30, 1947, as now or hereafter amended, relating to most-favored-nation treatment.

2. The undertaking in point 1, above, will apply to the merchandise trade of any area referred to therein only for such time and to such extent as such area accords reciprocal most-favored-nation treatment to the merchandise trade of the Netherlands.

3. The undertakings in points 1 and 2, above, are entered into in the light of the absence at the present time of effective or significant tariff barriers to imports into the areas herein concerned. In the event that such tariff barriers are imposed, it is understood that such undertakings shall be without prejudice to the application of the principles set forth in the Havana Charter for an International Trade Organization relating to the reduction of tariffs on a mutually advantageous basis.

4. It is recognized that the absence of a uniform rate of exchange for the currency of the areas in western Germany, referred to in point 1, above, may have the effect of indirectly subsidizing the exports of such areas to an extent which it would be difficult to calculate exactly. So long as such a condition exists, and if consultation with the Government of the United States of America fails to reach an agreed solution to the problem, it is understood that it would not be inconsistent with the undertaking in point 1 for the Government of the Netherlands to levy a countervailing duty on imports of such goods equivalent to the estimated amount of such subsidization, where the Government of the Netherlands determines that the subsidization is such as to cause or threaten material injury to an established domestic industry or is such as to prevent or materially retard the establishment of a domestic industry.

5. The undertakings in this note shall remain in force until January 1, 1951, and, unless at least six months before January 1, 1951, either Government shall have given notice in writing to the other of intention to terminate these undertakings on that date, they shall remain in force thereafter until the expiration of six months from the date on which such notice shall have been given.

Please accept, Excellency, the renewed assurances of my highest consideration.

HERMAN BENJAMIN BARUCH.

His Excellency
Baron C. G. W. H. van Boetzelaer
van Oosterhout,
Minister of Foreign Affairs, the Hague

Mijnheer de Minister,

Ik heb de eer te verwijzen naar de besprekingen, welke onlangs hebben plaats gevonden tussen vertegenwoordigers van ons beider Regeringen met betrekking tot de territoriale toepasselijkheid van handelsovereenkomsten tussen de Verenigde Staten van Amerika en het Koninkrijk der Nederlanden, en om de overeenstemming te bevestigen, welke als resultaat van deze besprekingen is bereikt, zoals deze hieronder volgt:

1. Gedurende de periode, waarin de Regering van de Verenigde Staten van Amerika deelneemt aan de bezetting van of de controle op enige gebieden in West-Duitsland, het Vrije Gebied van Triest, zal de Nederlandse Regering op de goederenhandel in zodanig gebied de bepalingen van de Algemene Overeenkomst betreffende Tarieven en Handel de dato 30 October 1947, zoals sindsdien gewijzigd of hierna te wijzigen, betrekking hebbende op de behandeling als meest begunstigde natie, toepassen.

2. De verbintenissen hierboven omschreven in punt 1 zal betrekking hebben op de goederenhandel in enig gebied, daarin genoemd, uitsluitend gedurende zodanige tijd en tot zodanige omvang als zodanig gebied wederkerig behandeling als meest begunstigde natie toekent aan de Nederlandse goederenhandel.

3. De verbintenissen in punt 1 en 2 hierboven omschreven worden aangegaan, rekening houdende met het feit, dat op het huidige ogenblik geen doeltreffende of belangrijke tariefmuren voor invoeren in deze betrokken gebieden bestaan. Voor het geval dat zodanige tariefmuren worden opgericht, stemmen Partijen overeen, dat deze verbintenissen geen inbreuk zullen maken op de toepassing van de beginselen, neergelegd in het Havana Handvest voor een Internationale Handelsorganisatie, met betrekking tot het verminderen van tarieven op een wederzijds voordelige grondslag.

3. Erkend wordt, dat het ontbreken van een uniforme wisselkoers voor de gebieden van West-Duitsland, zoals vermeld onder punt 1, tot gevolg kan hebben, dat indirect de uitvoer van dit gebied in een moeilijk nauwkeurig te berekenen mate wordt gesubsidieerd. Zolang zulk een toestand bestaat, en indien overleg met de Regering van de Verenigde Staten van Amerika geen oplossing van het vraagstuk, waarmede partijen accoord gaan, zou opleveren, wordt aangenomen, dat het niet in strijd met de verbintenissen, omschreven in punt 1 zal zijn, wanneer de Nederlandse Regering een compenserende heffing legt op de import van zodanige goederen, gelijk aan het geschatte bedrag van deze subsidiëring, in geval de Nederlandse Regering beslist, dat de subsidiëring van zodanige betekenis is, dat zij belangrijke schade aan een gevestigde nationale industrie toebrengt, of dreigt toe te brengen, dan wel, dat zij het vestigen van een nationale industrie zou verhinderen of in ernstige mate vertragen.

5. De verbintenissen, vervat in deze nota zullen van kracht blijven tot 1 Januari 1951, en tenzij ten minste zes maanden voor 1 Januari 1951 een der Regeringen schriftelijk mededeling aan de andere zal hebben gedaan van haar voornemen om deze verbintenissen op die datum te beëindigen, zullen zij daarna van kracht blijven tot 6 maanden na de datum, waarop zulk een kennisgeving zal zijn gedaan, welke streken zullen zijn.

Ik verzoek U, Excellentie, om de hernieuwde verzekering van mijn grootste hoogachting te willen aanvaarden,

Zijner Excellentie
Baron C. G. W. H. van Boetzelaer
van Oosterhout,
Minister van Buitenlandse Zaken, Den Haag.

BIJLAGE II VAN HET VERDRAG.

The Hague, July 2, 1948.

Sir,

I have the honor to acknowledge the receipt of your Excellency's Note of to-day's date, reading as follows:

„I have the honor to refer to the conversations which have recently taken place between representatives of our two Governments relating to the territorial application of commercial arrangements between the United States of America and the Kingdom of the Netherlands and to confirm the understanding reached as a result of these conversations as follows:

1. For such time as the Government of the United States of America participates in the occupation or control of any areas in western Germany, of the Free Territory of Trieste, the Government of the Netherlands will apply to the merchandise trade of such areas the provisions of the General Agreement on Tariffs and Trade, dated October 30, 1947, as now or hereafter amended, relating to most-favored-nation treatment.

2. The undertaking in point 1, above, will apply to the merchandise trade of any area referred to therein only for such time and to such extent as such area accords reciprocal most-favored-nation treatment to the merchandise trade of the Netherlands.

3. The undertakings in points 1 and 2, above, are entered into in the light of the absence at the present time of effective or significant tariff barriers to imports into the areas herein concerned. In the event that such tariff barriers are imposed, it is understood that such undertakings shall be without prejudice to the application of the principles set forth in the Havana Charter for an International Trade Organization relating to the reduction of tariffs on a mutually advantageous basis.

4. It is recognized that the absence of a uniform rate of exchange for the currency of the areas in western Germany, referred to in point 1, above, may have the effect of indirectly subsidizing the exports of such areas to an extent which it would be difficult to calculate exactly. So long as such a condition exists, and if consultation with the Government of the United States of America fails to reach an agreed solution to the problem, it is understood that it would not be inconsistent with the undertaking in point 1 for the Government of the Netherlands to levy a countervailing duty on imports of such goods equivalent to the estimated amount of such subsidization, where the Government of the Netherlands determines that the subsidization is such as to cause or threaten material injury to an established domestic industry or is such as to prevent or materially retard the establishment of a domestic industry.

5. The undertakings in this note shall remain in force until January 1, 1951, and, unless at least six months before January 1, 1951, either Government shall have given notice in writing to the other of intention to terminate these undertakings on that date, they shall remain in force thereafter until the expiration of six months from the date on which such notice shall have been given."

I have the honor to inform your Excellency that the Netherlands Government agrees with the contents of the above Note.

I avail myself of this opportunity to renew to your Excellency the assurances of my highest consideration.

*His Excellency
Dr. Herman B. Baruch,
Ambassador Extraordinary.*

Den Haag, 2 Juli 1948.

Mijnheer de Ambassadeur,

Ik heb de eer de ontvangst te erkennen van Uwer Excellentie's nota van heden, luidende als volgt:

„Ik heb de eer te verwijzen naar de besprekingen, welke onlangs hebben plaats gevonden tussen vertegenwoordigers van ons beider Regeringen met betrekking tot de territoriale toepasselijkheid van handelsovereenkomsten tussen de Verenigde Staten van Amerika en het Koninkrijk der Nederlanden, en om de overeenstemming te bevestigen, welke als resultaat van deze besprekingen is bereikt, zoals deze hieronder volgt:

1. Gedurende de periode, waarin de Regering van de Verenigde Staten van Amerika deelneemt aan de bezetting van of de controle op enige gebieden in West-Duitsland, het Vrije Gebied van Triest, zal de Nederlandse Regering op de goederenhandel in zodanig gebied de bepalingen van de Algemene Overeenkomst betreffende Tarieven en Handel de dato 30 October 1947, zoals sindsdien gewijzigd of hierna te wijzigen, betrekking hebbende op de behandeling als meest begunstigde natie, toepassen.

2., De verbintenissen hierboven omschreven in punt 1 zal betrekking hebben op de goederenhandel in enig gebied, daarin genoemd, uitsluitend gedurende zodanige tijd en tot zodanige omvang als zodanig gebied wederkerig behandeling als meestbegunstigde natie toekent aan de Nederlandse goederenhandel.

3. De verbintenissen in punt 1 en 2 hierboven omschreven worden aangegaan, rekening houdende met het feit, dat op het huidige ogenblik geen doeltreffende of belangrijke tariefmuren voor invoeren in deze betrokken gebieden bestaan. Voor het geval dat zodanige tariefmuren worden opgericht, stemmen Partijen overeen, dat deze verbintenissen geen inbreuk zullen maken op de toepassing van de beginselen, neergelegd in het Havana Handvest voor een Internationale Handelsorganisatie, met betrekking tot het verminderen van tarieven op een wederzijds voordelige grondslag.

4. Erkend wordt, dat het ontbreken van een uniforme wisselkoers voor de gebieden, van West-Duitsland, zoals vermeld onder punt 1, tot gevolg kan hebben, dat indirect de uitvoer van dit gebied in een moeilijk nauwkeurig te berekenen mate wordt gesubsidieerd. Zolang zulk een toestand bestaat, en indien overleg met de Regering van de Verenigde Staten van Amerika geen oplossing van het vraagstuk, waarmede partijen accoord gaan, zou opleveren, wordt aangenomen, dat het niet in strijd met de verbintenis, omschreven in punt 1 zal zijn, wanneer de Nederlandse Regering een compenserende heffing legt op de import van zodanige goederen, gelijk aan het geschatte bedrag van deze subsidiëring, in geval de Nederlandse Regering beslist, dat de subsidiëring van zodanige betekenis is, dat zij belangrijke schade aan een gevestigde nationale industrie toebrengt, of dreigt toe te brengen, dan wel, dat zij het vestigen van een nationale industrie zou verhinderen of in ernstige mate vertragen.

5. De verbintenissen, vervat in deze nota zullen van kracht blijven tot 1 Januari 1951, en tenzij ten minste zes maanden voor 1 Januari 1951 een der Regeringen schriftelijk mededeling aan de andere zal hebben gedaan van haar voornemen om deze verbintenissen op die datum te beëindigen, zullen zij daarna van kracht blijven tot 6 maanden na de datum, waarop zulk een kennisgeving zal zijn gedaan, verstrekken zullen zijn."

Ik heb de eer Uwer Excellentie te berichten, dat de Nederlandse Regering met de inhoud van bovenstaande nota accoord gaat.

Ik grijp deze gelegenheid aan om aan Uwe Excellentie de her-nieuwde verzekering mijner zeer bijzondere hoogachting te geven.

(w.g.) W. VAN BOETZELAER.

*Zijner Excellentie
Dr. Herman B. Baruch,
Buitengewoon en Gevolmachtigd Ambassadeur
der Verenigde Staten van Amerika,
te 's-Gravenhage.*